

LLAIS
Your voice in health
and social care

H DWEUD
R SAY

ba
dou
metho
deith
re the
als of
very
l car

ser
78

LLAIS

Eich llais mewn iechyd | Yo
r fal cymdeithasol | Yo
an

CH L
SIG

Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2024/2025

Eich llais chi mewn | Your voice in health
iechyd a gofal | and social care

Mae Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon Corff Llais y Dinasyddion ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol (a elwir hefyd yn Llais) ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2025, wedi'i baratoi yn unol ag Atodlen 1, Rhan 6, Paragraff 20 (1), ynghyd ag adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru arno ac wedi'i osod gerbron Senedd Cymru yn unol â'r Ddeddf.

Fformatau Hygyrch

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg.

Os hoffech gael y cyhoeddiad hwn mewn fformat a/neu iaith arall, cysylltwch â ni drwy governance@llaiscymru.org

Gallwch ei lawrlwytho o'n gwefan neu ofyn am gopi trwy gysylltu â'n swyddfa.

Trosolwg

Cyflwyniad

Neges gan y Cadeirydd 4

Adroddiad perfformiad

Perfformiad

Adroddiad perfformiad 6
Dadansoddi perfformiad 17

Atebolrwydd

Adroddiad llywodraethu corfforaethol

Cyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu 68
Adroddiad y cyfarwyddwyr 70
Datganiad llywodraethu 73

Tâl a staff

Adroddiad tâl 100
Adroddiad Staff 107

**Y Dystysgrif ac adroddiad
yr archwilydd annibynnol** 129

Cyllid

Trosolwg ariannol

Datganiadau ariannol 130
Nodiadau i'r cyfrifon am y flwyddyn
yn dod i ben ym mis Mawrth 2025 134

Atodiadau

Geirfa termau 154
Gwybodaeth cyswllt 156

Neges gan ein Cadeirydd

Yn ein hail flwyddyn, mae Llais wedi cynyddu ei rôl fel llais annibynnol y bobl ym maes iechyd a gofal cymdeithasol drwy glywed gan fwy na 40,000 o bobl ledled Cymru. O wasanaethau mamolaeth a gofal brys i gefnogaeth i ofalwyr a mynediad at ddeintyddiaeth, mae pobl wedi rhannu eu profiadau gyda gonestrwydd, brys a gobaith. Y tu ôl i bob llais mae stori, a thu ôl i bob stori mae gwrs i'w dysgu neu alwad i weithredu.

Ac rydym wedi gweithredu.

Fe wnaeth ein datganiad safbwynt ar adrannau brys, a gafodd ei lywio gan dros 700 o bobl mewn dim ond 5 wythnos, sbarduno sylw a sgysiau cenedlaethol am yr angen brys am newid. Rhoddodd ein hadroddiad ar wasanaethau mamolaeth a newyddenedigol ym Mae Abertawe lais pwerus i dros 500 o deuluoedd, gan ddylanwadu ar welliant lleol ac adolygiad cenedlaethol. A phan ddywedodd pobl wrthym na allent gael deintydd, fe wrandawon ni a galw am fynediad brys, tecach i bawb.

Yr Athro Medwin Hughes
Cadeirydd Llais

Mae'r adroddiad hwn yn rhoi darlun clir o'n gwaith a'n heffaith. Fe welwch ddadansoddiad manwl o sut y gwnaethom berfformio yn erbyn ein blaenoriaethau strategol, beth sy'n gweithio'n dda i bobl, y materion y soniodd pobl wrthym amdanynt, a sut y gwnaethom weithredu ar yr hyn a glywsom, boed drwy gwynion, eiriolaeth, cynrychiolaeth, dylanwad polisi, neu bartneriaeth. Mae hefyd yn rhannu'r math o sefydliad rydym yn dod ynndo, ein dysgu, ein heriau, a'r meysydd rydym yn gwybod bod yn rhaid i ni eu gwella.

Rydyn ni'n gwybod bod pobl a chymunedau eisiau gweld dyfodol lle mae gofal yn fwy cydgysylltiedig, yn fwy person-ganolog, ac yn fwy tryloyw. Dyfodol lle mae pobl a chymunedau'n cael eu cynnwys o'r dechrau, nid dim ond yn cael eu hymgyngori ar y diwedd. Dyfodol lle nad yw llais y cyhoedd yn ychwanegiad, ond yn rhan ganolog o sut mae penderfyniadau'n cael eu gwneud.

Rydym ni eisiau hynny hefyd a thrwy ein Cynllun Strategol, **Sgwrs Genedlaethol**, byddwn ni'n parhau i wrando, dylanwadu a gweithredu dros y ddwy flynedd nesaf. Rydym yn gwneud hynny gan wybod nad yw Cymru'n brin o bobl sy'n gofalu ond bod angen ffyrdd gwell o gysylltu barn a phrofiadau pobl â gwneuthurwyr penderfyniadau ar frys.

Mae Llais yn falch o fod yn rhan o'r cysylltiad hwnnw. Ac rydyn ni'n gwybod nad ydyn ni'n gwneud hyn ar ein pennau ein hunain. Daw ein cryfder o'r miloedd o bobl sy'n ymddiried ynom gyda'u straeon, ac o'n partneriaethau â staff, gwirfoddolwyr, gweithwyr proffesiynol, a sefydliadau ar draws y system iechyd a gofal cymdeithasol.

I bawb sydd wedi rhannu, cefnogi a llunio ein gwaith eleni, diolch. Gadewch i ni barhau i weithio gyda'n gilydd i adeiladu system iechyd a gofal cymdeithasol sydd nid yn unig yn gwasanaethu pobl Cymru ond sy'n perthyn iddyn nhw.

Yr Athro Medwin Hughes CBE DL

Adroddiad perfformiad

Mae'r cynnydd a wnaethom yn 2024/2025 yn adlewyrchu twf, uchelgais ac effaith barhaus Llais ledled Cymru. Fe wnaethon ni ymgysylltu â mwy o bobl nag erioed o'r blaen, mwyhau eu lleisiau trwy gynrychiolaeth ac eiriolaeth ystyrllon, a chryfhau ein presenoldeb ar draws fforymau iechyd a gofal cymdeithasol allweddol.

Mae ein hymdrechion i ymateb i ymgynghoriadau, cefnogi defnyddwyr gwasanaethau, a gyrru gwelliannau i wasanaethau wedi gosod sylfeini cryf ar gyfer gwaith yn y dyfodol. Roedd y cyflawniad yn erbyn ein hamcanion strategol yn uchel ar draws pob un o'r 5 maes blaenoriaeth, gyda momentwm clir yn cael ei gario i mewn i 2025/2026. Yr amcanion oedd:

1. Gyrru sgwrs genedlaethol am ddyfodol gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol

2. Gwthio am wasanaethau sy'n diwallu anghenion pawb

3. Cydweithio'n well

4. Helpu pobl a gwasanaethau i ddefnyddio technoleg mewn ffyrdd sy'n gweithio iddyn nhw

5. Tyfu a gwella fel sefydliad.

Mae'r amcanion a'r mentrau sy'n cael eu rhoi ar waith yn adlewyrchu maint ein huchelgais a'n hymrwymiad i welliant parhaus, gan sicrhau bod Llais yn parhau i fod yn rhan hanfodol o dirwedd iechyd a gofal cymdeithasol Cymru sy'n canolbwyntio ar bobl.

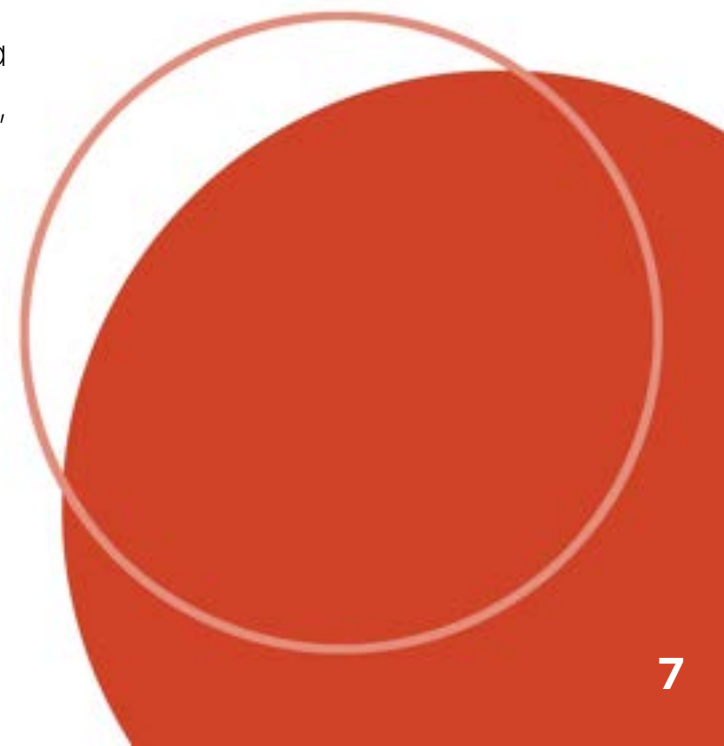
Yn ein hail flwyddyn, rydym wedi ymgysylltu â dros 43,000 o bobl, dros draean yn fwy (38%) na'r llynedd. Rydym wedi gwrandao ar ystod ehangach o leisiau, straeon a phrofiadau.

Rydym wedi cynyddu ein gweithgareddau ymgysylltu yn sylweddol (725). Mae ein hymweliadau â safleoedd iechyd a gofal cymdeithasol ledled Cymru wedi ein helpu i feithrin perthnasoedd cryf a chael cipolwg gwerthfawr ar brofiadau pobl o ofal.

Eleni, rydym yn nodi ein bod wedi cymryd rhan mewn 40 o newidiadau i wasanaethau'r mis ar gyfartaledd, ac fe wnaethom gymryd rhan mewn 21 o ymgynghoriadau cenedlaethol, gan sicrhau bod lleisiau cymunedau ledled Cymru yn cael eu hadlewyrchu wrth lunio eu gwasanaethau.

Fel rhan o'n hymrwymiad i degwch a chynhwysiant, rydym wedi gweithio gyda dros 1,000 o sefydliadau, gan gynnwys awdurdodau lleol, grwpiau cymunedol, cyrff statudol, a sefydliadau cydraddoldeb, i'n helpu i gyrraedd pobl y mae eu lleisiau'n aml yn cael eu tangynrychioli mewn sgysiau iechyd a gofal cymdeithasol.

Roedd hyn yn cynnwys ymgysylltu â chymunedau ethnig lleiafrifol, cymunedau byddar, gofalwyr di-dâl, poblogaethau gwledig ac arfordirol, a chymunedau Sipsiwn, Roma a Theithwyr. Drwy'r gwaith hwn, rydym wedi casglu mewnwediadau gwerthfawr i'r rhwystrau y mae'r grwpiau hyn yn eu hwynebu a'r gwelliannau y maent am eu gweld.

Fe wnaethon ni gefnogi mwy o bobl i godi 1,845 o gwynion ffurfiol – 335 yn fwy na'r llynedd – gan helpu i ddatrys eu pryderon ac yn aml ddylanwadu ar welliannau i wasanaethau yn y dyfodol.

Mae gennym ddyletswydd gyfreithiol i wneud cynrychioliadau ar ran pobl pan nad yw gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yn diwallu eu hanghenion.

Mae hwn yn bŵer pwysig a nodir yn Neddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru), 2020, a gefnogir gan **ganllawiau statudol Llywodraeth Cymru**.

Gall ein cynrychioliadau gymryd sawl ffurf, o gyflwyniadau ffurfiol a datganiadau safbwynt cyhoeddus i sgysiau parhaus gyda darparwyr a gwneuthurwyr penderfyniadau. Maen nhw i gyd yn rhannu ymrwymiad i sicrhau bod lleisiau pobl yn cael eu clywed gan y rhai sydd â'r pŵer i wneud newid.

Rydym wedi gwneud 560 o gynrychioliadau i benderfynwyr – 401 yn fwy na'r llynedd – gan gynnwys i sefydliadau'r GIG ac awdurdodau lleol.

Cynrychioliadau yw dulliau a wneir gan Llais ar yr hyn a glywsom gan bobl ynghylch darparu gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol. Rydyn ni'n gwybod mai'r hyn sy'n digwydd o ganlyniad i'n cynrychioliadau sydd bwysicaf i bobl, a byddwn ni'n gwneud mwy i gyfleu effaith y rhain i'r bobl a rannodd eu barn a'r cymunedau ehangach cymaint â phosibl.

Byddwn ni'n parhau i fonitro sut mae gwasanaethau'n ymateb a pha newidiadau y mae hyn yn eu hachosi i bobl.

Drwy gymryd rhan mewn 416 o gyfarfodydd a rhwydweithiau ffurfiol – 182 yn fwy na'r llynedd – mae Llais wedi helpu i sicrhau bod lleisiau pobl yn cael eu clywed a'u hystyried gan ystod eang o sefydliadau ledled Cymru.

Rydyn ni'n gweithio ar ffyrdd gwell o rannu gwybodaeth am y gwaith rydyn ni'n ei wneud mewn partneriaeth â sefydliadau eraill.

Am Llais

Llais ydym ni. Rydym yn gorff cyhoeddus a noddir gan Lywodraeth Cymru. Mae hyn yn golygu ein bod ni'n cael ein cyllid gan Lywodraeth Cymru, ond rydym i'n annibynnol yn weithredol, felly rydyn ni'n cael dewis beth rydyn ni'n gweithio arno, sut rydyn ni'n gweithio, a gyda phwy rydyn ni'n gweithio.

Fe'n sefydlwyd ym mis Ebrill 2023 ac mae gennym 107 o staff a 164 o wirfoddolwyr, yn gweithredu ym mhob cwr o Gymru.

Y ffordd rydyn ni'n gweithio

Rydyn ni'n canolbwyntio ar wrando'n ofalus a gweithio gydag eraill i wneud yn siŵr ein bod yn gwneud y gwaith yn dda. Ein gwerthoedd, a'r hyn sy'n bwysig i chi, fydd yn ein tywys:

Person-ganolog

Rydym yn rhoi anghenion a phrofiadau pobl wrth wraidd y broses o wneud penderfyniadau.

Cydweithio

Rydym yn gynhwysol ac yn hygyrch. Rydym yn gweithio fel un tîm gyda nodau cyffredin, o fewn ein sefydliad ac yn allanol.

Uniondeb

Rydym yn annibynnol, yn onest, yn atebol, ac yn dryloyw ynglŷn â'n gwaith.

Rydym yn trefnu ein hunain yn 7 rhanbarth ledled Cymru (gellir gweld diagram o'n strwythur sefydliadol drosodd).

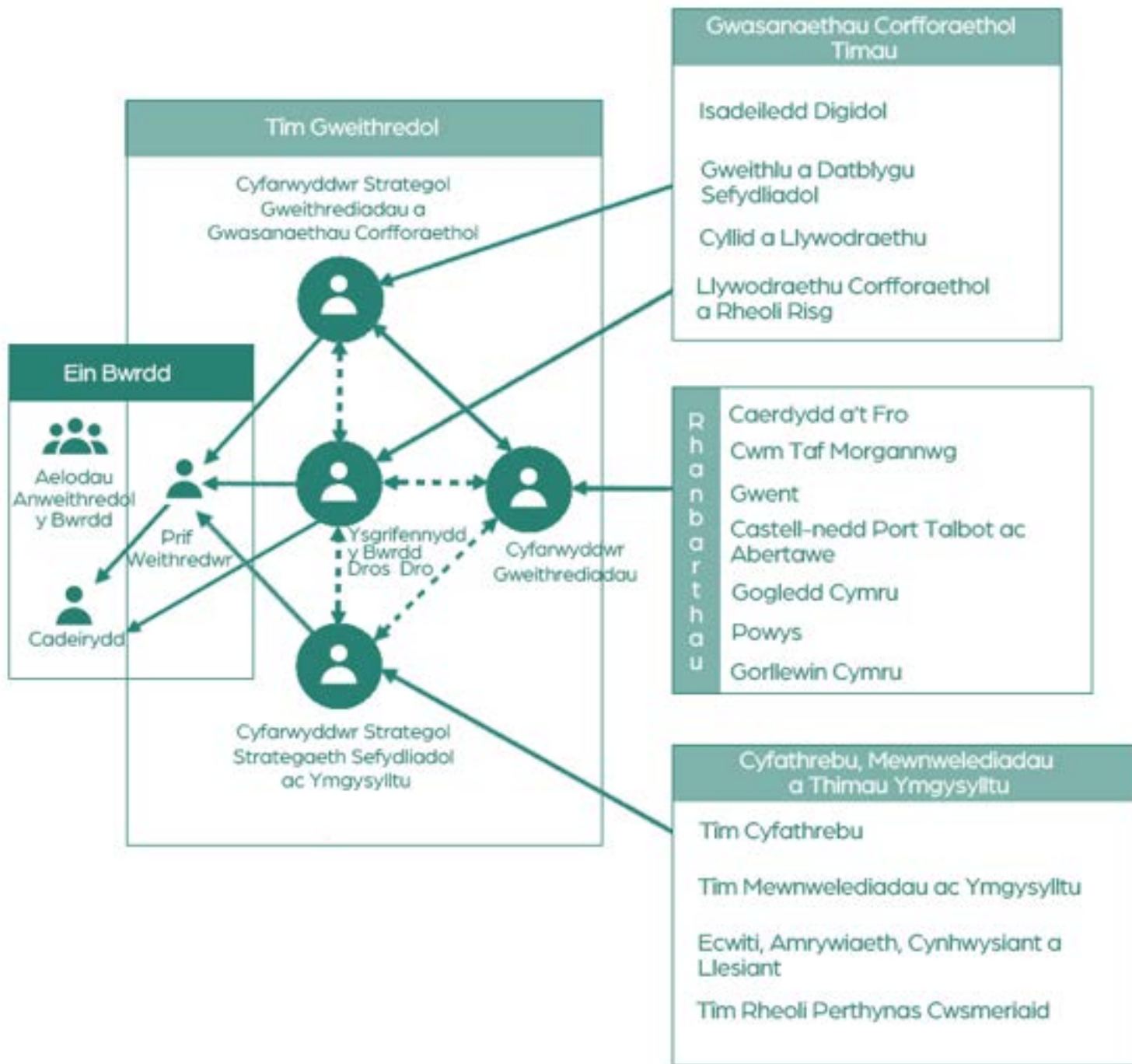

Person-ganolog

Cydweithio

Uniondeb

Mae ein tîmau gwasanaethau corfforaethol a'n tîmau strategaeth, cyfathrebu a mewnwelediadau yn cefnogi ein tîmau rhanbarthol i gyflawni ein gwaith.

Ein Bwrdd sy'n gosod ein cyfeiriad strategol. Mae'n sicrhau ein bod ar y trywydd iawn i wneud yr hyn a ddywedasom y byddem yn ei wneud – byw ein gwerthoedd a chyflawni ein gwaith yn y ffordd sy'n diwallu anghenion pobl orau.

Mae ein Tîm Gweithredol yn arwain fwyfwy ar strategaeth, penderfyniadau allweddol, a goruchwylio sut rydym yn gweithredu ac yn perfformio. Mae'r Tîm Gweithredol, a sefydlwyd yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, hefyd yn gweithio'n agos gyda'r Bwrdd a'i bwyllgorau ac ar eu rhan i weithio'n effeithiol o fewn trefniadau llywodraethu a sicrwydd ein sefydliad.

Tîm Arwain yw ein tîm arwain uwch. Mae amrywiaeth o uwch staff yn rhan o'r tîm arweinyddiaeth hwn (gan gynnwys ein 7 Cyfarwyddwr Rhanbarthol) ac yn gweithio'n agos gyda'r Tîm Gweithredol. Gyda'i gilydd maent yn cefnogi ein Swyddog Cyfrifyddu, sef ein Prif Weithredwr, i redeg Llais mewn ffordd sy'n bodloni ein rhwymedigaethau yn y ddeddfwriaeth a'r canllawiau a nodir ar gyfer cyrff cyhoeddus. Mae'n fforwm gwneud penderfyniadau pwysig i Llais, yn enwedig o ran ein hystod o bolisiau sefydliadol.

Mae ein hail flwyddyn lawn wedi parhau i fod yn ymwneud â gwrando, dysgu a gweithio gydag eraill i ddeall beth mae pobl Cymru ei eisiau a'i angen gan wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol. Fe wnaethon ni nodi ein cynlluniau a'n blaenoriaethau ar gyfer 2024/2025 mewn Cynllun Blynyddol.

Rydym wedi parhau i sicrhau ein bod yn cael y pethau sylfaenol yn iawn i'n helpu i gefnogi pobl a chymunedau, ffurfio partneriaethau newydd, a bod yn sefydliad sy'n cael ei redeg yn annibynnol. Mae ein sefydliad wedi ymgymryd ag amrywiaeth o waith adolygu a datblygu llywodraethu i sicrhau bod gan Llais y sylfeini yn eu lle i gyflawni fel sefydliad effeithiol a chynyddu ein haeddfedrwydd gweithredol i weithio ar eich rhan.

Ein gweledigaeth a'n cenhadaeth

Gweledigaeth

Rydym yn credu mewn Cymru iachach. System iechyd a gofal cymdeithasol lle mae pobl yn cael y gwasanaethau sydd eu hangen arnynt mewn ffordd sy'n gweithio orau iddynt ac sy'n barod ar gyfer beth bynnag a ddaw yn y dyfodol.

Cenhadaeth

Ein cenhadaeth yw gwrando'n ofalus, yn lleol, yn rhanbarthol ac yn genedlaethol, a chynyddu effaith lleisiau pobl wrth lunio gwasanaethau.

Rydym yn gweithio gyda phobl Cymru i roi llais cryfach i chi a chynrychioli eich diddordebau o ran iechyd a gofal cymdeithasol.

Ymgysylltu

Rydym yn ymgysylltu ac yn gwrando ar bobl am eu profiadau o iechyd a gofal cymdeithasol. Rydym yn ceisio cwrdd â chymunedau yn y lleoedd sy'n gweithio orau iddyn nhw.

Eiriolaeth Cwynion

Rydym yn helpu ac yn cefnogi pobl pan fydd pethau'n mynd o chwith, ac maen nhw eisiau gwneud cynw drwy broses gwyno ffurfiol y GIG neu eu hawdurdod lleol. Rydym hefyd yn darparu cyngor lle gallwn i'r rhai nad ydynt wedi dechrau'r broses hon.

Dyma ein gweithgareddau craidd, ac rydym yn seilio ein dangosyddion perfformiad allweddol ar y 4 maes hyn yn ogystal â sut rydym yn gwneud o ran cyflawni ein blaenoriaethau a'n hamcanion strategol.

Cynrychioliadau

Rydym yn cynrychioli'r safbwyntiau a glywn i wneuthurwyr penderfyniadau ym maes iechyd a gofal cymdeithasol. Yn ôl y gyfraith, rhaid iddynt roi gwybod i ni beth maen nhw'n bwriadu ei wneud â'r safbwyntiau a'r profiadau a rannwn.

Cyfathrebu a hyrwyddo

Byddwn yn sicrhau bod pobl yn gwybod am ein gwasanaethau fel y gall mwy o bobl ddweud eu dweud. Mae gan y cyrff iechyd a'r awdurdodau lleol ddyletswydd gyfreithiol i hyrwyddo ein gwasanaethau hefyd.

Datganiad gan y Prif Weithredwr ar ein perfformiad

Mae hon wedi bod yn flwyddyn o fomentwm, aeddfedrwydd, ac effaith ystyrlon i Llais.

Yn ein hail flwyddyn, rydyn ni wedi'i adeiladu ar y sylfeini cryf a osodwyd yn 2023/2024 ac wedi symud gyda phwrpas, nid yn unig yn cynyddu ein cyrhaeddiad, ond yn cynyddu ein dylanwad. Rydym wedi parhau i wrando, i ddysgu, ac yn bwysicaf oll, i weithredu.

Y peth a safodd allan eleni oedd, nid yn unig maint ein gwaith, ond ei arwyddocâd cynyddol. Rydym yn clywed gan fwy o bobl, mewn mwy o leoedd, ar fwy o faterion nag erioed o'r blaen. Ond yn bwysicach fyth, mae'r hyn a glywn yn dechrau newid yr hyn sy'n digwydd. Mae ein cynrychioliadau wedi arwain at well mynediad, cyfathrebu cliriach, ac addasiadau pendant i ofal. Mae ein mewnwelediad bellach yn llywio polisi, dylunio gwasanaethau a phrosesau adolygu yn fwy rheolaidd ar lefelau lleol a chenedlaethol.

Alyson Thomas
Prif Weithredwr

Nid yw'r camau gweithredu hyn yn ymwneud â thrwsio'r hyn nad yw'n gweithio i bobl yn unig. Maen nhw'n rhan o symudiad mwy, tuag at system iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru sy'n gwrando'n gynharach, yn cynnwys mwy o bobl, ac yn gweld lleisiau pobl fel rhywbeth canolog i wneud pethau'n iawn y tro cyntaf.

Fe wnaethon ni gyflawni dros 90% o'r amcanion yn ein Cynllun Blynyddol, gan gwmpasu pob un o'r 5 blaenoriaeth strategol. Roedd hynny'n cynnwys cynnydd mewn dylanwad cenedlaethol, eiriolaeth dros gwynion, aeddfedrwydd digidol, a gweithio mewn partneriaeth.

Lle mae ein hamcanion wedi cymryd mwy o amser nag a ddisgwylwyd i'w cyflawni, rydym yn defnyddio'r hyn a ddysgwyd i fireinio ein cyflawniad yn 2025/2026.

Eleni, mae ein gwaith wedi datgelu a chodi lleisiau ar draws ystod eang o faterion hollbwysig. Fe wnaethon ni dynnu sylw at brofiadau pobl yr effeithiwyd arnynt gan gyfathrebu gwael mewn gwasanaethau fasgwlaidd. Fe wnaethon ni dynnu sylw at y bylchau mewn cefnogaeth iechyd meddwl gan bobl ifanc i oedolion mewn argyfwng.

Fe wnaethon ni gefnogi teuluoedd oedd yn llywio gofal mamolaeth, codi pryderon ynghylch tynnu nyrsio ysgol arbenigol yn ôl, a siarad dros bobl yr oedd eu mynediad at wasanaethau sylfaenol fel deintyddiaeth neu gynllunio rhyddhau wedi dod yn anniogel neu'n annheg.

Drwy ein model **Llais Lleol** a gwaith ymgysylltu cenedlaethol, rydyn ni wedi cysylltu'n uniongyrchol â miloedd o bobl mewn coridorau ysbytai, ar y stryd fawr, mewn digwyddiadau cymunedol, a thrwy grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol.

Rydyn ni wedi creu lle i'r rhai y mae eu straeon yn rhy aml heb eu clywed gan gynnwys gofalwyr, pobl anabl, trigolion gwledig, cymunedau lleiafrifoedd ethnig, a phobl ag anghenion cyfathrebu cymhleth.

Ochr yn ochr â hyn, fe wnaeth ein gwasanaeth eiriolaeth cwynion gefnogi pobl i godi bron i 1,900 o bryderon ffurfiol. Fe wnaethon ni gefnogi pobl gyda datrysiad cynnar, cyfeirio, ac eiriolaeth dosturiol ar gyfer cwynion, gan helpu pobl i lywio system gymhleth ar adegau o straen a bregusrwydd.

Fe wnaethon ni hefyd fuddsoddi mewn adeiladu ein gwasanaeth eiriolaeth cwynion ar gyfer y dyfodol, gan wella dysgu, cysondeb ac integreiddio â'n gwaith ehangach.

Yn fewnol, rydyn ni wedi cryfhau ein llywodraethu, cynyddu tryloywder, a phroffesiynoli ein systemau, o wella ein system rheoli cofnodion achosion newydd i ddatblygu fframweithiau cenedlaethol ar gyfer ymgysylltu, ecwiti, a mewnwediad.

Rydym yn cydnabod bod heriau'n parhau. Rydym yn dal i glywed mwy am iechyd nag am ofal cymdeithasol. Rhaid cyfleu ein heffaith yn well. Ac mae angen i ni weithio'n galetach i sicrhau bod lleisiau sydd heb gynrychiolaeth ddigonol, gan gynnwys plant, pobl anabl, a chymunedau lleiafrifoedd ethnig, yn cael eu cynnwys yn ystyrlon wrth lunio gwasanaethau. Mae'r bylchau hyn yn peri risgiau gwirioneddol i gyrhaeddiad, ymddiriedaeth, ac i atebolrwydd ac rydym yn mynd i'r afael â nhw'n weithredol.

Dyna pam mae **Sgwrs Genedlaethol**, ein Cynllun Strategol 3 blynedd, yn bwysig. Mae'n gosod cyfeiriad beiddgar ar gyfer dyfnhau ein mewnwediad, cryfhau ein dylanwad, a gwneud lleisiau'r bobl yn ganolog i wasanaethau. Mae ein Cynllun Blynyddol ar gyfer 2025/2026 yn parhau â'r gwaith hwn, gan droi uchelgais yn gweithredu.

Hoffwn ddiolch i'n staff ymroddedig, ein gwirfoddolwyr ymrwymedig, a'n partneriaid ar draws y system. Yn bennaf oll, hoffwn ddiolch i bobl Cymru a ymddiriedodd ynom ni gyda'u straeon. Mae eich lleisiau'n arwain popeth a wnawn.

Rydym yn sefydliad ifanc o hyd, ond rydym yn aeddfedu gyda phwrpas. Mae'r flwyddyn hon wedi dangos beth all Llais i ddod: cynghreiriad dibynadwy i bobl a chymunedau, ffrind hollbwysig i'r system iechyd a gofal cymdeithasol, a chatalydd ar gyfer newid.

Trosolwg o'n perfformiad yn erbyn ein blaenoriaethau a'n hamcanion strategol 2024/2025

Cynnydd yn erbyn ein hamcanion strategol o fewn y Cynllun Blynyddol

Roedd ein cynllun blynyddol yn nodi'r hyn y byddem yn ei wneud ar gyfer y flwyddyn (Ebrill 2024–Mawrth 2025) i'n helpu i gyflawni'r blaenoriaethau a nodwyd gennym yn ein Cynllun Strategol 3 blynedd 2024/2027 – 'Sgwrs Genedlaethol'.

Mae ein cynlluniau wedi'u seilio ar yr hyn y mae pobl wedi dweud wrthym sydd bwysicaf – gan gynnwys adborth gan unigolion, cymunedau, ein staff, a sefydliadau eraill sy'n ymwneud â gwneud i wasanaethau weithio i bawb.

Fe wnaethon ni osod 50 o amcanion cynlluniedig ar gyfer 2024/2025 o fewn ein 5 maes blaenoriaeth strategol. Mae'r crynodeb isod yn nodi'r hyn a gyflawnwyd gennym yn llwyddiannus.

1. Gyrru sgwrs genedlaethol am wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol y dyfodol

93%

o amcanion blaenoriaeth 1 wedi'u cyflawni

2. Gwthio am wasanaethau sy'n bodloni anghenion pawb

91%

o amcanion blaenoriaeth 2 wedi'u cyflawni

3. Cydweithio'n well

99%

o amcanion blaenoriaeth 3 wedi'u cyflawni

4. Helpu pobl a gwasanaethau i ddefnyddio technoleg mewn ffyrdd sy'n gweithio iddyn nhw

90%

o amcanion blaenoriaeth 4 wedi'u cyflawni

5. Tyfu a gwella fel sefydliad

87%

o amcanion blaenoriaeth 5 wedi'u cyflawni

Amcanion yn parhau i 2025/2026

O'r 10 amcan o dan flaenoriaeth 2, cwblhawyd 8 gennym. Rydym yn parhau i weithio ar 2 amcan:

- 2.3 Hyrwyddo ymchwil a datblygu polisi i ddysgu mwy am flaenoriaethau Cymru gyfan a galw ar wneuthurwyr penderfyniadau i gymryd camau gweithredu
- 2.9 Datblygu ein gwasanaeth eiriolaeth cwynion ac ymholiadau.

O'r 11 amcan o dan flaenoriaeth 3, cwblhawyd 10 ac rydym yn cario un amcan ymlaen:

- 3.4 Cynnal uwchgynhadledd cwynion.

O'r 4 amcan o dan flaenoriaeth 4, cwblhawyd 3 ac rydym yn cario 1 amcan ymlaen:

- 4.5 Cael cefnogaeth gan y Ganolfan ar gyfer Gwasanaethau Cyhoeddus Digidol ac lechyd a Gofal Digidol Cymru i ddatblygu ein Strategaeth Ddigidol.

O'r 19 amcan o dan flaenoriaeth 5, cwblhawyd 15 ac rydym yn parhau i weithio ar 4 amcan:

- 5.1 Creu strategaeth lleoliadau
- 5.4 Cyflwyno'r system Rheoli Perthynas â Chwsmeriaid newydd – Cam 1
- 5.6 Creu ein Nod Sero Net
- Adolygu a gwella'r broses recriwtio.

Gweithgareddau ymgysylltu

Yn ein hail flwyddyn, fe wnaethon ni archwilio a mireinio gwahanol ffyrdd o weithio i'n helpu i siarad â mwy o bobl a chael yr effaith fwyaf. Rydyn ni wedi parhau i wrando'n agored ac yn gyson ar eich barn ar lefelau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol drwy raglen ymgysylltu treigl. Roedd hyn yn cynnwys ein dull newydd o weithredu Llais Lleol – gwrando arnoch chi yn eich cymuned leol i'n helpu ni i ddeall beth sydd bwysicaf i chi am iechyd a gofal cymdeithasol.

Yn seiliedig ar yr hyn a glywsom yn ein blwyddyn gyntaf, gwnaethom waith wedi'i dargedu ym mhob rhanbarth ar y 3 pheth pwysicaf a godwyd gan bobl ym mhob ardal, rydym wedi tynnu sylw at 1 o bob un o'r 3 phrosiect ym mhob rhanbarth fel enghraifft ar y tudalennau sy'n dilyn.

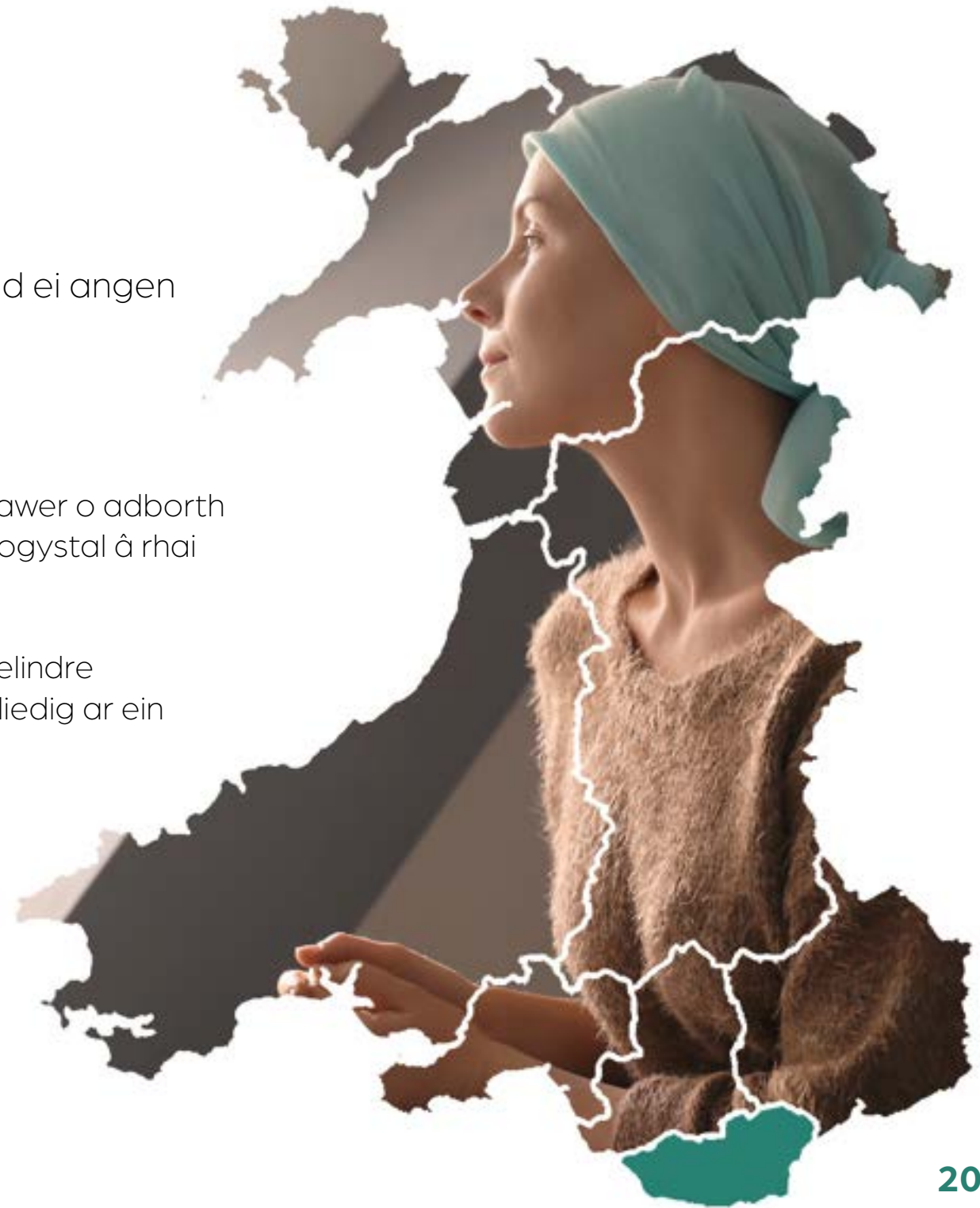
Caerdydd a Bro Morgannwg

- Cael gofal a thriniaeth yn gyflym pan fydd ei angen arnoch
- Cael babi
- Byw gyda Chanser

Rhannodd ein hadroddiad '[Byw gyda Chanser](#)' lawer o adborth cadarnhaol gan bobl am eu profiadau gofal, yn ogystal â rhai pethau a allai fod yn well.

Mewn ymateb, cyhoeddodd Canolfan Ganser Felindre lythyr o ddiolch a datblygu Cynllun Gwella yn seiliedig ar ein canfyddiadau.

Roedd hyn yn cynnwys gwella cyfathrebu, ailagor y caffi ar y safle, cefnogi mwy o fynediad lleol at brofion gwaed, a helpu pobl i osgoi syrthio trwy'r bylchau rhwng gofal ysbyty a meddyg teulu.

Cwm Taf Morgannwg

- Cael cefnogaeth i aros yn iach os oes gennych anabledd dysgu
- Darpariaeth gofal iechyd yn Ysgolion Arbennig Cwm Taf Morgannwg
- Bwyd a diod mewn ysbytai

Yn dilyn pryderon a godwyd gyda ni gan aelodau'r cyhoedd ynghylch Fframwaith Nyrsio mewn Ysgolion Arbennig (2018), edrychodd tîm Cwm Taf Morgannwg i mewn i'r mater, gyda chefnogaeth y sefydliad ymchwil ACCESS. Rhwng mis Ebrill a mis Gorffennaf 2024, siaradom ag 84 o bobl mewn grwpiau ffocws, arolwg, a chyfweiliadau manwl i glywed lleisiau rhieni, gofalwyr, ac arweinwyr ysgolion.

Clywsom fod Ysgolion Arbennig yn y rhanbarth wedi gweld gostyngiad mewn nyrsio ar y safle ers i'r Fframwaith Nyrsio Ysgol ddod i rym. Nid oedd y ddarpariaeth yn diwallu anghenion disgyblion â lefelau uchel o anghenion cymhleth, ac roedd rhai disgyblion yn treulio llai o amser yn yr ysgol.

Rydym wedi gwneud cynrychioliadau yn seiliedig ar yr hyn a ddysgom ac rydym yn parhau i wneud gwaith dilynol arnynt.

Gwent

- Gwasanaethau cymunedol (iechyd a gofal cymdeithasol)
- Cael gofal yn gyflym pan fydd ei angen arnoch
- Gwasanaethau lechyd Meddwl.

Yng Ngwent, roedd ein prosiect Llywio Gwasanaethau lechyd Meddwl yn ymgysylltu â phobl mewn llawer o wahanol ffyrdd. Drwy wrando ar bobl, nododd ein tîm fod angen i wasanaethau fod yn fwy cydgysylltiedig, gyda llwybrau cliriach, proses asesu cychwynnol safonol a defnyddio system archebu electronig i helpu i wneud i wasanaethau weithio'n well i bawb.

Fe wnaethon ni weithio gyda Desg Dyletswydd Tîm lechyd Meddwl Cymunedol (CMHT) ym Mlaenau Gwent a Q-Innovation Hive Bwrdd lechyd Prifysgol Aneurin Bevan lechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu (MHLDD) i wneud hyn. Lleisiau Gwent - [Llywio Gwasanaethau lechyd Meddwl 2024/2025](#)

Castell-nedd Port Talbot ac Abertawe

- Cymunedau lleiafrifoedd ethnig sy'n byw gyda dementia
- Cael babi
- Iechyd meddwl pobl ifanc

Cefnogodd ein Tîm Mewnwelediadau ac Ymgysylltu Cymru gyfan ein tîm rhanbarthol yng Nghastell-nedd Port Talbot ac Abertawe i glywed gan dros 500 o bobl am eu profiadau o wasanaethau mamolaeth a newyddenedigol. Datgelodd y straeon a glywsom ofal tosturiol a meysydd o bryder dwfn.

Fe wnaethon ni rannu'r hyn a glywsom mewn [adroddiad pwysig](#), gan gyfrannu at Adolygiad Annibynnol o wasanaethau mamolaeth a newyddenedigol a ddarperir gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe a dylanwadu ar gamau gweithredu lleol a chenedlaethol.

Mae ein hadroddiad, a drafodwyd gan Ysgrifennydd y Cabinet dros lechyd a Gofal Cymdeithasol yn y Senedd, yn dangos sut y gall a sut y mae'n rhaid i brofiadau bywyd pobl lunio gofal mwy diogel a thosturiol.

Gogledd Cymru

- Helpu i wella iechyd meddwl
- Helpu i wneud gwasanaethau fasgwlaidd yn well
- Effaith 'Mesurau Arbennig' ar bobl a gwasanaethau

Gweithiodd ein tîm ochr yn ochr â Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr i gefnogi teuluoedd yr effeithiwyd arnynt gan fethiannau gwasanaethau fasgwlaidd. Wrth lansio adroddiad am effaith y methiannau gwasanaeth hyn, fe wnaethom helpu i sicrhau bod lleisiau pobl yn cael eu clywed, gan ddarparu cyngor, cyfeirio, a mynediad at ein gwasanaeth eiriolaeth cwynion. Cydnabu'r Bwrdd Iechyd ein rôl fel prif ysgogydd ar gyfer cefnogi'r gwelliannau sy'n cael eu gwneud mewn gofal fasgwlaidd.

Powys

- Cael gofal da lle bynnag rydych chi'n byw ym Mhowys
- Gofal a chefnogaeth yn nes at adref
- Cefnogi gofalwyr

Drwy ddigwyddiadau ymgysylltu mewn partneriaeth ag Age Cymru, arolygon, a sgysiau gyda gofalwyr, fe gasglom fewnwelediadau gwerthfawr i'r profiadau a'r heriau dyddiol y mae'r rhai sy'n darparu gofal di-dâl yn eu hwynebu.

Clywsom am yr heriau o ran cael mynediad at wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol i ofalwyr a'r sawl sy'n derbyn gofal, diffyg mynediad at drafnidiaeth a seibiant, ac effaith gofalu ar gyllid ac iechyd corfforol a meddyliol.

Rydym yn parhau i weithio gyda Chredu a sefydliadau eraill i ddysgu mwy am brofiadau gofalwyr ac wedi rhannu ein canfyddiadau hyd yma gyda'r Bwrdd Iechyd a'r Awdurdod Lleol.

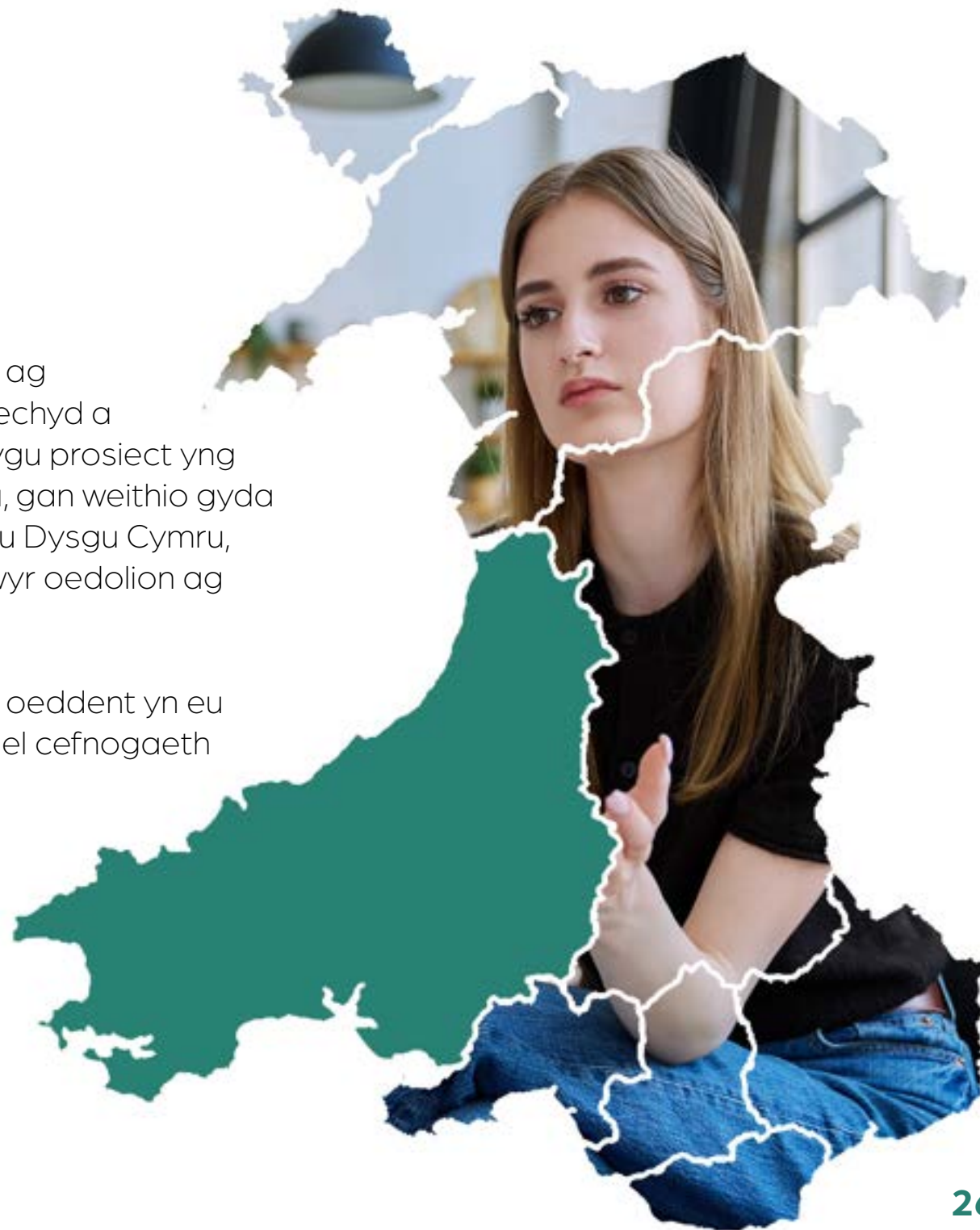

Gorllewin Cymru

- Cael cefnogaeth wrth aros am driniaeth
- Anawsterau dysgu
- Iechyd meddwl pobl ifanc

Gwyddom nad ydym yn aml yn clywed gan bobl ag anableddau dysgu am eu barn a'u profiadau o iechyd a gofal cymdeithasol. Felly, fe wnaethon ni ddatblygu prosiect yng Ngorllewin Cymru i ganfod eu barn a'u profiadau, gan weithio gyda Phobl yn Gyntaf Sir Benfro, Mencap, Anableddau Dysgu Cymru, yn ogystal â barn a phrofiadau rhai rhieni/gofalwyr oedolion ag anableddau dysgu.

Clywsom gan dros 60 o bobl am y problemau yr oeddent yn eu hwynebu. Roedd hyn yn cynnwys heriau o ran cael cefnogaeth i fynd i leoedd, addysg, gofal preswyl, defnyddio gwasanaethau a chyfathrebu. Yn ddiweddar, cyflwynwyd ein canfyddiadau i'r Bwrdd Iechyd a Bwrdd Partneriaeth Anableddau Dysgu Sir Benfro. Maent yn cyfarfod 6 gwaith y flwyddyn ac wedi cytuno i neilltuo un cyfarfod yn flynyddol i Llais fel y gallant rannu profiadau i sbarduno gweithredu.

Gweithgaredd Llais Lleol ledled Cymru

Gyda'n dull newydd Llais Lleol, ymwelodd ein timau ledled Cymru ag amrywiaeth o drefi a chymdogaethau lleol i glywed beth sy'n bwysig i bobl sy'n byw yno. Ymwelsom â phob rhanbarth yng Nghymru o leiaf 3 gwaith eleni; gan weithio gyda grwpiau lleol, clybiau, elusennau, a gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol i'w gwneud hi'n hawdd i bobl ddweud wrthym beth oeddent yn ei feddwl.

725

Rydym wedi cynnal 725 (39.96% mwy na llynedd) o weithgareddau ymgysylltu cymunedol ar draws pob rhanbarth yn ystod y flwyddyn ddiwethaf.

Roedd hyn yn cynnwys cynnal digwyddiadau a gweithdai, mynychu digwyddiadau partneriaid, rhwydweithiau a fforymau, gweithgareddau codi proffil, rhannu gwybodaeth a hyrwyddo Llais yn gyffredinol.

477

Roedd 477 o'n gweithgareddau ymgysylltu cymunedol yn ymwneud ag iechyd a gofal cymdeithasol (208 mwy na llynedd). Roedd 208 yn ymwneud ag iechyd (22 mwy na llynedd) a 38 yn ymwneud â gofal cymdeithasol (2 mwy na llynedd).

Rydym wedi bod yn rhan o lawer o ddigwyddiadau rhanbarthol a chenedlaethol. Roedd hyn yn cynnwys digwyddiadau fel Sioe Frenhinol Cymru, Pride Cymru, yr Eisteddfod Genedlaethol, Ffair Iechyd Cymunedau Ethnig Lleiafrifol (MEC) 2024, Cynhadledd Dydd Gŵyl Dewi Coleg Brenhinol y Fydweigiaeth, Sioe Fyw Meddyliau Awtistig, Cynhadledd Iechyd a Gofal Gwledig a Chynhadledd Un Llais Cymru. Rhoddodd y gweithgareddau hyn y cyfle inni ymgysylltu â hyd at 400,000 o ymwelwyr.

Effaith ymgysylltu #1

Dros y flwyddyn ddiwethaf roedd Llais wedi bod yn clywed llawer am yr heriau sy'n wynebu pobl sydd angen gofal iechyd brys yng Nghymru.

Gan ddechrau ddiwedd mis Medi 2024, dros gyfnod o 5 wythnos, ymwelodd timau Llais ledled Cymru â'r Adrannau Brys, Unedau Mân Anafiadau ac Unedau Asesu Meddygol yn eu hardaloedd lleol. Gwnaethom gynnal 42 o ymweliadau, cynnal arolwg ar-lein, a grwpiau ffocws, gan gynnig gwahanol ffyrdd i bobl rannu eu profiadau mewn ffyrdd a oedd yn addas iddyn nhw. Yn ystod y cyfnod 5 wythnos hwn, clywsom yn uniongyrchol gan dros 700 o bobl am eu profiad o ofal iechyd brys.

Fe wnaethon ni adrodd ar yr hyn a glywsom i wneud yn siŵr bod profiadau pobl yn chwarae rhan allweddol mewn sgwrs genedlaethol a oedd yn herio llunwyr polisi a darparwyr gwasanaethau i ysgogi gwelliannau brys.

Darllenwch ein [Datganiad Safbwynt](#) a'n [Hadroddiad Llawn](#).

Effaith ymgysylltu #2

Ym mis Tachwedd 2024, galwodd Llais am gamau brys i sicrhau mynediad teg at ddeintyddiaeth i bawb yn dilyn yr hyn yr oeddem yn ei glywed yn ein gweithgareddau ymgysylltu mewn digwyddiadau cyhoeddus a thrwy arolwg a chyfweliadau unigol.

Roedd traean o'r bobl y clywsom ganddynt ar draws ein holl weithgareddau yn methu dod o hyd i ddeintydd neu roeddent yn sownd ar restrau aros hir. Plant, oedolion hŷn, pobl anabl, a theuluoedd incwm isel oedd yn wynebu'r heriau mwyaf o gael gwasanaethau deintyddol hanfodol.

Fe wnaethon ni alw am fwy o hyrwyddo gan Lywodraeth Cymru a Byrddau Iechyd o Borth Mynediad Deintyddol Cymru, a aeth yn fyw yn ystod y llynedd i wneud yn siŵr eu bod yn gwybod am y porth, gan y gall ddarparu gwybodaeth ddefnyddiol am sut i gael gofal deintyddol yn eu hardal.

Fe wnaethon ni alw am wneud mwy i helpu pobl i ddeall sut mae gwasanaethau deintyddol yn datblygu, beth fydd hyn yn ei olygu i'w gofal, a darparu cyngor a gwybodaeth glir i gleifion ar sut i ofalu am eu dannedd.

Ac fe wnaethon ni alw am ymchwil fwy targedig i ddeall yn well a chymryd camau i gael gwared ar rwystrau lle mae rhai pobl, fel y rhai ag anableddau, pobl Dduon, Asiaidd a Lleiafrifoedd Ethnig, pobl hŷn, a phobl â llai o arian, yn ei chael hi'n anoddach cael gofal deintyddol.

Mae ein cyfranogiad parhaus mewn trafodaethau ynghylch diwygio deintyddol yn ein helpu i sicrhau bod cynlluniau i newid y ffordd y darperir gwasanaethau deintyddol yng Nghymru yn ymateb i'r materion y mae pobl wedi'u codi gyda ni. [Ein safbwynt ar fynediad at ddeintyddiaeth yng Nghymru.](#)

An elderly man with a white beard and a woman with short grey hair and glasses are smiling and talking to a younger woman with long brown hair. They are in a bright, indoor setting, possibly a community center or a home.

Ymgysylltu ag iechyd a gofal cymdeithasol ar y safle

Mae ein staff a'n gwirfoddolwyr wedi bod allan ac yn ymweld â chi lle bynnag rydych chi'n derbyn eich gwasanaeth iechyd neu ofal cymdeithasol i wrando ar eich profiadau. Mae'r ymweliadau hyn yn rhoi cyfle i chi siarad am y gwasanaethau rydych chi'n eu derbyn neu'n eu defnyddio, er mwyn ein galluogi i ymateb yn gyflym i faterion a phryderon sy'n dod i'r amlwg a gallwn geisio gweithredu'n gyflym. Maen nhw hefyd yn rhoi'r cyfle i chi siarad a rhannu eich barn, na fyddem ni fel arall o bosibl yn gallu ei chlywed.

Eleni rydym wedi gwneud 190 o ymweliadau ar y safle:

157 i safleoedd gofal iechyd (101 mwy na llynedd), 21 i safleoedd gofal cymdeithasol (16 mwy na llynedd) a 12 i safleoedd sy'n cwmpasu iechyd a gofal cymdeithasol (2 mwy na llynedd).

Cynrychioli Llais a chynrychioliadau

Cynrychioli Llais

Rydym wedi cynrychioli Llais mewn 412 o gyfarfodydd yn ystod y flwyddyn ddiwethaf.

Cynrychioliadau

Dros y flwyddyn ddiwethaf, rydym wedi gwranddo ar eich barn a'i rhannu â gwneuthurwyr penderfyniadau i helpu i ysgogi newid ystyrlon. Ein nod wrth wneud hyn yw cefnogi cyd-ddylunio gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol drwy sicrhau bod eich llais yn cael ei glywed lle mae'n bwysicaf.

Rydym wedi olrhain 645 o gynrychioliadau a wnaed i gyrff y GIG, awdurdodau lleol, a'u partneriaid – gan gynnwys byrddau partneriaeth rhanbarthol – ynghylch sut mae gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yn cael eu darparu.

490

Cynrychioliadau sy'n gysylltiedig ag iechyd

57

Cynrychioliadau sy'n gysylltiedig â gofal cymdeithasol

98

Cynrychioliadau sy'n ymwneud ag iechyd a gofal cymdeithasol

588

Wedi'i wneud i Fyrddau Iechyd

172

Wedi'i wneud i Awdurdodau Lleol

Gwnaed y rhan fwyaf o'r cynrychioliadau drwy e-bost, gyda chyfarfodydd ffurfiol yn ail ddull cyfathrebu mwyaf cyffredin. Y dull mwyaf cyffredin nesaf oedd trwy lythyrau.

Gwnaed y rhan fwyaf o'n cynrychioliadau i fyrddau iechyd (588) gydag ychydig dros chwarter wedi'u gwneud i awdurdodau lleol (172) a'r gweddill wedi'u gwneud i gymysgedd o bractisau preifat a sefydliadau sy'n gysylltiedig ag iechyd.

Nid yw cyfanswm y cynrychioliadau a wnaed yn cyfateb i nifer y sefydliadau y gwnaed y cynrychioliadau iddynt, gan fod rhai wedi'u gwneud i sawl corff ar yr un pryd.

Rydym wedi parhau i weithio ar wella sut rydym yn cofnodi ac yn olrhain ein cynrychioliadau fel y gallwn wirio beth sydd wedi digwydd o ganlyniad a rhoi gwybod i bobl am y gwahaniaeth maent wedi'i wneud.

Effaith cynrychiolaeth #1

Cyfarfu ein tîm yng Nghwm Taf Morgannwg â Cyngor Pobl Fyddar Cymru pan glywsant am y bwriad i dynnu gwasanaeth gofal cartref yn ôl sydd ar hyn o bryd yn darparu gofal i 45 o bobl ar draws 11 Awdurdod Lleol drwy Iaith Arwyddion Prydain. Mae gan y rhan fwyaf o'r bobl yr effeithir arnynt heriau cyfathrebu eraill hefyd, gan gynnwys anableddau dysgu a dementia.

Ysgrifennodd Llais at Gyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol yn rhanbarthau Powys, Gwent, Caerdydd a Chastell-nedd Port Talbot ac Abertawe i gael gwybod pa gefnogaeth y byddan nhw'n ei rhoi i'r rhai yr effeithir arnynt gan y newid.

Cytunasant ar y canlynol:

- Bydd y darparwr yn cynnal cefnogaeth nes bod ateb hirdymor yn cael ei ganfod
- Mae Awdurdodau Lleol bellach yn cynyddu ymgysylltiad â staff a'r rhai sy'n defnyddio'r gwasanaeth
- Mae Llais bellach yn clywed gan bobl drwy ein gwasanaeth eiriolaeth cwynion ar rwystrau cyfathrebu wrth gael mynediad at ofal a chymorth.

Diolch i [Cyngor Cymru ar Gyfer Bobl Fyddar](#) am eu cyfraniad pwysig.

Effaith cynrychiolaeth #2

Yng Ngorllewin Cymru, gwnaethom gynrychiolaeth i Fwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda ar ôl siarad â phobl sy'n profi digartrefedd am eu profiadau o ofal iechyd a chymdeithasol.

Clywsom am yr heriau yr oedd pobl yn eu hwynebu wrth geisio cyfathrebu â gwasanaethau'r GIG.

Roedd rhywun sy'n profi digartrefedd gydag anableddau lleferydd yn ei chael hi'n anodd ffonio i gael neu ganslo apwyntiadau a dywedodd y byddent yn cael eu cyhuddo o beidio â mynychu. Yn aml, roedd tybiaeth eu bod wedi meddwi, neu byddent yn cael gwybod am ffonio'n ôl pan fyddent yn llai cynhyrfus.

Anfonwyd llythyr cynrychiolaeth at y Bwrdd Iechyd i adnabod pa fath o hyfforddiant a ddarparwyd i staff i helpu pobl ag anawsterau cyfathrebu i deimlo eu bod yn cael eu clywed a'u gwranddo.

O ganlyniad, sefydlodd Hywel Dda grŵp gwaith ar draws ystod o grwpiau staffio, i wella profiadau pobl ag anghenion cyfathrebu penodol. Rydym yn parhau i fod yn rhan o'r gwaith hwn.

Trefnodd Llais hyfforddiant ar gyfer ein sefydliad ein hunain hefyd, gyda dros 80 o staff yn mynychu sesiwn a gynhaliwyd gan [STAMMA](#), elusen i bobl â gwahaniaethau lleferydd.

Effaith cynrychiolaeth #3

Cyhoeddodd Llais Caerdydd a'r Fro adroddiad 'Byw gyda Chanser' a gafodd dderbyniad da ym mis Ebrill 2024. Tynnodd yr adroddiad sylw at yr hyn yr oedd pobl wedi'i ddweud wrthym oedd ac nad oedd yn gweithio'n dda yn ystod eu gofal canser, a lle'r oedd angen gweithredu o ganlyniad. Cyhoeddodd Canolfan Ganser Felindre lythyr o ddiolch, ynghyd â Chynllun Gwella i fynd i'r afael â rhai o'r materion a amlygwyd yn yr adroddiad.

Roedd y camau gweithredu a nodir yn y Cynllun Gwella yn cwmpasu meysydd o bwys gwirioneddol i bobl sy'n derbyn gofal canser:

- Ail-agor y caffî
- Gwella cyfathrebu
- Helpu pobl i gael profion gwaed yn nes at adref
- Sicrhau bod pobl ddim yn mynd ar goll yn y bwloch rhwng yr ysbyty a'r feddygfa.

Mae llawer o'r materion hyn bellach wedi cael sylw, sy'n golygu profiad gwell i bobl yn ystod eu gofal canser.

Newid Gwasanaeth

Mae Llais yn aml yn ymwneud â'r sefyllfa pan fydd y GIG neu gynghorau lleol eisiau newid sut mae gwasanaethau iechyd neu ofal cymdeithasol yn cael eu rhedeg. Gellid galw hyn yn ad-drefnu, ailgynllunio, gwelliant, neu rywbeth tebyg.

Pan fydd newidiadau'n cael eu cynllunio, rhaid i'r GIG a chynghorau gynnwys pobl o'r cychwyn cyntaf er mwyn deall beth sydd ei angen arnynt nawr ac yn y dyfodol.

Ein rôl ni yw helpu i sicrhau eu bod nhw'n gwrando ar farn pobl a allai gael eu heffeithio a'u bod nhw'n cymryd y farn honno o ddifrif.

Rydym hefyd yn rhannu'r hyn a glywn gyda gwneuthurwyr penderfyniadau pan maen nhw'n gofyn am farn y cyhoedd, boed hynny drwy ymgynghoriadau neu ymholiadau am iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru.

Ar draws Cymru roedden ni'n rhan o 484 o ymgynghoriadau eleni (341 mwy na llynedd).

Effaith newid gwasanaeth #1

Rydym wedi parhau i fod yn rhan o gynigion i newid y ffordd y mae'r Gwasanaeth Adalw a Throsoglwyddo Meddygol Brys (EMRTS) yn gweithredu.

Mae llawer o bobl yn parhau i bryderu y gallai newidiadau i'r gwasanaeth maen nhw'n ei werthfawrogi mor fawr waethygu pethau yn eu hardal, yn enwedig ardaloedd gwledig.

Dyna pam rydyn ni wedi bod yn siarad â'r bobl sy'n gyfrifol am y gwasanaeth, yn rhannu'r hyn mae'r cyhoedd wedi'i ddweud, ac yn eu hannog i wrando ac ymateb.

Effaith newid gwasanaeth #2

Roedd y gymuned leol yn bryderus iawn pan oedd y feddygfa yn Nhyddewi ar fin cau a'r ateb a gynigiwyd oedd Meddygfa Solfa.

Fe godon nhw nifer o bryderon, gan gynnwys:

- Problemau hygrychedd fel trafnidiaeth a pharcio
- Capasiti Meddygfa Solfa i ymdopi â nifer cynyddol o gleifion
- Effaith ar boblogaeth sy'n heneiddio ac yn tyfu yn Nhyddewi
- Parhad gofal a chyfleustra presgripsiwn
- Effeithiau unigol penodol, fel anawsterau i'r rhai â chyflyrau cronig neu'r rhai sydd angen cario offer meddygol.

Tynnodd Llais sylw at yr angen i'r Bwrdd Iechyd ystyried y breuder cynyddol a'r anghenion iechyd heb eu diwallu o fewn y gymuned fel rhan o ddull strategol ehangach.

Gwnaethom gynrychioliadau i'r Bwrdd Iechyd i:

- Gyfleu sut y byddai Meddygfa Solfa yn ymdopi â'r llwyth cleifion cynyddol
- Sicrhau bod meddygfeydd derbyn yn darparu croeso cynnes a gwybodaeth glir i gleifion newydd
- Cynnig digwyddiadau diwrnod agored i gleifion ag anableddau dysgu er mwyn iddynt ymgyswngtu ag arferion newydd
- Cadw profiad cleifion dan adolygiad wrth i brofiadau newydd gael eu sefydlu.

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi gweithredu ar hyn, ac rydym yn parhau i gadw mewn cysylltiad gyda nhw a'r gymuned i glywed sut mae pethau'n mynd.

Ymgynghoriadau a galwadau am dystiolaeth

Fel rhan o'n rôl statudol, rydym yn cyfrannu at ymgynghoriadau cenedlaethol a galwadau am dystiolaeth i sicrhau bod lleisiau pobl yn dylanwadu ar sut mae gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yn cael eu datblygu, eu darparu a'u gwella.

Mae ein cyfraniadau'n cymryd gwahanol ffurfiau yn dibynnu ar y cyd-destun, gan gynnwys cyflwyniadau ysgrifenedig ffurfiol, tystiolaeth lafar, ac adborth anffurfiol yn uniongyrchol i lunwyr polisi neu gyrff rheoleiddio. Rydym yn blaenoriaethu ymgynghoriadau lle mae'r canlyniad yn debygol o effeithio ar ansawdd, hygyrchedd, neu degwch gwasanaethau ledled Cymru a lle mae gennym fewnwelediadau o'r hyn y mae pobl a chymunedau wedi'i ddweud wrthym.

Yn 2024/2025, cyfrannom at dros 20 o ymgynghoriadau cenedlaethol a galwadau am dystiolaeth. Roedd y rhain yn cwmpasu ystod eang o bynciau gan gynnwys strategaeth iechyd meddwl, rheoliadau arolygu, cynhwysiant digidol, safonau gweithlu gofal cymdeithasol, rhyddhau o'r ysbyty, a diwygio Gweithio i Wella.

Rydym bellach yn dechrau gweld effaith y gwaith hwn, gyda llawer o'r materion a godwn yn cael eu hadlewyrchu mewn strategaethau, polisiau a chynlluniau sy'n dod i'r amlwg.

Mae ein holl ymatebion i ymgynghoriadau i'w gweld ar ein [gwefan](#).

Pethau y mae angen i ni weithio arnynt o hyd...

Rydym wedi gwneud cynnydd da wrth adeiladu cysylltiadau â darparwyr a sefydliadau gofal cymdeithasol, gan glywed gan fwy o bobl (gan gynnwys gofalwyr), ac ymweld â mwy o wasanaethau i siarad â staff a phobl sy'n defnyddio'r gwasanaethau hynny. Mae gennym ni fwy i'w wneud o hyd i ddeall yn well sut y gallwn ni wneud y gwahaniaeth mwyaf i bobl mewn gofal cymdeithasol yng Nghymru.

Yn y flwyddyn nesaf, rydym hefyd eisiau gwneud mwy i glywed gan blant a phobl ifanc, ac i wneud yn siŵr ein bod yn cynrychioli lleisiau cymunedau amrywiol Cymru'n well.

Byddwn ni hefyd yn parhau â'n gwaith datblygu sefydliadol fel bod y ffordd rydym yn cyflawni ein gwaith yn ein helpu i gael yr effaith fwyaf ar bobl a chymunedau ym mhob rhan o Gymru.

Ein gwasanaeth eiriolaeth cwynion

Mae ein staff eiriolaeth cwynion hyfforddedig ac ymroddedig yn darparu cefnogaeth am ddim, annibynnol a chyfrinachol wedi'i theilwra i gefnogi anghenion cleientiaid unigol. Mae ein gwasanaeth wedi'i gynllunio i rymuso pobl, i helpu i gyflawni canlyniadau i unigolion yn ogystal â chefnogi dysgu systemig ehangach.

Rhwng 1 Ebrill 2024 a 31 Mawrth 2025, cysylltodd 3,584 o bobl â gwasanaeth eiriolaeth cwynion Llais.

1,724

Datrysodd ein timau 1,724 o'r ymholiadau hynny heb iddynt arwain at gwynion ffurfiol.

1,860

Rydym wedi codi 1,860 o bryderon ar ran pobl o bob cwr o Gymru, gyda 38 arall ar y gweill erbyn diwedd y flwyddyn.

Roedd y rhan fwyaf o'r pryderon hynny'n ymwneud â gofal iechyd (1266), gyda 594 yn ymwneud â gofal cymdeithasol.

Rydym wedi datrys 1160 o'r pryderon hynny, mae 696 yn parhau ac mae 4 wedi'u canslo gan y cleient.

Dadansoddiad rhanbarthol

Gogledd Cymru oedd y rhanbarth gyda'r nifer uchaf o bryderon yn cael eu codi, ac yna Gwent a Chwm Taf Morgannwg.

Mae'r pryderon a godwyd yn adlewyrchu heriau sylweddol o ran darparu gwasanaethau gofal iechyd a chymdeithasol ledled Cymru.

Mae'r achosion y mae ein timau eiriolaeth cwynion yn eu cefnogi yn aml yn gymhleth, ac weithiau'n cynnwys sawl darparwr gwasanaeth.

Isod mae trosolwg o'r pryderon mwyaf cyffredin a godir gan bobl am eu gwasanaethau gofal iechyd a gofal cymdeithasol.

167

Caerdydd
a'r Fro

164

Cwm Taf
Morgannwg

350

Gwent

297

Castell-nedd
Port Talbot ac
Abertawe

376

Gogledd
Cymru

184

Powys

322

Gorllewin
Cymru

Pryderon gofal iechyd

Anallu i gael mynediad at wasanaethau

Mae pobl wedi mynegi rhwystredigaeth ynghylch yr anawsterau wrth gael mynediad at wasanaethau gofal iechyd, yn enwedig apwyntiadau meddyg teulu ac atgyfeiriadau arbenigol.

Mae problemau cyffredin yn cynnwys amseroedd aros hir, yn enwedig ar gyfer orthopaedeg ac offthalmoleg, diffyg apwyntiadau, gwrthod gwasanaethau ac anawsterau wrth gael mynediad at ofal iechyd ar draws rhanbarthau neu ffiniau.

Pryderon am driniaeth feddygol a diagnosis

Mae cwynion ynghylch ansawdd a phriodoldeb y driniaeth a dderbynnir yn cael eu hadrodd yn aml. Mae pryderon yn aml yn ymwneud â cham ddiagnosis o gyflyrau fel cancer neu strôc, gwallau mewn gofal meddygol, cymhlethdodau llawfeddygol, gofal dilynol annigonol, a chyfathrebu aneffeithiol rhwng darparwyr gofal iechyd. Mae pob un wedi arwain at ganlyniadau gwaeth i'r bobl dan sylw.

Mae eraill wedi tynnu sylw at arferion anniogel: offer diffygiol, gweithdrefnau anniogel, a diffyg rheoli heintiau.

Diffyg cyfathrebu rhwng darparwyr gwasanaethau, unigolion a thimau gofal iechyd

Mae pobl wedi codi pryderon ynghylch cyfathrebu gwael rhwng darparwyr gofal iechyd ac unigolion mewn amrywiaeth o leoliadau, gan gynnwys diffyg esboniadau clir ynghylch opsiynau triniaeth, methu â darparu diweddariadau amserol, ac anawsterau wrth gyrraedd gweithwyr meddygol proffesiynol.

Mae pryderon hefyd wedi'u codi ynghylch cyfathrebu rhwng timau gofal iechyd yn arwain at wallau neu oedi mewn gofal.

Safonau gofal annerbyniol

Mae pryderon wedi cael eu codi ynghylch lefelau anghyson o ofal mewn gwahanol leoliadau gofal iechyd. Mae adroddiadau'n nodi problemau fel safonau hylendid gwael, lefelau staffio ac adnoddau annigonol sy'n effeithio ar ofal cleifion.

Mae pobl wedi cwyno am ddiffyg tosturi yn y gofal a gawsant oherwydd ymddygiad amhroffesiynol neu ddiotal gan ddarparwyr gofal iechyd.

Rhyddhau anniogel o'r ysbyty

Pryderon a godwyd ynghylch rhyddhau cleifion yn anniogel, gyda rhyddhau cleifion cyn pryd heb asesiad neu ofal priodol, neu ddiffyg gofal dilynol priodol, gan arwain at ddirywiad mewn iechyd.

Gofal brys

Mae cwynion gofal brys yn bennaf yn tynnu sylw at oedi triniaeth, diagnosisu anghywir, cyfathrebu gwael, a phryderon diogelwch cleifion. Mae llawer o gleifion yn gorfod aros yn hir am asesiadau a thriniaeth, gan arwain at waethygu eu cyflyrau.

Mae cam ddiagnosis a gwallau meddyginiaeth wedi arwain at niwed y gellid ei osgoi. Problemau gydag oedi mewn ambiwlansys, rhyddhau cleifion anniogel, a chydlynu gofal gwael.

Gwasanaethau mamolaeth sydd ddim yn cyflawni

Pryderon yn ymwneud ag oedi a straen a achosir oherwydd newidiadau neu aflonyddwch mewn gofal mamolaeth. Roedd rhai cwynion yn ymwneud â gofal ôl-enedigol annigonol ar ôl beichiogrwydd, gan gynnwys poen neu gymhlethdodau a gam-reolir.

Diogelwch cleifion yn cael ei beryglu

Roedd cwynion yn ymwneud ag amodau ward anniogel a oedd yn arwain at esgeulustod neu ddiffyg sylw, gan gynnwys cwmpiadau cleifion a diffyg asesiadau ôl-ddigwyddiad priodol. Mae gwallau gweinyddu meddygol hefyd wedi cael eu codi fel pryderon, gan gynnwys cleifion yn derbyn cyffuriau anghywir neu weithdrefnau anghywir wedi'u perfformio.

Rhwystrau i godi pryderon

Roedd llawer o bryderon yn tynnu sylw at anfodlonrwydd ynghylch y ffordd yr ymdrinnir â chwynion a phrosesau gweinyddol, gyda rhai'n crybwyll diffyg cefnogaeth i bobl sy'n ceisio cymorth gyda chwynion, neu ymatebion annigonol wrth geisio datrys cwynion.

Mae themâu sy'n codi dro ar ôl tro yn cynnwys oedi wrth ymateb i ymholiadau, anhawster i gael cofnodion meddygol neu wybodaeth glir am ofal, diffyg tryloywder wrth wneud penderfyniadau, ac anhawster i lywio systemau cwynion gofal iechyd.

Effaith seicolegol negyddol gofal gwael

Codwyd pryderon ynghylch gofid a achosir gan ofal gwael, oedi, diagnosisu anghywir, neu gamdriniaeth, i gleifion a'u teuluoedd.

Pryderon gofal cymdeithasol

Cartrefi gofal a gofal diwedd oes

Mae nifer o gwynion yn ymwneud â gofal a ddarperir mewn cartrefi nyrsio, o ran ansawdd y gofal a chymorth diwedd oes. Mae pryderon yn cynnwys camdriniaeth o gleifion, diffyg asesiadau priodol, ac esgeulustod wrth drin meddyginiaeth neu gynlluniau gofal.

Mae rhai hefyd wedi codi camreoli tystysgrifau marwolaeth a gofal ôl-farwolaeth.

Triniaeth wahaniaethol gan ddarparwyr gwasanaethau cymdeithasol

Mae rhai cwynion yn sôn am gleientiaid yn teimlo eu bod wedi cael eu bwlio neu eu gwahaniaethu yn eu herbyn gan y gwasanaethau cymdeithasol, gan gynnwys honiadau o gael eu gorfodi i wneud penderfyniadau ynghylch amddiffyn plant neu gael eu hanghenion wedi'u camliwio mewn adroddiadau.

Methiannau cyfathrebu a diffyg gwasanaethau cydgysylltiedig

Mae llawer o gwynion yn ymwneud â chyfathrebu gwael rhwng darparwyr gofal iechyd, gwasanaethau cymdeithasol a theuluoedd. Mae sôn yn aml am ddiffyg dilyniant, cam-gyfathrebu ynghylch cynlluniau gofal, neu fethiant

Gweithlu Gwasanaethau Cymdeithasol

Roedd nifer o gwynion yn ymwneud â sut mae gweithwyr cymdeithasol yn ymdrin ag achosion sy'n ymwneud â phlant, yn enwedig o ran amddiffyn plant, gofal maeth, ac anghenion plant ag anghenion arbennig. Roedd cwynion yn amrywio o ymatebion oedi neu annigonol i gwynion am ymddygiad a phenderfyniadau gweithwyr cymdeithasol.

Roedd cwynion eraill yn cynnwys mynediad anghyson at weithwyr cymdeithasol a phroblemau yn ymwneud â pharhad gofal ac argaeledd gweithwyr cymdeithasol proffesiynol, gan gynnwys cefnogaeth annigonol i unigolion agored i niwed, fel y rhai ag anableddau neu anghenion cymhleth.

Diffyg cefnogaeth ddigonol i bobl â phroblemau iechyd meddwl

Roedd cwynion hefyd am y gwasanaethau cymdeithasol nad oeddent yn darparu digon o gefnogaeth i unigolion â phroblemau iechyd meddwl.

Amseroedd aros hir ar gyfer asesiadau a chymorth iechyd meddwl, rhestrau aros hir ar gyfer triniaeth a chyfathrebu gwael gan ddarparwyr gofal iechyd a chymdeithasol.

Mae llawer o gwynion wedi bod am wasanaethau iechyd meddwl nad ydynt yn ymateb yn gyflym neu'n ddigonol i gyflyrau iechyd meddwl difrifol, gan gynnwys ymdrechion hunanladdiad, hunan-niweidio, a sefyllfaoedd argyfwng.

Roedd nifer o'r cwynion hyn yn ymwneud â gwasanaethau iechyd meddwl plant a phobl ifanc.

Effaith seicolegol darpariaeth gofal annigonol

Tynnodd sawl cwyn sylw at y straen emosiynol ar deuluoedd sy'n ceisio sicrhau gofal digonol i'w hanwyliaid.

Cyfathrebu a hyrwyddo ein gwasanaethau

Lansiwyd ein [Strategaeth Gyfathrebu 2024/2027](#) ar ddechrau'r flwyddyn.

Roedd yn nodi sut yr ydym am i'n cyfathrebu fod yn bwrpasol, yn berthnasol, yn amserol, yn addysgiadol, yn ddeniadol, ac yn effeithiol. Rydym am gryfhau lleisiau pobl Cymru yn y ffordd rydym yn cyfathrebu'r hyn a wnawn.

Rydyn ni eisiau sicrhau bod y ffordd rydyn ni'n cyfathrebu wedi'i llywio gan drawma. Mae hyn yn golygu bod yn feddylgar, caredig, a pharchus yn y ffordd rydyn ni'n siarad ac yn gwrando. Rydyn ni'n gwybod y gall profiadau pobl yn y gorffennol effeithio ar sut maen nhw'n teimlo, beth maen nhw'n ei ddweud, a sut maen nhw'n ymateb, yn enwedig wrth siarad am bethau anodd.

Felly, ein nod yw creu lle lle mae pobl yn teimlo'n ddiogel, yn cael eu cefnogi, a heb gael eu barnu byth. Rydym yn parhau i ganolbwyntio ar helpu'r cyhoedd i ddeall ein rôl, ein hamcanion, a sut i ymgysylltu â ni. Eleni fe wnaethon ni gyflwyno sawl ymgyrch, er enghraifft:

- Fe wnaethon ni weithio gyda phartneriaid i ddatblygu Gwirfoddoli eich Llais, ymgyrch sy'n anelu at annog mwy o bobl i wirfoddoli gyda Llais. Rhoddwyd ffocws arbennig ar gyrraedd grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol i hyrwyddo cyfleoedd gwirfoddoli Llais, yn unol â'r anghenion cyfathrebu a nodwyd yn Ein Cynlluniau a'n Blaenoriaethau Hydref 2023 – Mawrth 2024
- Cynhaliwyd yr ymgyrch Darganfod Llais yn hydref 2024. Ymgyrch amlgyfrwng oedd hon a anelodd at gynyddu ymwybyddiaeth o Llais ledled y wlad.

Eleni fe wnaethon ni lansio ein cylchlythyrau mewnol ac allanol.

Y Gair

Mae ein cylchlythyr misol mewnol yn cael ei rannu â thimau ar draws y sefydliad i helpu i gadw pawb yn gyfredol â'r datblygiadau diweddaraf yn Llais. Mae'n rhoi cyfle i ddysgu gan gymheiriaid ac mae'n helpu i feithrin ymdeimlad cryfach o gymuned yn ein sefydliad ifanc.

Impact

Rydyn ni'n gwybod pa mor bwysig yw hi ein bod ni'n dweud wrthy ch chi beth sy'n digwydd gyda'r hyn rydych chi wedi'i ddweud wrthym ni, a dyna'n union beth mae ein cylchlythyr yn ei wneud; rhannu effaith y gwaith rydyn ni'n ei wneud i glywed eich lleisiau, eu cynrychioli i wneuthurwyr penderfyniadau ac eiriol drosoch chi a'ch teuluoedd.

Wedi'i lansio ym mis Awst 2024, mae'r cylchlythyr misol yn tynnu sylw at effaith ein gwaith ar draws Llais, y gwaith rydym yn ei wneud i ddeall beth sy'n digwydd ar sail Cymru gyfan, a'r mentrau y mae ein timau'n eu lansio i edrych yn fanylach ar faterion sy'n dod i'r amlwg yn lleol.

Hyd yn hyn, mae ein cylchlythyr wedi cael 15,617 o agoriadau ar draws 8 rhifyn.

Mae'r tîm cyfathrebu hefyd wedi cynhyrchu deunyddiau hygyrch mewn amrywiaeth o fformatau gan gynnwys dwyieithog, Hawdd i'w Ddarllen, ac Iaith Arwyddion Prydain i gefnogi ein gweithgareddau.

Rydym wedi cyhoeddi taflenni, fideos, poster, infograffeg, hysbysebion radio, ac erthyglau papurau newydd ar-lein ac mewn print.

Ein gwefan

Mae ein gwefan (www.llaiscymru.org) yn parhau i chwarae rhan ganolog yn y ffordd rydym yn cyfathrebu, gan gynnig gwybodaeth allweddol a gwasanaethu fel y brif ffordd i bobl gysylltu â ni. Oherwydd ei bwysigrwydd, rydym wedi canolbwyntio ar wella ei ddyluniad, ei gynnwys a'i hygyrchedd er mwyn gwasanaethu ein cynulleidfa amrywiol yn well.

Rydym bellach yn gallu olrhain traffig ein gwefan i ddeall yn well sut mae ymwelwyr yn defnyddio'r wefan a ble gallwn wneud gwelliannau pellach. Er enghraifft:

- Mae ein gwefan wedi cael ei hymweli fwy na 19,000 o weithiau yn ystod y flwyddyn ddiwethaf
- Bu 4,844 o lawr lwythiadau adroddiadau o'n gwefan (gan gynnwys polisiau a gweithdrefnau).

Ar gyfartaledd, mae pobl yn aros ar ein gwefan am tua 5 munud. Rydym am barhau i wneud ein gwefan yn well, yn fwy diddorol, ac yn haws i'w defnyddio. Mae hefyd yn ffordd bwysig i bobl gyrraedd ni. Byddwn yn parhau i wella'r wefan ac olrhain sut mae'n cael ei defnyddio, fel ei bod yn parhau i fod yn ddefnyddiol i bawb ac yn ein helpu i aros mewn cysylltiad.

Ein cyfryngau cymdeithasol

Rydym wedi parhau i adeiladu ein presenoldeb ar y cyfryngau cymdeithasol gan ei fod yn chwarae rhan bwysig wrth godi ymwybyddiaeth o Llais a helpu pobl i ddeall yr hyn a wnawn. Mae cyfryngau cymdeithasol yn bwysig ar gyfer ehangu ein cyrhaeddiad, ein helpu i ymgysylltu'n uniongyrchol ag unigolion a chymunedau, a rhannu gwybodaeth yn gyflym.

Mae gennym ni 2,469 o ddilynwyr ar ein llwyfannau cyfryngau cymdeithasol nawr.

LinkedIn sy'n rhoi'r ymgysylltiad mwyaf i ni ac mae'n ffordd wych o gysylltu â gweithwyr proffesiynol a sefydliadau. Pan fyddwn yn ymgysylltu â phobl yno, maen nhw'n aml yn rhannu ein negeseuon, gan ein helpu i gyrraedd mwy o bobl. Mae hynny'n gwneud LinkedIn yn offeryn pwysig ar gyfer hyrwyddo'r hyn a wnawn.

Facebook sy'n rhoi'r cyrhaeddiad mwyaf i ni, yn rhannol oherwydd bod pob un o'n 7 tîm rhanbarthol yn rhedeg eu tudalen eu hunain. Mae'r dull lleol hwn yn ein helpu i rannu diweddariadau penodol i ranbarthau ac aros mewn cysylltiad agos â chymunedau ledled Cymru.

Ein cyfradd ymgysylltu gyfartalog ar draws pob platfform yw 6.76%. Mae Instagram wedi bod yn arbennig o effeithiol wrth ein helpu i gyrraedd cynulleidfaoedd iau gyda chynnwys gweledol. Rydym yn bwriadu adeiladu ar hyn drwy greu cynnwys mwy deinamig ar Instagram dros y flwyddyn nesaf, gan gefnogi ein rhaglen i blant a phobl ifanc. Rydym hefyd wedi dechrau archwilio TikTok a YouTube i ehangu ein cyrhaeddiad a chysylltu â gwahanol gynulleidfaoedd mewn ffyrdd newydd a chreadigol.

Wrth i ni dyfu ein presenoldeb ar y cyfryngau cymdeithasol yn unol â'n strategaeth gyfathrebu, byddwn yn parhau i ganolbwyntio ar ddefnyddio'r llwyfannau hyn i gysylltu â chymunedau, rhannu gwybodaeth ddefnyddiol, a gwahodd pobl i gymryd rhan yn ein gwaith. Bydd hyn yn ein helpu i aros yn weladwy, yn berthnasol, ac mewn cysylltiad â'r hyn sydd ei angen ar ein cymunedau.

Gweithgaredd cyfryngau

Eleni rydym wedi gweithio i ddatblygu perthnasoedd â'r cyfryngau yng Nghymru. Mae'r dull hwn wedi helpu mwy o bobl i ddysgu am Llais a'r hyn a wnawn. Drwy rannu gwybodaeth glir a pherthnasol ar yr amser iawn a gweithio gyda'n gilydd ar ein negeseuon, rydym yn raddol yn dod yn fwy gweladwy ac yn cael ein clywed mewn sgysiau cyhoeddus.

Rydym wedi bod yn rhan o drafodaethau proffil uchel yn y cyfryngau am faterion iechyd a gofal cymdeithasol pwysig, fel y cynigion i newid y ffordd y mae'r Gwasanaeth Adalw a Throsoglwyddo Meddygol Brys yn cael ei redeg, yr argyfwng deintyddol yng Nghymru a galwadau am gamau brys ar ofal brys.

Rydym wedi rhannu ein barn yn y cyfryngau ar faterion fel gofal brys, gwasanaethau mamolaeth Bae Abertawe, y newidiadau i drin cwynion y GIG, a phroblemau ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Drwy siarad allan ar y materion pwysig hyn, mae Llais yn cael ei gydnabod fel llais gwybodus a dibynadwy.

O fis Ebrill 2024 i fis Mawrth 2025, soniwyd am Llais mewn o leiaf 186 o straeon newyddion. Roedd y sylw hwn yn cynnwys 127 o erthyglau ar-lein, 56 mewn print, ac amrywiaeth o nodweddion darlledu.

Ein hymrwymiad i'r iaith Gymraeg

Rydym wedi ymrwmo i hyrwyddo a chefnogi'r iaith Gymraeg ym mhopeth a wnawn. Daeth ein Hysbysiad Cydymffurfio i rym ar 1 Ebrill 2024.

Byddwn yn cyhoeddi Adroddiad Blynyddol Safonau'r Iaith Gymraeg ar wahân erbyn mis Medi 2025. Bydd hyn yn cwmpasu'r hyn rydym wedi'i wneud i hyrwyddo'r iaith Gymraeg a bodloni'r gofynion a nodir yn ein Hysbysiad Cydymffurfio.

Dyma rai o'r pethau rydyn ni wedi'u gwneud dros y flwyddyn ddiwethaf i weithio tuag at sicrhau cydymffurfiaeth gyson ar draws ein sefydliad:

- Datblygu Cynllun Gweithredu Safonau'r Iaith Gymraeg
- Uwchraddiwyd ein gwasanaethau ffôn fel y gallwn wirio faint o alwadau a dderbyniwyd gennym yn y Gymraeg
- Cyhoeddwyd canllawiau pellach i'n staff ar wasanaethau cyfieithu, gyda phrosesau ac amserlenni clir.
- Sicrhau bod y Gymraeg wedi'i hymgorffori yn ein dull Asesu Effaith Integredig
- Gweithio gyda Swyddfa Comisiynydd y Gymraeg i ddeall sut y gallwn ni gyrraedd y safonau, fel y gallwn ni gynrychioli lleisiau pobl yn deg yn y Gymraeg a'r Saesneg, yn enwedig o ystyried cefndiroedd, diwylliannau a chyd-destunau gwahanol bobl
- Nodwyd effeithiau ein gwaith ar y Gymraeg drwy ein Hasesiadau Effaith Integredig mewn ffordd gynhwysfawr a chroestoriadol sy'n ystyried ein dyletswyddau i'r iaith Gymraeg ochr yn ochr â'n dyletswyddau a'n cyfrifoldebau ehangach e.e., Deddf Cydraddoldeb 2010, Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus ac ati
- Wedi'i adeiladu ar ein mewnrwyd Cymraeg i'w wneud yn fwy rhyngweithiol a hygyrch
- Creu fideo byr i godi ymwybyddiaeth o bwysigrwydd 'meddwl y Gymraeg yn gyntaf' yn ein sefydliad.
- Dathlu digwyddiadau allweddol yn y calendr Ymwybyddiaeth o'r Gymraeg gan gynnwys Diwrnod Shwmae, Eisteddfod, Defnyddia dy Gymraeg.

Mentrau a gwelliannau digidol

Eleni, fe wnaethom barhau i ddatblygu ein system Rheoli Perthynas â Chwsmeriaid (CRM) newydd a chyflogi Rheolwr CRM llawn amser i oruchwylio datblygiadau parhaus.

Mae ein Rheolwr CRM wedi gweithio gyda thimau ar draws y sefydliad yn casglu gofynion, yn darparu hyfforddiant, ac yn creu grwpiau uwch-ddefnyddwyr i brofi a datrys y ffyrdd rydym yn defnyddio'r system ac yn gwella ansawdd data. Mae'r system hon yn dechrau dod â'n holl swyddogaethau at ei gilydd, gan ei gwneud hi'n haws i ni reoli data, olrhain ein heffaith, ac adnabod tueddiadau mewn iechyd a gofal cymdeithasol.

Rydym eisoes yn gweld rhai gwelliannau, yn enwedig mewn meysydd fel ein gwasanaeth eiriolaeth cwynion. Mae hyn yn gwneud ein gwaith yn fwyfwy cydgysylltiedig ac yn cael ei redeg yn well, ac mae'n helpu'r bobl rydyn ni'n eu cefnogi drwy wneud ein gwasanaethau'n gyflymach ac yn fwy effeithlon.

Rydym yn parhau i ddatblygu ein system a sut mae'n cael ei defnyddio fel ei bod yn haws i'n pobl ac yn well wrth gasglu data. Bydd hyn yn ein helpu i ddeall problemau'n gyflymach, ymateb yn gyflymach, a gwella'r profiad i'r bobl rydyn ni'n eu cefnogi.

Wrth iddi barhau i ddatblygu, bydd y system yn lleihau dibyniaeth ar waith llaw ac yn gwneud ein prosesau'n fwy effeithlon.

Lansiwyd SharePoint eleni, ein mewnrwyd fewnol, i wella ein cyfathrebu o fewn ein timau ar draws pob ardal o Gymru.

Rydym yn defnyddio SharePoint fel canolbwynt lle gall pawb ddod o hyd i ddiweddariadau, adnoddau ac offer allweddol i'n helpu i gyflawni ein gwaith yn effeithiol. Mae hyn yn helpu ein timau i aros mewn cysylltiad ac yn wybodus, ni waeth ble maen nhw.

Rydym yn parhau i safoni'r ffordd rydym yn gweithio ac yn rhannu gwybodaeth, fel bod pobl yn derbyn gwasanaeth o ansawdd uchel yn gyson.

Tua diwedd y flwyddyn, dechreuon ni weithio gydag arbenigwr Power BI i'n helpu i ddatblygu ystod o ddangosfyrddau perfformiad ac adrodd sefydliadol. Bydd hyn yn ein helpu i gael cipolwg amser real ar berfformiad ein sefydliad ar draws ein gweithgareddau craidd yn ogystal â'n swyddogaethau cymorth, a monitro ac adrodd ar gynnydd yn well yn erbyn ein cynlluniau a'n hymrwymadau.

Cynaliadwyedd

Nod ein sefydliad yw bod yn hawdd i bobl ei gyrraedd.

Symudodd rhai o'n timau swyddfeydd eleni i safleoedd sy'n fwy hygyrch i'n pobl a'r cyhoedd, yn ogystal ag i arbed arian. Mae hyn yn ein helpu i wneud ein gwasanaethau'n haws i gael mynediad atynt ac yn well i'r amgylchedd.

Rydym wedi ymrwymo i leihau effaith amgylcheddol, ariannol a chymdeithasol ein gwaith. I helpu gyda hyn, rydym yn dilyn ymdrechion ehangach y sector cyhoeddus, fel polisiau Caffael Cynaliadwy Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru.

Er nad oes rhaid i ni ymuno â Chynllun Sero Net Llywodraeth Cymru, rydym wedi dewis cymryd rhan o 2025/2026. Roedden ni wedi gobeithio dechrau eleni, ond mae hyn wedi cael ei ohirio oherwydd heriau capasiti yn ein tîm corfforaethol. Rydym yn bwriadu dechrau adrodd ar ein cynnydd erbyn mis Medi 2026.

Eleni, rydym wedi atgyfnerthu ein polisiau allweddol, fel teithio a gweithio ystwyth, i gefnogi ffyrdd mwy gwyrdd a chost-ffeithiol o weithio. Rydym yn annog ein pobl i ddewis opsiynau teithio sy'n economaidd ac yn well i'r amgylchedd.

Mae ein timau cyfathrebu ac ymgysylltu yn ystod y flwyddyn ddiwethaf hefyd wedi adolygu ein defnydd o eitemau hyrwyddo, gan gynnwys deunyddiau printiedig. Rydym wedi datblygu deunyddiau newydd sy'n golygu llai o argraffu a lleihau ein heffaith amgylcheddol.

Drwy wneud cynaliadwyedd yn rhan o'n gwaith bob dydd a chymryd rhan mewn ymdrechion ehangach, rydym yn helpu i ddiogelu'r amgylchedd wrth gadw ein gwasanaethau'n hygyrch ac yn effeithiol i bobl ledled Cymru.

Ein cynlluniau ar gyfer y dyfodol a'n blaenoriaethau strategol

Nodau strategol ar gyfer 2025/2026

Wrth symud i mewn i ail flwyddyn ein cynllun strategol, byddwn yn parhau i ganolbwyntio ar ein blaenoriaethau a'n hamcanion cyffredinol:

1. Gyrru sgwrs genedlaethol am ddyfodol gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol

Byddwn yn cynnwys pobl o bob cwr o Gymru mewn trafodaethau am ddyfodol iechyd a gofal cymdeithasol. Drwy sicrhau bod llunwyr polisi a darparwyr gwasanaethau yn gwrando ar adborth y cyhoedd, gallwn helpu i lunio system sy'n gwasanaethu pawb yn well.

3. Cydweithio'n well

Byddwn yn gweithio i adeiladu partneriaethau cryfach ar draws gwahanol sectorau, gan sicrhau bod gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yn ceisio cydweithio'n fwy llyfn ac effeithiol i wella sut mae gwasanaethau'n cael eu darparu.

5. Tyfu a gwella fel sefydliad

Mae hyn yn cynnwys mabwysiadu systemau TG newydd, gwella ein strategaethau cyfathrebu, a meithrin gweithle sy'n gwerthfawrogi dysgu a datblygiad parhaus.

2. Gwthio am wasanaethau sy'n bodloni anghenion pawb

Rydym wedi ymrwmo i sicrhau bod gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol nid yn unig yn effeithiol ond hefyd yn gynhwysol ac yn hygyrch. Byddwn yn canolbwyntio ar sicrhau bod y gwasanaethau hyn wedi'u cynllunio gydag anghenion pob grŵp mewn golwg.

4. Helpu pobl a gwasanaethau i ddefnyddio technoleg mewn ffyrdd sy'n gweithio iddyn nhw

Rydym eisiau helpu pobl a gwasanaethau i siarad â'i gilydd fel bod pawb yn teimlo'n iawn am offer a thechnolegau newydd, gall pawb eu defnyddio os ydyn nhw eisiau, a does neb yn teimlo eu bod wedi'u gadael ar ôl.

Prosiectau a mentrau sydd ar ddod

Yn ogystal â'n gwaith bob dydd, byddwn yn canolbwyntio ar amrywiaeth o weithgareddau sy'n helpu i gefnogi ein 5 nod strategol. Maen nhw'n ymateb i'r pethau rydyn ni'n eu clywed am yr hyn sydd bwysicaf i bobl a chymunedau ledled Cymru ynglŷn â'u gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol. Yn 2025/2026, byddwn yn:

1. Gyrru sgwrs genedlaethol am ddyfodol gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol

Gweithgareddau sydd eisoes ar y gweill a fydd yn parhau i 2025/2026

Datganiadau safbwynt a grwpiau gweithredu: rydym yn cyhoeddi ein safbwynt ar faterion yr ydym yn gwybod amdanynt, fel gofal brys, deintyddiaeth, materion sy'n wynebu gofalwyr di-dâl, neu amseroedd aros ar gyfer asesiadau niwroddatblygiadol. Byddwn yn gwneud cynrychioliadau ac yn annog gwasanaethau i weithredu drwy ddod â gwneuthurwyr penderfyniadau ynghyd i archwilio'r problemau, lledaenu'r hyn sy'n gweithio'n dda a gyrru gwelliant lle mae angen i bethau wella.

Cydweithrediad 'Cerdded yn Eich Esgidiau' gyda Chomisiwn Bevan: gan adeiladu ar ein gwaith ar y cyd o amgylch yr ymgyrch Rheolau Gwirion, byddwn yn dod o hyd i ffyrdd eraill o gyfuno profiadau byw pobl â datrys problemau ymarferol i greu gwelliannau ystyrlon i wasanaethau.

Gweithgareddau newydd ar gyfer 2025/2026

Archwilio hawliau, disgwyliadau a chyfrifoldebau ym maes iechyd a gofal cymdeithasol

Archwilio hawliau, disgwyliadau a chyfrifoldebau ym maes iechyd a gofal cymdeithasol

Byddwn yn gweithio ledled Cymru i godi ymwybyddiaeth a meithrin dealltwriaeth o hawliau pobl mewn iechyd a gofal cymdeithasol, archwilio beth mae pobl ei eisiau a'i ddisgwyl gan eu gwasanaethau wrth symud ymlaen a deall beth sydd ei angen ar bobl i ddefnyddio gwasanaethau'n gyfrifol. Byddwn yn defnyddio'r hyn a ddarganfyddwn i amlygu unrhyw fylchau a gwthio am newidiadau lle bynnag y bo angen.

Cael gofal a chymorth drwy ganolfannau gofal cymunedol integredig

Bydd y prosiect hwn yn archwilio sut mae pobl yn profi gofal o fewn y System Gofal Cymunedol Integredig (SGCI), gan ganolbwyntio ar ba mor dda y mae hybiau lleol a gwasanaethau cydgysylltiedig yn gweithio i bobl a chymunedau ledled Cymru. Bydd yn archwilio sut mae pobl yn symud drwy'r system, gan edrych ar yr hyn sy'n helpu neu'n rhwystro mynediad at ofal – boed hynny'n teithio, opsiynau digidol, neu argaeledd gwasanaethau lleol.

Digwyddiad Lleisiau dros Newid

Byddwn yn dod â gwneuthurwyr penderfyniadau iechyd a gofal cymdeithasol, staff rheng flaen, sefydliadau cynrychioliadol a gwella, a grwpiau cymunedol ynghyd i wrando ar brofiadau bywyd go iawn o iechyd a gofal cymdeithasol a'u trafod.

2. Gwthio am wasanaethau sy'n bodloni anghenion pawb

Gweithgareddau sydd eisoes ar y gweill a fydd yn parhau i 2025/2026

Llywio proses gwyno newydd y GIG

Byddwn yn parhau i weithio gyda Llywodraeth Cymru a chyrff y GIG i helpu i lunio'r trefniadau newydd, a phan fydd y newidiadau'n cael eu gwneud, byddwn yn addasu sut rydym yn cefnogi pobl i wneud pethau'n haws.

Ymgorffori gwrth-hilioldeb yn ein gwaith

Byddwn yn gweithio gyda sefydliadau dan arweiniad lleiafrifoedd ethnig, y GIG, a gwasanaethau gofal cymdeithasol i helpu i sicrhau bod lleisiau amrywiol yn llunio gwelliannau polisi a gwasanaeth, gan fynd i'r afael ag anghydraddoldebau sy'n gysylltiedig â hil mewn iechyd a gofal. Byddwn yn parhau i wneud newidiadau o fewn ein sefydliad i ymgorffori egwyddorion gwrth-hiliol ym mhopeth a wnawn.

Lleisiau gofal cymdeithasol

Mae gwasanaethau gofal cymdeithasol yn aml yn llai gweladwy na gwasanaethau iechyd, ond maent yr un mor bwysig. Byddwn yn creu mwy o ffyrdd o glywed gan bobl sydd angen gwasanaethau gofal cymdeithasol fel y gallwn rannu eu profiadau gyda gwneuthurwyr penderfyniadau a gwthio am newidiadau, lle bo angen.

Prosiectau neu fentrau sy'n newydd ar gyfer 2025/2026

Dysgu o gwynion i wella gwasanaethau

Gan weithio gyda rheoleiddwyr, arolygiaethau, gwasanaethau eiriolaeth a chyrrff sy'n ymdrin â chwynion, byddwn yn rhoi ffocws cryf ar ddysgu o gwynion er mwyn sbarduno newid ym mhob rhan o'r system iechyd a gofal cymdeithasol – fel bod profiad pobl yn gwneud gwahaniaeth gwirioneddol drwy wneud pethau'n well i bawb.

Uwchgynadleddau iechyd a gofal cymdeithasol rhanbarthol

Byddwn yn dod â chyrrff y GIG, awdurdodau lleol, darparwyr gofal cymdeithasol, sefydliadau'r trydydd sector, a chynrychiolwyr y llywodraeth ynghyd i fynd i'r afael â heriau cyffredin a datblygu atebion cydlynol sy'n gwella gwasanaethau pobl.

Partneriaeth Lleisiau Mamolaeth a Newyddenedigol Cymru

Ni fydd yr 'asiantaeth letyol' ar gyfer Partneriaeth Lleisiau Mamolaeth a Newyddenedigol Cymru. Byddwn yn dod â chadeiryddion pob un o'r grwpiau mamolaeth a newyddenedigol lleol ynghyd i rannu'r hyn sy'n digwydd ledled Cymru a chymryd camau gyda'n gilydd i lywio a dylanwadu ar ein gwasanaethau mamolaeth.

3. Cydweithio'n well

Gweithgareddau sydd ar y gweill a fydd yn parhau i 2025/2026

Parhau i ddatblygu ein Rhaglen Plant a Phobl Ifanc

Byddwn yn meithrin ac yn cryfhau perthnasoedd â sefydliadau sy'n gweithio gyda phlant a phobl ifanc i sicrhau bod eu lleisiau'n llunio'r gwasanaethau y maent yn dibynnu arnynt, gan wneud yn siŵr bod lleisiau iau yn cael eu clywed ar y pethau sydd bwysicaf iddynt.

Gweithgareddau newydd ar gyfer 2025/2026

Chwarae ein rhan wrth gryfhau ymgysylltiad cymunedol

Byddwn yn dyfnhau ein hymgysylltiad â gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol cymunedol a grwpiau cynrychioliadol. Mae hyn yn cynnwys grwpiau fel fforymau gofalwyr, grwpiau cyfranogiad cleifion meddygon teulu a grwpiau defnyddwyr gwasanaeth, er mwyn deall beth sydd ar waith i chi gael dweud eich dweud, beth sy'n gweithio a ble mae angen newid.

4. Helpu pobl a gwasanaethau i ddefnyddio technoleg mewn ffyrdd sy'n gweithio iddyn nhw

Gweithgareddau sydd eisoes ar y gweill a fydd yn parhau i 2025/2026

Hyrwyddo cynhwysiant digidol

Gan barhau i fod yn rhan o Gynghairir Cynhwysiant Digidol Cymru a chydweithio â phartneriaid fel Iechyd a Gofal Digidol Cymru a Gofal Cymdeithasol Cymru, byddwn yn cynrychioli eich barn ar sut mae offer iechyd a gofal cymdeithasol digidol yn cael eu datblygu gydag anghenion defnyddwyr mewn golwg.

Gweithgareddau newydd ar gyfer 2025/2026

Tryloywder data iechyd a gofal cymdeithasol

Byddwn yn gweithredu i helpu i sicrhau bod sefydliadau'n gwneud data iechyd a gofal cymdeithasol yn fwy tryloyw fel y gall pobl a chymunedau ddeall yn well sut mae ein gwasanaethau'n perfformio a gwthio am welliannau lle bynnag y bo angen.

Deallusrwydd artiffisial (DA) a defnyddio data ar gyfer gwelliannau ac ymgysylltu

Byddwn yn darganfod mwy am breifatrwydd data a moeseg. Byddwn yn rhannu'r hyn a glywn gan ddefnyddwyr gwasanaeth am ddefnyddio eu data, a byddwn yn chwarae ein rhan wrth gynnwys cymunedau mewn trafodaethau am DA a thechnolegau newydd mewn iechyd a gofal cymdeithasol.

5. Tyfu a gwella fel sefydliad

Gweithgareddau sydd eisoes ar y gweill a fydd yn parhau i 2025/2026

Cryfhau ein rhaglen wirfoddoli

Mae gwirfoddolwyr wrth wraidd yr hyn a wnawn. Byddwn yn tyfu ac yn amrywio ein rhwydwaith gwirfoddolwyr, gan annog mwy o bobl ifanc, siaradwyr Cymraeg, a'r rhai sydd â phrofiad personol i gymryd rhan. Drwy wella dysgu, mentora a chydabyddiaeth, byddwn yn gweithio i sicrhau bod ein gwirfoddolwyr yn teimlo eu bod yn cael eu cefnogi a'u grymuso i helpu i lunio newid go iawn.

Gwella sut rydym yn gweithio

Byddwn yn parhau i ddatblygu ein ffyrdd o weithio, o adolygu ein polisiau a'n prosesau i sut rydym yn trefnu ein hunain. Bydd hyn yn ein helpu i fod yn fwy effeithlon, gweithio'n ddoethach, a chanolbwyntio ar wneud yr effaith fwyaf posibl.

Cyflawni ein hymrwymadau i degwch, amrywiaeth a chynhwysiant

Byddwn yn parhau i weithio gyda phartneriaid i gyflawni ein Cynllun Cydraddoldeb Strategol, gan gynnwys ein hymrwymadau yng Nghynllun Gweithredu Gwrth-hiliol Cymru, LGBTQ+, a chynlluniau pobl anabl.

Gweithgareddau sy'n newydd ar gyfer 2025/2026

Sicrhau ein bod ni yn y lleoedd cywir

Byddwn yn cyflwyno strategaeth lleoliadau newydd i wneud yn siŵr ein bod wedi ein trefnu yn y ffordd sy'n gweithio orau i'r bobl a'r cymunedau rydyn ni'n eu gwasanaethu. Bydd hyn yn cefnogi ymgysylltiad cymunedol mwy hygyrch ac effeithiol ac yn darparu ein gwasanaethau eiriolaeth cwynion yn y ffordd orau bosibl.

Adeiladu diwylliant cefnogol a chynhwysol

Rydyn ni eisiau i Llais fod yn lle lle mae pobl yn teimlo eu bod nhw'n cael eu gwerthfawrogi, eu bod nhw'n gwrando arnyn nhw, ac yn gallu gwneud y gwahaniaeth mwyaf i bob un ohonom ni sy'n byw yng Nghymru.

Bydd ein cynllun newid diwylliannol yn ein helpu i gryfhau atebolrwydd, gwneud penderfyniadau ac arweinyddiaeth. Byddwn yn hyrwyddo cydweithio, yn cydnabod cyfraniadau cadarnhaol, ac yn sicrhau bod Llais yn sefydliad lle mae pawb yn teimlo eu bod wedi'u grymuso i yrru newid.

Byddwn yn gwella tryloywder a hygyrchedd

Drwy ei gwneud hi'n haws i bobl gymryd rhan yn ein prosesau gwneud penderfyniadau a chryfhau sut rydym yn cyfleu ein penderfyniadau. Byddwn yn cynnal cyfarfodydd Bwrdd mwy hygyrch ac yn rhannu gwybodaeth mewn ffyrdd cliriach a mwy deniadol.

Adolygiad cyllid

Fe wnaethon ni ddefnyddio ein dyraniad cyllid sylfaenol o £7,727,000 gan Lywodraeth Cymru yn llawn. Yn ogystal â'r swm hwn, derbyniwyd cyllid pellach ar gyfer y canlynol:

£353,000

Cyfraniad pensiwn tybiannol o 9.4%

£72,000

4 swyddfa yn symud i 3 adeilad sector cyhoeddus

£97,000

Cynnydd cost byw'r Agenda ar gyfer Newid

£220,000

Cynllun rhyddhau cynnar gwirfoddol (VERS)

Cynhaliwyd adolygiad ystadau yn ystod 2024/25. Yn dilyn ymgynghoriadau â staff, symudodd 4 swyddfa i 3 adeilad sector cyhoeddus ac un lleoliad addysg dielw.

Roedd tîm rhanbarthol Caerdydd a'r Fro a'r tîm Cenedlaethol wedi'u cydleoli yn Adeiladau'r Goron ym Mharc Cathays. Mae rhai o'n tîm o Orllewin Cymru hefyd yn gweithio o Adeiladau'r Goron yng Nghaerfyrddin, ac mae rhai o'n gwaith tîm o Bowys o Goleg Aberhonddu.

Aseswyd pob symud swyddfa gan ddefnyddio asesiad effaith integredig fel ein bod yn deall ac yn ymateb i'r cyfleoedd a'r heriau sy'n ymwneud â'n symudiadau arfaethedig. Fe wnaeth ein holl symudiadau ein helpu i fod yn hygyrch yn ein cymunedau lleol a diwallu anghenion ein busnes ehangach. Mae pob swyddfa newydd yn is neu'n gyfartal o ran cost â'r hen swyddfeydd.

Ym mis Chwefror 2025, cymeradwyodd ein Bwrdd lansio Cynllun Rhyddhau Cynnar Gwirfoddol (VERS) am gyfnod cyfyngedig. Galluogodd rhedeg y cynllun ni i ailgynllunio ystod o rolau staff allweddol i gyd-fynd yn well ag anghenion esblygol Llais fel sefydliad annibynnol, Cymru gyfan.

Darparodd Llywodraeth Cymru gyllid ychwanegol i gefnogi cynnydd cyflog cost byw i'n staff. Mae hyn oherwydd ein bod yn parhau i weithredu telerau ac amodau'r Agenda ar gyfer Newid ar gyfer staff, yn dilyn y trosglwyddiad o Gynghorau lechyd Cymuned. Roedd dyfarniad cyflog yr Agenda ar gyfer Newid yn 5.5%, a oedd 2.8% yn uwch na'r dybiaeth bil cyflog a argymhellwyd gan Lywodraeth Cymru.

Atebolrwydd

Adroddiad llywodraethu corfforaethol

Datganiad o gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu

Fel sy'n ofynnol gan Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020, rwyf i, fel Swyddog Cyfrifyddu, wedi paratoi ar gyfer pob blwyddyn ariannol, adroddiad blynyddol a datganiad o gyfrifon yn y ffurf ac ar y sail a nodir yn y Cyfarwyddiadau Cyfrifon a gyhoeddwyd gan Drysorlys EM a Gweinidogion Cymru. Rwy'n ystyried y dogfennau hyn yn deg, yn gytbwys, ac yn ddealladwy.

Mae'r cyfrifon wedi'u paratoi i roi darlun gwir a theg o'r sefyllfa a adroddwyd ar ddiwedd y flwyddyn, ac o'r gwariant net, y sefyllfa ariannol, y llif arian parod a'r newidiadau yn ecwiti trethdalwyr ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben bryd hynny.

Wrth baratoi'r cyfrifon, mae'n ofynnol i mi gydymffurfio â gofynion Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth ac yn benodol:

- dilyn y Cyfarwyddiadau Cyfrifon, gan gynnwys y gofynion cyfrifyddu a datgelu perthnasol, a chymhwyso polisiau cyfrifyddu addas yn gyson;
- gwneud barnau ac amcangyfrifon ar sail resymol;
- datgan a yw safonau cyfrifyddu cymwys fel y'u nodir yn Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth wedi'u dilyn, a datgelu ac egluro unrhyw wyriadau perthnasol yn y cyfrifon;
- paratoi'r cyfrifon ar sail busnes gweithredol; a
- cadarnhau bod yr Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon yn gyffredinol yn deg, yn gytbwys, ac yn ddealladwy a chymryd cyfrifoldeb personol am yr Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon a'r barnau sy'n ofynnol i benderfynu eu bod yn deg, yn gytbwys, ac yn ddealladwy.

Rwyf wedi cael fy mhenodi gan Gyfarwyddwr Cyffredinol, Grŵp Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, Llywodraeth Cymru, yn Swyddog Cyfrifyddu Llais o 1 Ebrill 2023 ymlaen.

Mae cyfrifoldebau Swyddog Cyfrifyddu yn cynnwys cyfrifoldeb am briodoldeb a rheoleidd-dra'r cyllid cyhoeddus y mae'r Swyddog Cyfrifyddu yn atebol amdano, am gadw cofnodion priodol, ac am asedau Llais fel y nodir yn y memorandwm - 'Rheoli Arian Cyhoeddus' - a gyhoeddwyd gan Drysorlys EM, a 'Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru', a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru.

Fel y Swyddog Cyfrifyddu, rwyf wedi cymryd pob cam y dylwn i wneud fy hun yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i sicrhau bod archwilwyr Archwilio Cymru yn ymwybodol o'r wybodaeth hon. Hyd y gwn i, nid oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw'r archwilwyr yn ymwybodol ohoni.

Alyson Thomas, Prif Weithredwr, Swyddog Cyfrifyddu, Llais
Dyddiad: 5ed Tachwedd 2025

Adroddiad y cyfarwyddwyr

Hanes a chefnidir statudol:

Mae Corff Llais y Dinesydd ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol, Cymru, a adnabyddir wrth ei enw gweithredol Llais, yn gorff cenedlaethol, annibynnol a sefydlwyd gan Lywodraeth Cymru i roi llais cryfach i bobl Cymru yn eu gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol. Daeth Llais yn gwbl weithredol ar 1 Ebrill 2023 gan ddisodli cyn Cyngorau Iechyd Cymuned ledled Cymru, a ddaeth i ben pan sefydlwyd Llais o dan Ddeddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol (Ansawdd ac Ymgysylltu) (Cymru) 2020.

Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu

Y Prif Weithredwr a'r Swyddog Cyfrifyddu ar gyfer y flwyddyn ariannol 2024/2025 oedd Alyson Thomas.

Cadeirydd Llais

Cadeirydd Llais ar gyfer y flwyddyn ariannol 2024/2025 oedd yr Athro Medwin Hughes CBE DL.

Mae aelodau'r Bwrdd a oedd yn gwasanaethu rhwng 1 Ebrill 2024 a 31 Mawrth 2025 wedi'u hamlinellu yn y tabl aelodaeth a phresenoldeb y Bwrdd ar dudalen 79.

Ein Bwrdd a'n pwyllgorau

Mae ein Cadeirydd ac aelodau'r Bwrdd yn gyfrifol am roi arweinyddiaeth a chyfeiriad inni. Mae ein Bwrdd yn cynnwys Cadeirydd, Dirprwy Gadeirydd, 6 aelod anweithredol arall a'r Prif Weithredwr. Gall yr holl swyddi hyn bleidleisio ar benderfyniadau'r Bwrdd. Mae gan ein Bwrdd hefyd 1 aelod anweithredol cysylltiol wedi'i phenodi i gynrychioli staff Llais, na all bleidleisio.

Mae ein Bwrdd yn gweithio'n agos gyda'r Prif Weithredwr a'n Tîm Gweithredol a'n Tîm Uwch Arweinyddiaeth, a elwir yn Tîm Arwain, i osod ein cyfeiriad strategol drwy gymeradwyo cynllun strategol 3 blynedd a chynllun blynyddol. Mae hefyd yn dyrannu ein hadnoddau ac yn monitro ein perfformiad.

Mae ein gwaith yn cael ei graffu, ei arwain, a'i gymeradwyo gan y Bwrdd a'i bwyllgorau yn unol â'n rheolau sefydlog, ein cyfarwyddiadau ariannol sefydlog a'n cynllun dirprwyo.

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, mae ein Bwrdd wedi cynnal adolygiad llywodraethu cynhwysfawr. O ganlyniad, mae wedi mabwysiadu rheolau sefydlog wedi'u diweddarau, cyfarwyddiadau ariannol sefydlog a chynllun dirprwyo newydd, sydd hefyd yn cynnwys rhestr o faterion a gedwir ar gyfer penderfyniad y Bwrdd yn unig.

Datganiadau o fuddiant aelodau'r Bwrdd:

Diddordebau'r aelodau:

Mae manylion swyddi cyfarwyddwyr cwmni a buddiannau arwyddocaol eraill a ddelir gan aelodau'r Bwrdd neu berthnasau agos a allai wrthdaro â'u cyfrifoldebau yn cael eu cynnal a'u diweddarau'n rheolaidd.

Mae'r ddogfen, y gellir ei gweld yn y ddolen isod, yn dangos manylion swyddi cyfarwyddwyr sefydliadau eraill neu fuddiannau eraill sydd wedi'u datgan gan aelodau Bwrdd Llais yn unol â'n Safonau Ymddygiad Busnes a'n Polisi Datganiadau Buddiannau.

[Datganiadau o Fuddiant 2024/2025](#)

Mae Llais hefyd wedi ymgymryd ag amrywiaeth o waith ychwanegol ar ddatganiadau buddiannau yn ystod y flwyddyn ddiwethaf i sicrhau bod pob aelod o staff, lle bo modd, hefyd yn gwneud datganiadau clir o unrhyw wrthdaro buddiannau posibl mewn perthynas â'r gwaith a wnânt a/neu'r penderfyniadau a wnânt ar ran y sefydliad.

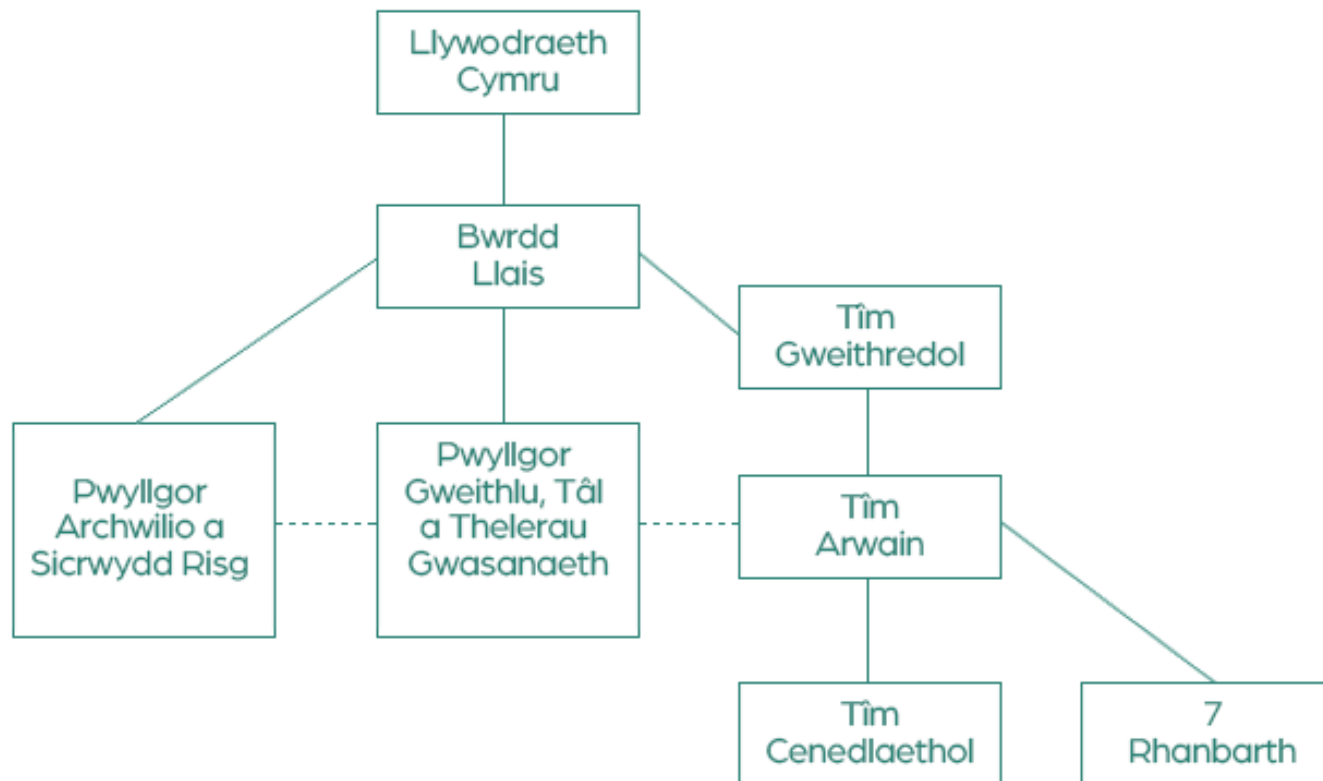

Datganiad llywodraethu

Mae'r datganiad hwn yn nodi ein strwythur rheoli ac yn rhoi cyfrif o lywodraethu corfforaethol a rheoli risg, ochr yn ochr â disgrifiad o'n risgiau strategol. Mae'r datganiad llywodraethu hwn yn nodi'r ffyrdd yr ydym yn cael ein llywodraethu a'n rheoli a sut mae'r Swyddog Cyfrifyddu yn atebol am sut mae'r sefydliad yn cyflawni ei gyfrifoldebau.

Ein fframwaith a strwythur atebolrwydd, llywodraethu a sicrwydd:

Mae gennym fframwaith llywodraethu sy'n arwain ac yn cefnogi sut rydym yn gweithio. Mae hyn wedi'i ddangos yn y diagram isod.

Fframwaith a phrosesau llywodraethu

Yn 2024/2025 rydym wedi adeiladu ar ein blwyddyn weithredol lawn gyntaf. Cydnabyddir ein bod yn sefydliad sy'n dal i ddatblygu. Fodd bynnag, rydym wedi cynnal adolygiad llywodraethu cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn ddiwethaf i sicrhau ein bod yn y sefyllfa orau fel sefydliad i gyflawni ein rolau a'n cyfrifoldebau.

Mae hyn yn cynnwys cael strwythurau llywodraethu, dogfennaeth a phrosesau wedi'u diweddarau sy'n dod yn rhan annatod o'r sefydliad. Fel sefydliad rydym am wella a chryfhau ein trefniadau llywodraethu yn barhaus.

Mae ein Bwrdd wedi arwain adolygiad llywodraethu cynhwysfawr yn ystod 2024/2025. Ymatebodd hyn i feysydd datblygu allweddol a nodwyd mewn adolygiad effeithiolrwydd y Bwrdd a gynhaliwyd ym mis Chwefror 2024, ac adolygiad effeithiolrwydd tebyg a gynhaliwyd gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg ym mis Mawrth 2024.

Cadarnhaodd yr adolygiad fod yr holl hanfodion llywodraethu da ar waith, fodd bynnag, mae gwaith pellach wedi'i wneud i adnewyddu a mireinio fframwaith dogfennaeth llywodraethu'r sefydliad a dechrau'r prosesau o'u hymgorffori yng ngwaith a gwneud penderfyniadau Llais o ddydd i ddydd.

Mae'r gwaith adolygu a datblygu hwn wedi cynnwys adolygiad llawn o'r Rheolau Sefydlog, y Cyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog, y Cynllun Dirprwyo a'r Rhestr o Faterion a Gedwir yn Ôl i'r Bwrdd benderfynu arnynt. Mae'r gwaith hwn hefyd wedi cynnwys datblygu Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd ac adolygiad o'n dull rheoli risg a mabwysiadu strategaeth rheoli risg newydd.

Mae adolygiad o fframwaith y pwyllgor hefyd wedi'i gwblhau. Mae cylch gorchwyl pob pwyllgor wedi'i ddiwygio, sydd wedi arwain at ehangu cwmpas un o'n pwyllgorau gyda Phwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth newydd wedi'i sefydlu i weithio ochr yn ochr â'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg. Mae angen gwaith pellach ar adrodd sicrwydd traws bwyllgor yn ogystal ag adrodd yn rheolaidd i'r Bwrdd.

Yn ogystal â'n cyfarfodydd bwrdd cyhoeddus a gynhaliwyd yn 2024/2025, mae'r Bwrdd hefyd wedi ymgymryd â rhaglen o sesiynau datblygu a briffio.

Mae'r rhain wedi cynnwys ymgysylltu â chyrff partner, trafodaethau â staff y sefydliad ar ddatblygiadau strategol a busnes allweddol, parodrwydd ar gyfer datblygiadau sefydliadol gofynnol a gofynion gan Lywodraeth Cymru, deddfwriaeth newydd, ac ymgynghoriadau cenedlaethol.

Presenoldeb aelodau yn y Bwrdd a'r Pwyllgorau

Pwyllgorau'r Bwrdd:

Sefydlodd y Bwrdd 2 bwyllgor yn wreiddiol, y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg a'r Pwyllgor Tâl a Thelerau Gwasanaeth. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf fel rhan o'r adolygiad llywodraethu cynhwysfawr, gwnaed ailasesiad o fframwaith y pwyllgor.

Arweiniodd hyn at gytuno ar gylch gorchwyl newydd ar gyfer y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg a sefydlu Pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth newydd gyda chylch gwaith estynedig wedi'i amlinellu mewn cylch gorchwyl newydd ei lunio.

Mae'r pwyllgorau hyn yn darparu craffu manwl, mewnwelediadau, gwybodaeth a chynghor i'r Bwrdd. Mae'r pwyllgorau'n cynnwys aelodau anweithredol o'r Bwrdd ac yn cael eu cefnogi a'u cynghori gan swyddogion a chynghorwyr mewnol ac allanol eraill.

Mae'r Bwrdd hefyd wedi penodi 2 aelod annibynnol ychwanegol i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg i roi mewnbyn pellach o safbwyntiau cyllid, seiber a thechnoleg gwybodaeth (TG) yn benodol.

Bwrdd Llais – mae rolau a chyfrifoldebau'n cynnwys:

- Gwneud penderfyniadau ar y materion hynny a gedwir ar gyfer y Bwrdd ac yn cytuno ar y trefniadau llywodraethu cyffredinol ar gyfer y sefydliad
- Dangos safonau uchel o lywodraethu sefydliadol – cytuno ar Reolau Sefydlog a dogfennaeth lywodraethu ofynnol arall a chylch gorchwyl y pwyllgor
- Darparu arweinyddiaeth a chyfeiriad drwy osod ein cyfeiriad strategol, cytuno ar gynllun strategol tair blynedd a chynlluniau blynyddol cysylltiedig
- Craffu ar adnoddau a pherfformiad – drwy adroddiadau cyllid a pherfformiad
- Ystyried gwybodaeth am adnoddau dynol, llywodraethu, polisi ac ymgysylltu â gweithwyr
- Ystyried gwybodaeth ynghylch rôl Llais wrth gynrychioli buddiannau pobl Cymru mewn iechyd a gofal cymdeithasol ac yn derbyn adroddiadau ar ein gweithgareddau yn lleol, yn rhanbarthol ac yn genedlaethol wrth gyflawni'r chyfrifoldebau hyn.

Mae rolau a chyfrifoldebau'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg yn cynnwys:

Cynghori'r Bwrdd ar:

- effeithiolrwydd a digonolrwydd y sefyllfa ariannol a'r perfformiad, rheoli risg, rheolaeth fewnol, a llywodraethu
- priodoldeb, digonolrwydd a chywirdeb yr Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon
- digonolrwydd ymatebion y rheolwyr a'r sefydliad i faterion a nodwyd gan archwilio mewnol, Archwilio Cymru a'r Gwasanaeth Gwrth-dwyll sy'n ymwneud â gofynion llywodraethu corfforaethol y Bwrdd a'r sefydliad.

Mae rolau a chyfrifoldebau'r Pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth yn cynnwys:

Cynghori'r Bwrdd ar:

- Drefniadau priodol ar gyfer ein gweithlu a'n gwirfoddolwyr
- Trefniadau ar gyfer hyrwyddo gweithle iach a chefnogi iechyd a lles cyffredinol gweithlu Llais
- Gwybodaeth a metrigau am y gweithlu ac yn craffu ar adroddiadau ar ran y Bwrdd ar ystod o ddangosyddion perfformiad allweddol
- Cydymffurfiaeth Llais â deddfwriaeth cyflogaeth a fframwaith polisiau a gweithdrefnau o fewn y sefydliad
- Cyfleoedd datblygu sefydliadol a hyfforddiant
- Materion sy'n ymwneud â thegwch, amrywiaeth a chynhwysiant
- Materion sy'n ymwneud â gosod ac adolygu cyflog y Prif Weithredwr ac, ystyried a chymeradwyo unrhyw argymhelliad gofynnol ar gyfer taliadau/codiadau blynyddol staff yn unol â'r Agenda ar gyfer Newid, polisiau Llais ac unrhyw gytundebau cenedlaethol ychwanegol.

Aelodaeth a phresenoldeb y Bwrdd a'r Pwyllgorau 2024/2025

Enw	Aelodaeth y Pwyllgor	Presenoldeb mewn Cyfarfodydd Bwrdd	Presenoldeb yn y Pwyllgor(au)	Telerau'r Penodiad
Medwin Hughes, Cadeirydd	Pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth. Gall fynychu pob cyfarfod	5 o 6	1 o 1	1 Ebrill 2022 to 31 Mawrth 2026
Alyson Thomas, Prif Weithredwr	Dim. Mae'n cael ei gwahodd i fynychu pob pwyllgor	6 o 6	Presenoldeb, yn ôl yr angen	Ddim yn berthnasol
Grace Quantock (Dirprwy Gadeirydd)	Pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth (Cadeirydd y Pwyllgor)	5 o 6	1 o 1	6 Meh 2022 to 5 Meh 2026
Bamidele Adenipekun (Aelod Anweithredol)	Pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth	6 o 6	1 o 1	1 Gorff 2022 to 30 Gorff 2026
Jack Evershed (Aelod Anweithredol)	Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg	6 o 6	4 o 4	1 Gorff 2022 to 30 Meh 2028
Barbara Harrington (Aelod Anweithredol) Gadawodd y sefydliad 1 Ion 2025	Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg	3 o 4	3 o 3	1 Gorff 2022 to 1 Ionawr 2025
Karen Lewis (Aelod Anweithredol)	Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg (Cadeirydd y Pwyllgor)	6 o 6	4 o 4	1 Gorff 2022 to 30 Meh 2026
Dr Rajan Madhok (Aelod Anweithredol)	Pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth	6 o 6	1 o 1	1 Gorff 2022 to 30 Meh 2026
Jason Smith (Aelod Anweithredol)	Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg	6 o 6	4 o 4	1 Gorff 2022 to 30 Meh 2028
Mwoyo Makuto (Aelod Cyswllt)	Dim	2 o 6	Ddim yn berthnasol	1 Tach 2023 to 1 Tach 2026

Aelodau annibynnol ar gyfer y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg

Enw	Aelodaeth y Pwyllgor	Presenoldeb mewn Cyfarfodydd Bwrdd	Presenoldeb yn y Pwyllgor(au)	Telerau'r Penodiad
John Baker	Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg	Ddim yn berthnasol	4 o 4	1 Chwefror 2024 to 31 Ionawr 2026
Anthony Pritchard	Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg	Ddim yn berthnasol	4 o 4	1 Chwefror 2024 to 31 Ionawr 2026

System rheolaeth fewnol, fframwaith a phrosesau rheoli risg

Mae'r system rheolaeth fewnol wedi'i chynllunio i reoli risg i lefel resymol yn hytrach na dileu pob risg. Felly dim ond sicrwydd rhesymol, ac nid sicrwydd llwyr, o effeithiolrwydd y gall ei ddarparu.

Mae'r system rheolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus a gynlluniwyd i nodi a blaenoriaethu'r risgiau i gyflawni ein polisiau, ein nodau a'n hamcanion. Mae hefyd wedi'i gynllunio i werthuso'r tebygolrwydd y bydd y risgiau hynny'n cael eu gwireddu, eu heffaith a sut y cânt eu rheoli'n effeithlon, yn effeithiol ac yn economaidd.

Mae'r system rheolaeth fewnol wedi bod ar waith ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2025 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r cyfrifon.

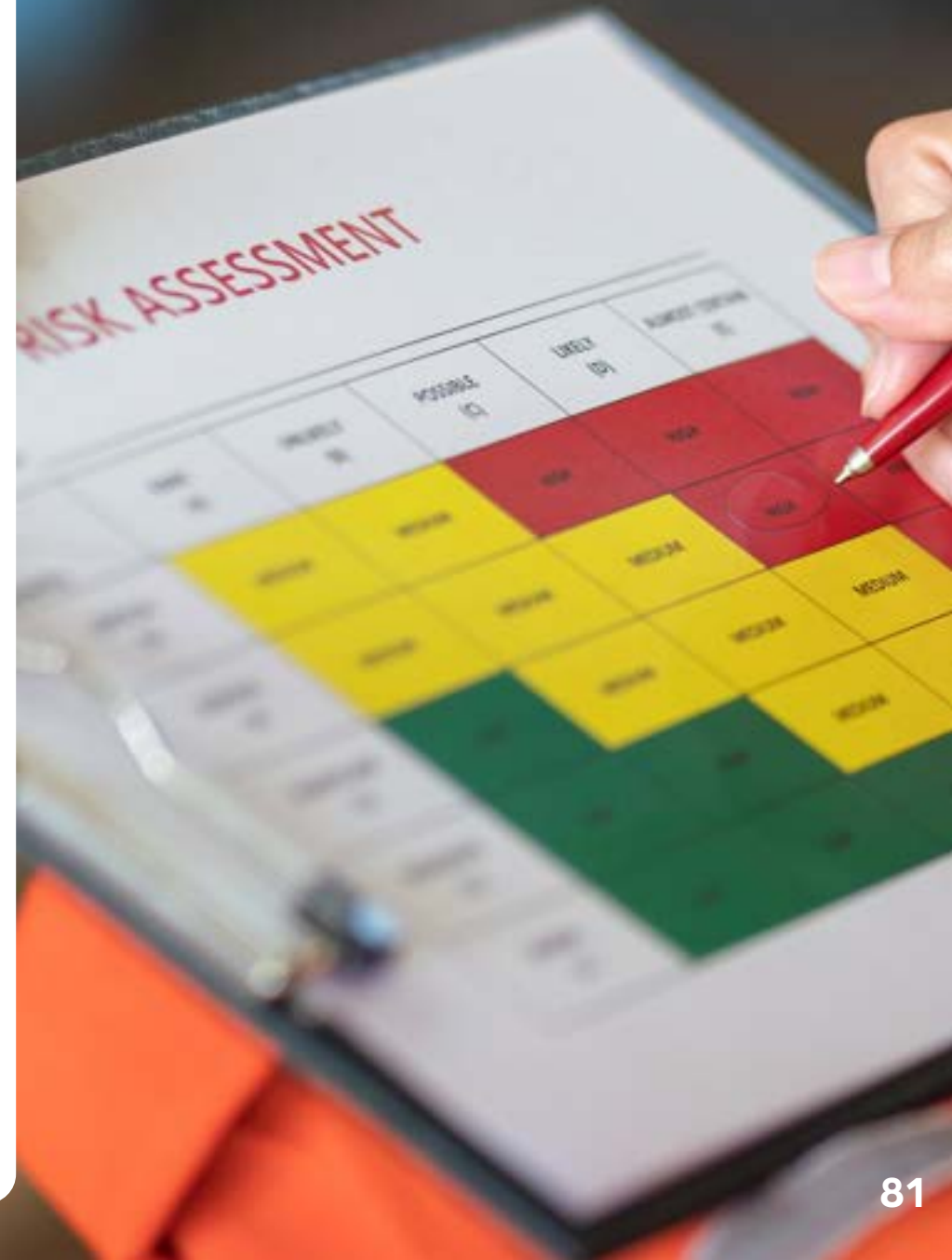
Y gallu i ymdrin â risg, fframwaith rheoli risg a phroffil risg

Fel Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifyddu, mae gen i gyfrifoldeb cyffredinol am reoli risg ac rwy'n adrodd i'r Bwrdd ar effeithiolrwydd rheoli risg ar draws Llais.

Mae fy nghyngor i'r Bwrdd wedi'i lywio gan swyddogion ac adborth a dderbyniwyd gan bwyllgorau'r Bwrdd, yn enwedig y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg. Mae cyfarfodydd Tîm Arwain a'r Tîm Gweithredol yn cynnig cyfleoedd i'r uwch dimau arweinyddiaeth ystyried, gwerthuso ac ymdrin â risgiau, i ymgysylltu'n weithredol â'r Bwrdd a'i bwyllgorau ac adrodd iddynt ar ein proffil risg.

Ysgrifennydd Dros Dro'r Bwrdd yw'r arweinydd ar gyfer risg ac mae'n gyfrifol am sefydlu'r fframwaith polisi, y systemau a'r prosesau sydd eu hangen ar gyfer rheoli risgiau o fewn y sefydliad.

Yn dibynnu ar natur y risg, mae uwch swyddogion eraill yn cymryd perchnogaeth dros reoli a lliniaru, yn enwedig ar lefel ranbarthol. Mae'r Bwrdd wedi cytuno ar bolisi rheoli risg ac mae hefyd wedi cytuno ar ddatganiad archwaeth risg, a ddarperir drosodd.

Archwaeth risg

Cyllid /GaA	RA 1	Mae gennym awydd gwrth-risg i unrhyw golled neu effaith ariannol. Mae gwerth am arian yn amcan allweddol.
	RA 2	Mae gennym awydd brwd i gymryd risg i fuddsoddi lle mae budd i sefydlu systemau, swyddogaethau a gwasanaethau Llais.
Llywodraethu	RA3	Mae gennym awydd gwrth-risg ar gyfer penderfyniadau a allai beryglu cydymffurfiaeth â gofynion statudol, rheoleiddiol neu bolisi yn enwedig yn ystod ein cyfnod sefydlu.
	RA 4	Mae gennym awydd brwd i fentro gyda'n rheolaethau llywodraethu mewnol. Rydym am i'n rheolaethau mewnol adlewyrchu ein diwylliant. Rydym am i'n pobl deimlo'n grymus i wneud penderfyniadau a pheidio â theimlo eu bod wedi'u cyfyngu gan fiwrocratiaeth.
Cyflawni polisi a gweithredol	RA 5	Mae gennym awydd brwd i fentro arloesi. Rydym yn sefydliad uchelgeisiol newydd sydd eisiau gwneud newid go iawn i bobl Cymru.
Enw da	RA 6	Mae gennym archwaeth ofalus am risg ar gyfer penderfyniadau a allai effeithio'n andwyol ar sut mae ein partneriaid a'r cyhoedd yn ein gweld ni. Ein blaenoriaeth yw meithrin ymddiriedaeth a sefydlu perthnasoedd cadarnhaol.
Ein pobl	RA 7	Mae gennym awydd gwrth-risg ar gyfer penderfyniadau a allai gael effaith negyddol ar les ein pobl. Ein blaenoriaeth yw meithrin ymddiriedaeth gyda'n staff a'n gwirfoddolwyr.
	RA 8	Mae gennym awydd brwd i gymryd risg i helpu ein pobl i ddatblygu ac i wneud pethau'n wahanol ac er gwell. Rydym am roi cyfleoedd i'n pobl rannu syniadau ac awgrymu ffyrdd newydd o weithio.
Gwybodaeth a data	RA 9	Mae gennym awydd gwrth-risg o ran diogelwch y wybodaeth a'r data sydd gennym am ein pobl a'r cyhoedd a'r difrod a allai gael ei achosi gan ddatgelu'r wybodaeth honno.
	RA 10	Mae gennym awydd brwd i gymryd risg o ran rhannu gwybodaeth a fydd yn gwella cydweithio â'n partneriaid strategol, ond dim ond lle mae'r nod yw gwella gwasanaethau i bobl Cymru.

Y fframwaith rheoli risg

Mae gwaith datblygu sylweddol wedi'i wneud yn ystod 2024/2025 i ailddatblygu a gwreiddio ymhellach ein dull o reoli risg. Mae hyn wedi arwain at ddatblygu strategaeth rheoli risg newydd, a gymeradwywyd gan y Bwrdd yn ei gyfarfod ym mis Mawrth 2025.

Yn y cyfarfod hwnnw, cymeradwyodd y Bwrdd Fframwaith Sicrwydd newydd i'r Bwrdd hefyd, a fydd hefyd yn adrodd i'r Bwrdd ynghylch cynnydd gyda chyflawni ei flaenoriaethau a nodwyd, yn enwedig y rhai a fynegwyd yn ein strategaeth 3 blynedd a'n cynllun blynyddol, ond bydd hefyd yn amlinellu'r risg o beidio â chyflawni'r blaenoriaethau hyn.

Mae'r pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg yn parhau i fod yn gyfrifol am fonitro effeithiolrwydd gweithredu'r dull risg er mwyn sicrhau ein bod yn cyrraedd ein potensial llawn.

Wrth fonitro'r gweithrediad parhaus, bydd unrhyw risgiau i'r methiant i gyflawni neu fylchau yn y modd y cyflawnir ein nodau a'n hamcanion yn cael eu nodi a'u gweithredu gyda chamau unioni yn cael eu cytuno a'u gweithredu i liniaru a sicrhau bod y cynllun yn parhau i symud ymlaen.

Ym mhob cyfarfod o Fwrdd Llais, mae'r Bwrdd yn derbyn adroddiad risg strategol/corfforaethol, sy'n rhoi cyfrif lefel uchel o'r holl risgiau sydd wedi'u cynnwys ar y gofrestr risg gorfforaethol. Cyhoeddir yr adroddiad hwn yn y parth cyhoeddus, gan sicrhau tryloywder a didwylledd ynghylch y risgiau strategol y mae Llais wedi'u nodi fel effeithiau posibl ar gyflawni blaenoriaethau strategol y Bwrdd.

Gall aelodau'r cyhoedd ac unrhyw randdeiliaid eraill wneud sylwadau ar yr adroddiadau risg hyn neu godi cwestiynau amdanynt, yn unol â Rheolau Sefydlog Bwrdd Llais.

Yn ogystal â hyn, mae aelodau'r Tîm Gweithredol yn cynnal cyfarfodydd sicrwydd gyda'u rhanbarthau a'u timau priodol i drafod rheoli risgiau parhaus a gynhelir ar lefelau rhanbarthol a thîm. Trafodir adroddiadau yn Tîm Arwain a'r Tîm Gweithredol i sicrhau dull cytbwys a chyson. Cynhelir croesgyfeirio risgiau a chydweithio cytunedig, yn ôl yr angen.

Proffil risg:

Ar ddiwedd mis Mawrth 2025, roedd 14 o risgiau strategol wedi'u disgrifio yn y Gofrestr Risg Gorfforaethol sy'n cynrychioli'r risgiau mwyaf arwyddocaol i'r sefydliad, a allai effeithio ar gyflawni blaenoriaethau strategol y Bwrdd.

Mae'r risgiau wedi'u dosbarthu fel:

- Uchel lawn – 1
- Uchel – 5
- Cymedrol – 8
- Isel – 0

Dyma themâu risg allweddol y risgiau ar y gofrestr risg gorfforaethol:

- TG – Methiant systemau (Risg Uchel lawn)
- Cyllid ac adnoddau (Risg uchel)
- Ein pobl – Salwch a lles (Risg uchel)
- Galw Annisgwyl/Ansicrwydd galw (Risg uchel)
- Gweithredu digidol a TG (Risg uchel)
- Gwydnwch seiber (Risg uchel)
- Effaith ariannol ar gyflawni – pobl a sgiliau (Risg gymedrol)
- Disgwyliadau'r cyhoedd a rhanddeiliaid (Risg gymedrol)
- Diwylliant sefydliadol (Risg gymedrol)
- Gwirfoddolwyr – eu recriwtio a'u datblygiad (Risg gymedrol)
- Perthnasoedd partneriaeth (Risg gymedrol)
- Rhwymedigaethau statudol (Risg gymedrol)
- Strategaeth swyddfa a lleoliad Llais (Risg gymedrol)
- Trefniadau darparwyr gwasanaethau partneriaeth allweddol (Risg gymedrol)

Darperir map gwres isod sy'n dangos lledaeniad y risgiau ar y gofrestr risgiau corfforaethol ar 31 Mawrth 2025 drosodd:

Effaith

		Isel iawn 1	Isel 2	Cymerdrol 3	Uchel 4	Uchel iawn 5
Tebygolrwydd	Uchel iawn 5					
	Uchel 4				1	1
	Cymerdrol 3			3	5	4
	Isel 2					
	Isel iawn 1					

Mae copi o'r Adroddiad Risg Strategol diweddaraf (Cofrestr Risg Gorfforaethol) a gyflwynwyd ddiwedd mis Mawrth 2025 ar gael drwy'r ddolen hon - [Cofrestr Risg Gorfforaethol diwedd mis Mawrth 2025](#)

Mae'r risgiau sydd wedi'u cynnwys yn y gofrestr risg wedi bod yn destun craffu gan berchnogion risg, a'u herio drwy adolygiad rheolwyr ac adrodd i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg a'r Bwrdd yn ystod 2024/2025.

Dyma drosolwg o'r risgiau allweddol hyn:

Capasiti a gallu'r gweithlu:

Mae sawl risg ar y gofrestr risg gorfforaethol yn ymwneud â'r thema hon – maent yn amrywio rhwng lefelau risg cyfredol o 12 a 15 ac mae gan bob un gamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau hyn. Mae'r rhain yn cynnwys cwblhau strategaeth gweithlu a'r rhaglen gyfredol o ailgynllunio ac ail-alinio rolau sy'n cael ei harwain gan y Tîm Gweithredol, gan fanteisio ar y cyfleoedd a gyflwynir gan y cynllun rhyddhau cynnar gwirfoddol i sicrhau bod gweithlu Llais yn y sefyllfa orau i gyflawni rolau a chyfrifoldebau'r sefydliad ar gyfer y dyfodol.

Pwysau yn y system iechyd a gofal cymdeithasol ehangach:

Mae sawl risg ar y gofrestr risg gorfforaethol yn ymwneud â'r thema hon – maent yn amrywio rhwng lefelau risg cyfredol o 12 a 16, pob un â chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau a nodwyd. Mae'r rhain yn cynnwys y cysylltiad rheolaidd â phartneriaid, yn enwedig sefydliadau iechyd a gofal cymdeithasol. Monitro'r galw yn weithredol. Gweithio ar ailasesiadau rhanbarthol o drafodaethau cynllunio gwasanaethau gyda sefydliadau iechyd a gofal cymdeithasol. Cyfranogiad gweithredol mewn cyfarfodydd partneriaeth ar lefelau rhanbarthol a chenedlaethol. Bydd fframio ein Rhaglen Hawliau, Disgwyliadau a Chyfrifoldebau yn bwysig wrth ymateb i'r maes risg hwn i Llais.

Ymwybyddiaeth y cyhoedd a phartneriaid:

Mae sawl risg ar y gofrestr risg gorfforaethol yn ymwneud â'r thema hon – maent yn amrywio rhwng lefelau risg cyfredol o 9 a 12, pob un â chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau a aseswyd. Mae camau gweithredu parhaus yn y maes hwn yn cynnwys ein rhaglenni cyfathrebu ac ymgysylltu a datblygu protocolau newydd gyda phartneriaid i egluro ein rôl ac atgyfnerthu ein hannibyniaeth.

Ansawdd data a mewnwediadau:

Mae gan ychydig o risgiau ar y gofrestr risg gorfforaethol ddimensiynau sy'n ymwneud â'r thema hon – maent yn amrywio rhwng lefelau risg cyfredol o 12 a 16, pob un â chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau a nodwyd.

Mae'r rhain yn cynnwys gwaith datblygu corfforaethol ar ein system gynllunio a rheoli perfformiad (OKR), system rheoli perthynas cwsmeriaid, dangosfyrddau perfformiad a'r gwaith rhaglen llywodraethu gwybodaeth sy'n cael ei wneud. Mae strategaeth ddigidol a data cynhwysfawr yn cael ei chwblhau ar gyfer y flwyddyn nesaf.

Cymhlethdod system a phartneriaethau strategol:

Mae sawl risg ar y gofrestr risg gorfforaethol yn ymwneud â'r thema hon – maent yn amrywio rhwng lefelau risg cyfredol o 12 a 16, pob un â chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau. Mae'r rhain yn cynnwys y cysylltiad rheolaidd â phartneriaid, yn enwedig sefydliadau iechyd a gofal cymdeithasol. Presenoldeb rhanbarthol ar fyrddau partneriaeth rhanbarthol ac ymgysylltu â rhwydweithiau gwasanaeth cenedlaethol allweddol.

Diogelu ac effaith emosiynol ein gwaith:

Mae risg ar y gofrestr risg gorfforaethol yn ymwneud â'r thema hon – y lefel risg gyfredol ar gyfer y maes hwn yw 15, gyda chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risg. Mae'r rhain yn cynnwys hyfforddiant ychwanegol a chodi ymwybyddiaeth yn enwedig ym maes diogelu ac ar ofal cymdeithasol. Mae gwaith pellach yn cael ei wneud ar lesiant ac ymateb i'r arolwg llesiant sefydliadol a gynhaliwyd y llynedd. Caiff y maes hwn ei fonitro'n fanylach drwy'r Pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth.

Iaith a chynhwysiant:

Mae risg ar y gofrestr risg gorfforaethol yn cwmpasu'r dimensiynau sy'n ymwneud â'r thema hon – y sgôr risg gyfredol yw 12 – gyda chamau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risg, yn enwedig o ran gwella ymhellach ein gwaith ar ein hymrwymiad a'n cyfrifoldebau i'r Iaith Gymraeg, ecwiti, amrywiaeth a chynhwysiant, a'n hymrwymiad i ddefnyddio iaith bob dydd.

Polisi a blaenoriaethau sy'n newid:

Mae rhai risgiau ar y gofrestr risg gorfforaethol yn cwmpasu'r thema hon gyda sgoriau rhwng lefelau risg cyfredol o 12 a 16. Mae camau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risgiau. Mae'r rhain yn cynnwys ymgysylltu'n weithredol â'n Tîm Partneriaeth Llywodraeth Cymru ac ymwybyddiaeth o'r rhaglen ddeddfwriaethol. Gwneir gwaith ar sganio gorwel polisi ac ymgysylltu'n weithredol wrth asesu cynigion polisi newydd a chynnal asesiadau i roi adborth gan Llais yn seiliedig ar adborth a phrofiadau pobl Cymru a gynhyrchir trwy ein gwaith fel sefydliad.

Ymgysylltiad gwirfoddolwyr:

Mae risg bwrpasol ar y gofrestr risg gorfforaethol i gwmpasu'r thema hon gyda sgôr gyfredol o 12. Mae camau gweithredu ar waith i geisio lliniaru'r risg hon.

Mae hyn yn cynnwys y gwaith sydd wedi'i wneud ar weithredu'r strategaeth gwirfoddolwyr, y rhaglen sefydlu gwirfoddolwyr newydd, ymgysylltiad gweithredol gwirfoddolwyr yng ngwaith Llais, yn enwedig drwy ymgysylltu rhanbarthol a sicrhau bod gan wirfoddolwyr fynediad at hyfforddiant cynhwysfawr, wedi'i dargedu ar gyfer eu gwaith gyda Llais ar iechyd a gofal cymdeithasol.

Risg ddigidol a seiber:

Mae rhai risgiau ar y gofrestr risg gorfforaethol yn cwmpasu'r thema hon gyda sgoriau rhwng lefelau risg cyfredol o 15 ac 20. Mae hwn wedi bod yn gyson yn un o'r meysydd â'r sgôr risg uchaf ym mhroffil risg Llais dros y flwyddyn ddiwethaf. Mae nifer o gamau wedi'u cymryd i geisio lleihau'r risgiau. Mae'r rhain yn cynnwys gweithio tuag at gael Cyber Essentials Plus i adeiladu ar gyflawniad dyfarnu Hanfodion Seiber yn ystod y flwyddyn ddiwethaf.

Mae cyngor arbenigol allanol wedi'i gomisiynu i gynnal adolygiad, a bydd hyn yn cael ei adrodd i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg drwy sesiwn sicrwydd arbennig ychwanegol yn y flwyddyn nesaf. Bydd ffocws parhaus ar y maes hwn i sicrhau ein bod yn bwrw ymlaen â gwaith sicrwydd a datblygu pellach ar wybodaeth a llywodraethu digidol i sicrhau bod gennym y fframwaith, y system, y polisiau a'r prosesau cywir, a bod rheolaethau mynediad yn cael eu tynhau ymhellach.

Hefyd, mae amrywiaeth o ddysgu a chodi ymwybyddiaeth wedi digwydd, a bydd yn parhau i ddigwydd ar draws Llais, fel rhan o raglen waith barhaus i sicrhau bod yr holl staff yn gwbl ymwybodol o'u cyfrifoldebau a'r camau i'w cymryd os bydd problemau'n codi. Mae'r codi ymwybyddiaeth hwn yn adeiladu ar y dysgu ar-lein y mae'n ofynnol i bob aelod o staff ei gwblhau.

Archwilio mewnol, allanol a gwrth-dwyll

Darperir ein swyddogaeth Archwilio Fewnol gan Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru.

Rydym wedi datblygu ein cynllun archwilio mewnol gan ddefnyddio dull sy'n seiliedig ar risg. Y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg, y Tîm Gweithredol a Tîm Arwain a gynghorodd a chytunodd ar y cynllun.

Mae ein harchwilwyr mewnol yn cyflwyno adroddiadau am ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd ein systemau (ariannol, corfforaethol a rheoleiddio'r gweithlu) o reolaeth fewnol, ynghyd ag argymhellion ar gyfer gwella i'r rheolwyr a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg. Darperir asesiad cyffredinol ein harchwilwyr mewnol a barn Pennaeth Archwilio Mewnol isod:

Rydym hefyd yn cysylltu'n agos ag Archwilio Cymru ac yn cymryd rhan weithredol yn eu rhaglen waith bob blwyddyn. Mae cynrychiolwyr Archwilio Cymru yn mynychu ein Bwrdd a'n Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg, yn ôl yr angen.

Rydym yn derbyn Adroddiad Archwiliad o Ddatganiadau Ariannol a llythyr Rheoli, sy'n adrodd ar faterion a godir yn ystod archwiliad ein datganiadau ariannol.

Mae gennym Bolisi Gwrth-dwyll a gwasanaeth gwrth-dwyll, a ddarperir gan Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru. Darperir diweddariadau ac adroddiad blynyddol i'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg. Mae hyfforddiant a chyfathrebiadau gwrth-dwyll hefyd wedi'u darparu i'n staff, a amlinellir ymhellach yn yr Adroddiad Tâl.

Mae Bwrdd Llais yn gyfrifol am gynnal system gadarn o reolaeth fewnol sy'n cefnogi cyflawniad amcanion y sefydliad ac mae hefyd yn gyfrifol am roi trefniadau ar waith i gael sicrwydd ynghylch effeithiolrwydd y system gyffredinol honno. Elfen allweddol yn y llif sicrwydd hwnnw yw'r farn sicrwydd gyffredinol gan Bennaeth Archwilio Mewnol.

Mae'r adran hon yn nodi Barn Pennaeth Archwilio Mewnol ynghyd â chanlyniadau cryno'r gwaith archwilio mewnol a gyflawnwyd yn ystod y flwyddyn.

Barn Pennaeth Archwilio Mewnol 2024/2025

Diben barn flynyddol Pennaeth Archwilio Mewnol yw cyfrannu at y sicrwydd sydd ar gael i'r Prif Weithredwr fel Swyddog Cyfrifyddu a'r Bwrdd sy'n sail i asesiad y Bwrdd ei hun o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol. Mae'r cynllun archwilio mewnol cymeradwy yn canolbwyntio ar risg ac felly mae'r Bwrdd yn defnyddio'r canlyniadau hyn ynghyd â ffynonellau sicrwydd eraill wrth wneud asesiad crwn o reolaeth at ddibenion y Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Barn gyffredinol Pennaeth Archwilio Mewnol ar gyfer 2024/2025 yw:

Sicrwydd rhesymol

Gall y Bwrdd gymryd Sicrwydd Rhesymol bod trefniadau i sicrhau llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth fewnol, o fewn y meysydd hynny sy'n cael eu hadolygu, wedi'u cynllunio'n addas a'u cymhwyso'n effeithiol. Mae rhai materion angen sylw rheolwyr wrth ddylunio rheolaethau neu gydymffurfio gydag effaith isel i gymedrol ar amlygiad i risg weddilliol nes eu bod wedi'u datrys.

Crynodeb o Aseiniadau Archwilio

Mae'r farn hon yn crynhoi canlyniadau'r gwaith a wnaed yn ystod y flwyddyn. Mewn rhai achosion, gellir cynnwys gwaith archwilio o flynyddoedd blaenorol hefyd a lle bo hyn yn wir, rhoddir manylion. Mae'r farn hon hefyd yn cyfeirio at sicrwydd a dderbyniwyd drwy archwiliad mewnol o systemau rheoli a weithredir gan sefydliadau eraill GIG Cymru.

Mae'r sylw archwilio yn y cynllun y cytunwyd arno gyda'r rheolwyr wedi canolbwyntio'n fwriadol ar feysydd risg strategol a gweithredol allweddol; felly, gall canlyniad yr adolygiadau archwilio hyn amlygu gwendidau rheoli sy'n effeithio ar y farn sicrwydd gyffredinol.

Yn gyffredinol, rhoddwyd y sicrwydd canlynol i'r Bwrdd bod trefniadau i sicrhau llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth fewnol wedi'u cynllunio'n addas a'u cymhwyso'n effeithiol yn y meysydd sylweddol a rhesymol yn y tabl isod.

Lle mae materion allweddol blaenoriaeth uchel wedi'u nodi, mae'r rheolwyr yn ymwybodol o'r materion penodol a nodwyd ac wedi cytuno ar gynlluniau gweithredu i wella rheolaeth yn y meysydd hyn.

Mae crynodeb o'r archwiliadau a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn a'r canlyniadau wedi'u crynhoi yn nhabl 1 isod.

Sicrwydd Sylweddol	Adolygiad cyllid
Sicrwydd Rhesymol	Trefniadau llywodraethu rhanbarthol a rheoli risg Llywodraethu gwybodaeth Rheoli perfformiad
Sicrwydd Cyfyngedig	Dim
Anfoddhaol	Dim
Cynghorol/dim barn	Dim

Noder bod y farn gyffredinol hefyd wedi ystyried gwybodaeth arall a gafwyd yn ystod y flwyddyn y bernir ei bod yn berthnasol i waith yr archwiliad mewnol.

Dangosir crynodeb o'r canfyddiadau a'r camau rheoli gofynnol isod.

Adolygiad cyllid

Mae rheolaethau mewnol gyda'r system gyllid yn hanfodol ar gyfer sicrhau uniondeb, cywirdeb a dibynadwyedd adroddiadau ariannol, yn ogystal ag ar gyfer diogelu asedau a hyrwyddo effeithlonrwydd gweithredol. Gwerthusodd yr archwiliad mewnol ddigonolrwydd y systemau a'r rheolaethau sydd ar waith ar gyfer agweddau allweddol ar y systemau ariannol. Mae gan Llais gytundeb lefel gwasanaeth ar waith gyda Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru (PCGC) ar gyfer darparu nifer o wasanaethau sy'n cynnwys cyfrifon sy'n daladwy. Roedd gwaith archwilio mewnol ar gyfrifon taladwy yn yr archwiliad adolygiad cyllid hwn yn canolbwyntio ar y gweithgareddau sy'n gweithredu o fewn Llais. Rhoddwyd **sicrwydd sylweddol** yn y maes hwn. Ni nodwyd unrhyw faterion i'w cymryd gan reolwyr fel rhan o'r adolygiad hwn.

Trefniadau llywodraethu a rheoli risg rhanbarthol

Pwrpas yr adolygiad hwn oedd ystyried y trefniadau llywodraethu a rheoli risg sy'n datblygu ar lefel ranbarthol er mwyn sicrhau bod y rhain yn gweithredu'n effeithiol ac yn ategu fframwaith llywodraethu cyffredinol Llais. Roedd ein gwaith yn cynnwys rhoi sicrwydd bod timau rhanbarthol yn atebol i'r Prif Weithredwr fel y Swyddog Cyfrifyddu.

Cytunwyd ar 8 canfyddiad blaenoriaeth ganolig gyda'r rheolwyr a rhoddwyd barn **sicrwydd rhesymol** ar gyfer y maes adolygu hwn.

Llywodraethu gwybodaeth

Canolbwyntiodd y gwaith ar gyfer yr archwiliad hwn ar yr adnoddau sydd ar gael a'r strwythur i ymgymryd â dyletswyddau llywodraethu gwybodaeth a'r fframwaith adrodd i ddangos cydymffurfiaeth â gofynion llywodraethu gwybodaeth. Nodwyd a chytunwyd ar 3 mater blaenoriaeth ganolig gyda'r rheolwyr, a rhoddwyd **sicrwydd rhesymol** ar gyfer yr adolygiad hwn.

Rheoli perfformiad

Edrychodd yr archwiliad hwn ar fonitro perfformiad, trefniadau hyfforddi, a mecanweithiau adrodd i sicrhau bod mesurau perfformiad yn cefnogi blaenoriaethau sefydliadol. Cytunwyd ar 2 gam gweithredu blaenoriaeth ganolig gyda'r rheolwyr a chyhoeddwyd barn **sicrwydd rhesymol** ar gyfer yr adolygiad hwn.

Cwblhau ac olrhain ymatebion rheolwyr i archwiliadau mewnol ac allanol

Mae rheolwyr Llais wedi rhoi olrhain argymhellion archwilio ar waith ac wedi cynnal hwnnw yn ystod 2024/2025. Mae'r traciwr hwn yn cofnodi'r holl argymhellion a ddarperir gan archwilwyr mewnol ac allanol. Mae'n nodi'r camau gweithredu y cytunwyd arnynt, y swyddogion arweiniol, yr amserlenni ar gyfer gwneud ymatebion a'r allbynnau/canlyniadau o gwblhau'r camau gweithredu.

Mae'r traciwr hwn wedi cael ei adrodd i gyfarfodydd y Tîm Gweithredol a Tîm Arwain (uwch arweinyddiaeth) yn ystod y flwyddyn ddiwethaf i fonitro cynnydd yn erbyn y camau gweithredu a nodi unrhyw gamau unioni sydd eu hangen. Adroddir ar y traciwr hefyd i bob cyfarfod o'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg at ddibenion sicrwydd, lle mae 30 o argymhellion wedi'u cwblhau'n foddhaol.

Mae 3 wedi cael eu disodli gan argymhellion newydd drwy archwiliadau pellach. Mae 5 yn parhau i fod heb eu cwblhau'n llawn ar ddiwedd y flwyddyn, ond mae cynnydd wedi'i wneud a dyddiadau cwblhau newydd wedi'u nodi. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, mae ein sefydliad hefyd wedi cytuno ar broses/weithdrefn olrhain archwilio i reoli'r trefniadau olrhain yn well ac i roi canllawiau i gydweithwyr ar draws Llais.

Llywodraethu gwybodaeth

Mae diogelu data personol yn bwysig i Llais. Mae'n ofynnol i'n staff ymgymryd â hyfforddiant diogelu data gorfodol er mwyn sicrhau ein bod yn parhau i gydymffurfio â Deddf Diogelu Data 2018 (GDPR). Yn ystod y flwyddyn rydym wedi parhau i weithio gyda'n cyflenwr trydydd parti i ddatrys problemau a brofwyd gyda mynediad at y platfform dysgu a datblygu.

Bu 4 digwyddiad yn ymwneud â data personol yn ystod y flwyddyn. Mae ein tîm Gwasanaethau Corfforaethol wedi monitro ac yn adolygu ein trefniadau llywodraethu gwybodaeth ar draws y sefydliad i sicrhau eu bod yn cael eu cryfhau mewn ymateb i unrhyw ddigwyddiadau, gan gynnwys digwyddiadau a fu bron â digwydd.

Derbyniwyd 14 cais am wybodaeth o dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Fodd bynnag, cafodd 1 cais ei ohirio, oherwydd ei fod yn gysylltiedig â phrosesu Cais am fynediad at ddata gan y testun manwl ond ymatebwyd i bob cais arall o fewn yr amserlenni rhagnodedig o 20 diwrnod gwaith.

Derbyniwyd 5 Cais am fynediad at ddata gan y testun yn ystod y flwyddyn. Ymatebwyd i 4 o'r rhain o fewn yr amserlen benodedig o 1 mis calendr. Aeth 1 y tu hwnt i'r amserlen hon oherwydd ehangder a natur fanwl y cais. Fodd bynnag, cynhaliwyd cysylltiad â'r ceisydd i egluro'r rhesymau dros yr oedi cyn ymateb.

Cyflawnwyd achrediad Cyber Essentials yn ystod y flwyddyn, ac mae gwaith yn mynd rhagddo i gyflawni ardystiad Cyber Essentials Plus yn 2025/2026.

Chwythu'r chwiban (codi pryderon)

Anogir ein holl bobl i godi materion sy'n peri pryder ynghylch camwedd sy'n dod i'w sylw tra byddant yn y gwaith neu'n ymgymryd â gweithgareddau ar ran Llais. Rydym yn ystyried bod adnabod camweddau yn fewnol yn gyfraniad pwysig at reoli risg gorfforaethol a sicrhau llywodraethu da.

Mae gennym bolisi a gweithdrefnau chwythu'r chwiban (codi pryderon) mewnol sy'n adlewyrchu darpariaethau Deddf Datgelu er Lles y Cyhoedd 1998 ac yn nodi sut i godi materion o'r fath.

Yn 2024/2025 ni chodwyd unrhyw bryderon o dan y polisi.

Tâl a staff

Adroddiad tâl

Datganiad polisi tâl

Mae'r datganiad polisi Talu hwn yn cwmpasu'r cyfnod, 1 Ebrill 2024 i 31 Mawrth 2025 ac yn darparu'r fframwaith ar gyfer gwneud penderfyniadau ar dâl a gwneud penderfyniadau ar dâl uwch reolwyr.

Tâl (gan gynnwys cyflog) a hawliau pensiwn

Mae'r adrannau canlynol yn rhoi manylion am Fwrdd Llais, aelodau'r Pwyllgor Annibynnol Archwilio a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg a staff uwch a'u buddiannau cyflog a pensiwn.

Cyfanswm un ffigur o dâl

Mae 'cyflog' yn cynnwys cyflog gros, goramser, ac unrhyw lwfans arall i'r graddau y mae'n destun trethiant yn y DU. Mae'r adroddiad hwn yn seiliedig ar daliadau cronodig a wnaed gan y Comisiynydd ac felly a gofnodwyd yn y cyfrifon hyn. Ni thalwyd unrhyw fuddion mewn nwyddau na bonysau yn 2023/2024 na 2024/2025

Tâl (gan gynnwys cyflog) a hawliau pensiwn aelodau Bwrdd Llais (yn amodol ar archwiliad)

Enw	Teitl	Cyflog		Buddion Pensiwn		Cyfanswm	
		2024/2025 (bandiau o £5,000)	2023/2024 (bandiau o £5,000)	2024/2025 (i'r £1,000 agosaf)	2023/2024 (i'r £1,000 agosaf)	2024/2025 (bandiau o £5,000)	2023/2024 (bandiau o £5,000)
Medwin Hughes ¹	Cadeirydd	15-20	5-10	0	0	15-20	5-10
Grace Quantock	Is-gadeirydd	10-15	10-15	0	0	10-15	10-15
Bami Adenipekun	Aelod Anweithredol	5-10	5-10	0	0	5-10	5-10
Barabra Harrington	Aelod Anweithredol	5-10	5-10	0	0	5-10	5-10
Jack Evershed	Aelod Anweithredol	5-10	5-10	0	0	5-10	5-10
Jason Smith	Aelod Anweithredol	5-10	5-10	0	0	5-10	5-10
Karen Lewis	Aelod Anweithredol	10-15	10-15	0	0	10-15	10-15
Dr Rajan Madhok	Aelod Anweithredol	5-10	5-10	0	0	5-10	5-10

(1) Am ran o 2023/2024, gwrthododd y Cadeirydd dâl gan ei fod yn cael ei gyflogi fel Is-ganghellor, Prifysgol Cymru, a Phrifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant.

Dechreuodd tâl y Cadeirydd o fis Awst 2024.

Y cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn ar gyfer 2023/2024 oedd £15,000-£20,000.

Cyfanswm un ffigur tâl ar gyfer uwch reolwyr (yn amodol ar archwiliad)

Enw	Teitl	Cyflog		Buddion Pensiwn		Cyfanswm	
		2024/2025 (bandiau o £5,000)	2023/2024 (bandiau o £5,000)	2024/2025 (i'r £1,000 agosaf)	2023/2024 (i'r £1,000 agosaf)	2024/2025 (bandiau o £5,000)	2023/2024 (bandiau o £5,000)
Alyson Thomas	Prif Weithredwr	125-130	115-120	38	0	160-165	115-120
Joanne Bolton	Cyfarwyddwr Strategol Gweithrediadau a Gwasanaethau Corfforaethol ²	60-65	0	15	0	75-80	0
Ben Eaton	Cyfarwyddwr Strategol Strategaeth Sefydliadol ac Ymgysylltu ³	85-90	60-65	22	15	110-115	80-85
Angela Mutlow	Cyfarwyddwr Gweithrediadau ⁴	75-80	75-80	16	84	95-100	160-165
Richard Bevan	Ysgrifennydd Dros Dro'r Bwrdd ⁵	75-80	0	0	0	75-80	0

(2) Dechreuodd Joanne Bolton yn ei swydd ar 22 Gorffennaf 2024, y band ar gyfer y cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn ar gyfer 2024/2025 oedd £85,000-£90,000.

(3) Dechreuodd Ben Eaton yn ei swydd ar 26 Mehefin 2023, y band ar gyfer y cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn ar gyfer 2023/2024 oedd £80,000-85,000.

(4) Dechreuodd Angela Mutlow yn ei swydd dros dro fel Cyfarwyddwr Strategol Gweithrediadau a Gwasanaethau Corfforaethol ar 1 Mai 2023, y band ar gyfer y cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn ar gyfer 2023/2024 oedd £80,000-£85,000. Ar 22 Gorffennaf 2024, daeth Angela yn Gyfarwyddwr Gweithrediadau, y band ar gyfer y cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn ar gyfer 2024/2025 oedd £75,000-£80,000.

(5) Dechreuodd Richard Bevan yn ei swydd, drwy fanc y GIG, ar sail ran-amser dros dro am oriau amrywiol fel Ysgrifennydd Dros Dro'r Bwrdd ar 1 Ebrill 2024. Y band ar gyfer y cyflog cyfwerth â blwyddyn lawn ar gyfer 2024/2025 oedd £105,000-£110,000.

Nid yw ffigurau pensiwn gan ddarparuwr cynllun pensiwn y GIG ar gael i Llais i'w datgelu ar gyfer Richard Bevan gan fod Richard yn derbyn pensiwn y GIG. Mae costau cyflog Richard Bevan wedi'u cynnwys o fewn 'costau staff eraill' yn y tabl costau staff ar dudalen 109.

Mae buddion pensiwn cronedig sydd wedi'u cynnwys yn y tabl hwn ar gyfer unrhyw unigolyn yr effeithir arno gan y Dull Rheoli Pensiynau Gwasanaeth Cyhoeddus wedi'u cyfrifo yn seiliedig ar eu cynnwys yn y cynllun etifeddiaeth ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2015 a 31 Mawrth 2022, yn dilyn dyfarniad McCloud.

Mae'r Dull Rhwymedi ar gyfer Pensiynau Gwasanaeth Cyhoeddus yn berthnasol i unigolion a oedd yn aelodau, neu'n gymwys i fod yn aelodau, o gynllun pensiwn gwasanaeth cyhoeddus ar 31 Mawrth 2012 ac a oedd yn aelodau o gynllun pensiwn gwasanaeth cyhoeddus rhwng 1 Ebrill 2015 a 31 Mawrth 2022. Mae sail y cyfrifiad yn adlewyrchu'r sefyllfa gyfreithiol bod yr aelodau yr effeithiwyd arnynt wedi cael eu rhoio'n ôl i'r cynllun etifeddiaeth perthnasol ar gyfer y cyfnod rhwymedi a bydd hyn yn berthnasol oni bai bod yr aelod yn arfer ei hawl yn weithredol ar ymddeoliad i benderfynu yn lle hynny dderbyn buddion a gyfrifir o dan delerau'r cynllun pensiwn blaenorol.

Tâl Aelodau Anweithredol

Ym mis Ionawr 2024, penododd Llais 2 aelod annibynnol i'w Bwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg i gryfhau arbenigedd y Pwyllgor ymhellach mewn materion ariannol, seiber a TG. Yn ystod 2024/2025, derbyniodd pob un o'r aelodau dâl o fewn y band £0 - £5,000. Nid ydynt yn gymwys i gael budd-daliadau pensiwn.

Pensiwn

Mae'r Prif Weithredwr a'r rhan fwyaf o'r staff yn aelodau o gynllun pensiwn y GIG.

Ymunodd Llais â chynllun pensiwn y GIG ac mae staff a drosglwyddodd ar 1 Ebrill 2023, o'r cyn Bwrdd a Chynghorau lechyd Cymuned yng Nghymru, a oedd yn aelodau o'r cynllun, yn parhau i fod yn aelodau o'r cynllun.

Mae'r Prif Weithredwr a staff a gyflogir yn uniongyrchol yn gymwys i fod yn aelodau o Gynllun Pensiwn y GIG.

Mae'r cynllun yn gynllun budd-daliadau diffiniedig, heb ei ariannu, sy'n cwmpasu cyflogwyr y GIG a chyflogwyr eraill, Meddygfeydd Teulu, a chyrff eraill, a ganiateir o dan gyfarwyddyd yr Ysgrifennydd Gwladol, yng Nghymru a Lloegr. Nid yw'r cynllun wedi'i gynllunio i gael ei redeg mewn ffordd a fyddai'n galluogi'r GIG a chyrff eraill i nodi eu cyfran o asedau a rhwymedigaethau sylfaenol y cynllun.

Felly, cyfrifir am y cynllun fel pe bai'n gynllun cyfraniadau diffiniedig: cymerir bod y gost i'r corff o gymryd rhan yn y cynllun yn hafal i'r cyfraniadau sy'n daladwy i'r cynllun ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu. Dangosodd canlyniadau gwerthuso diweddaraf Cynllun Pensiwn y GIG fod cynnydd mewn budd-daliadau yn gofyn am gynnydd o 3.1% (20.68% i 23.7%) a chafodd hyn ei weithredu o 1 Ebrill 2024.

Fel sefydliad o fewn y cwmpas ariannu llawn, roedd y trefniant pontio ar y cyd (yn GIG Lloegr a GIG Cymru) yn weithredol o 2019/2020 lle byddai cyflogwyr yn y Cynllun yn parhau i dalu cyfraniadau cyflogwyr o 14.38% o dan eu proses dalu misol arferol, ac yng Nghymru byddai'r 9.4% ychwanegol yn cael ei ariannu gan Lywodraeth Cymru yn uniongyrchol i weinyddwr y Cynllun Pensiwn, Awdurdod Gwasanaethau Busnes y GIG (BSA, Asiantaeth Pensiynau'r GIG).

Er bod Llais yn cyllidebu ac yn cyfrif am gyfraniadau cyflogwyr eu staff o 14.38% yn y cynllun ariannol a'r adroddiadau cyllid, mae cost dybiannol y 9.4% ychwanegol yn cael ei hariannu'n uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru.

Cyfrifir swm y buddion pensiwn ar gyfer y flwyddyn sy'n cyfrannu at y ffigur cyfanswm sengl mewn ffordd debyg i'r dull a ddefnyddir i ddeillio gwerthoedd pensiwn at ddibenion treth ac mae'n seiliedig ar wybodaeth a dderbynnir gan actiwariaid. Cyfrifir gwerth y buddion pensiwn a gronnwyd yn ystod y flwyddyn fel (y cynnydd gwirioneddol mewn pensiwn wedi'i luosi ag 20) ynghyd â (y cynnydd gwirioneddol mewn unrhyw swm cyfandaliad) llai (y cyfraniadau a wnaed gan yr unigolyn). Nid yw'r cynnydd gwirioneddol yn cynnwys cynnydd oherwydd chwyddiant nac unrhyw gynnydd neu ostyngiad oherwydd trosglwyddo hawliau pensiwn.

Nid yw hwn yn swm sydd wedi'i dalu i unigolyn gan Llais yn ystod y flwyddyn; mae'n gyfrifiad sy'n defnyddio gwybodaeth o'r tabl buddion pensiwn. Gall llawer o ffactorau ddylanwadu ar y ffigurau hyn e.e. newidiadau yng nghyflog person, p'un a ydynt yn dewis gwneud cyfraniadau ychwanegol i'r cynllun pensiwn ai peidio o'u cyflog a ffactorau gwerthuso eraill sy'n effeithio ar y cynllun pensiwn yn ei gyfarwydd.

Tablau datgelu cyflog a phensiwn (yn amodol ar archwiliad)

Enw	Teitl	Cyfanswm y pensiwn cronodig ar 31/03/25 (bandiau o of £5,000)	Cynnydd gwirioneddol mewn pensiwn ar 31/03/25 (bandiau o £2,500)	Cyfanswm y swm cyfan cronodig ar 31/03/25 £'000	Cynnydd / (gostyngiad) gwirioneddol yn y swm cyfan ar 31/03/25 £'000	CETV ar 31/03/25 £'000	CETV ar 31/03/24 £'000	Cynnydd / (gostyngiad) gwirioneddol yn y CETV ar 31/03/25 £'000
Alyson Thomas	Prif Weithredwr	35-40	2.5-5	0	0	349	281	34
Joanne Bolton	Cyfarwyddwr Strategol Gweithrediadau a Gwasanaethau Corfforaethol	0-5	0-2.5	0	0	16	0	8
Ben Eaton	Cyfarwyddwr Strategol Strategaeth Sefydliadol ac Ymgysylltu	0-5	0-2.5	0	0	35	14	9
Angela Mutlow	Cyfarwyddwr Gweithrediadau	15-20	0	40-45	(2.5-5)	366	351	(18)
Richard Bevan ¹	Ysgrifennydd Dros Dro'r Bwrdd	0	0	0	0	0	0	0

(1) Nid yw ffigurau pensiwn ar gael i Llais i'w datgelu ar gyfer Richard Bevan.

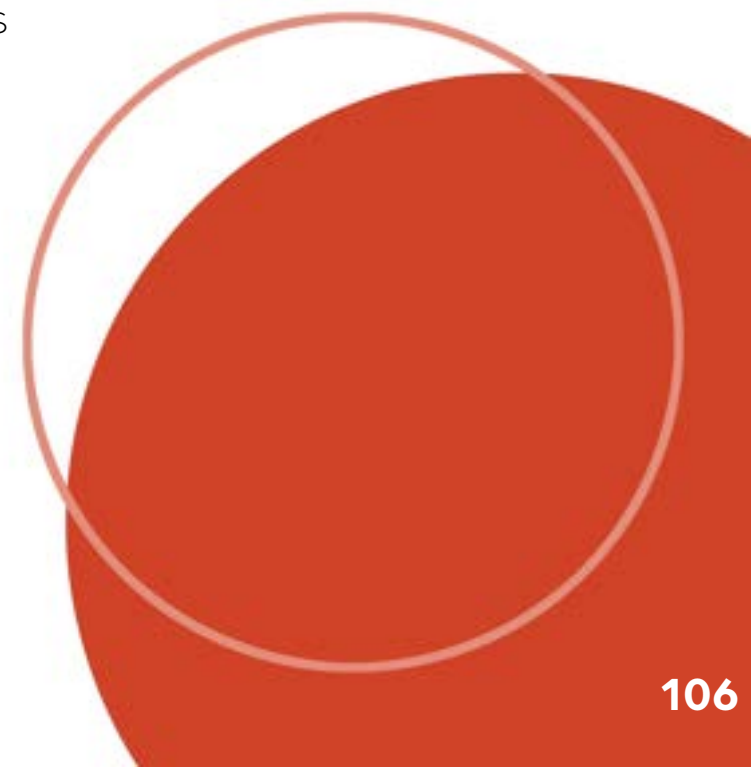
Mae'r Prif Weithredwr yn aelod cyffredin o gynllun pensiwn y GIG.

Y Gwerthoedd Trosglwyddo sy'n Cyfateb i Arian Parod (CETV) yw'r gwerth cyfalafol a aseswyd yn actiwaraidd o fuddion y cynllun pensiwn a gronnwyd gan aelod ar adeg benodol. Y buddion a werthir yw buddion cronedig yr aelod ac unrhyw bensiwn priod amodol sy'n daladwy o'r cynllun.

Mae'n dalriad a wneir gan gynllun pensiwn, neu drefniant i sicrhau buddion pensiwn mewn cynllun pensiwn arall, neu drefniant pan fydd aelod yn gadael cynllun ac yn dewis trosglwyddo'r buddion pensiwn y maent wedi'u cronni yn eu cynllun blaenorol.

Roedd y ffigurau pensiwn a ddangosir yn ymwneud â'r buddion y mae'r unigolyn wedi'u cronni o ganlyniad i'w haelodaeth gyfan o'r cynllun, nid dim ond eu gwasanaeth mewn swydd uwch y mae datgeliad yn berthnasol iddi. Mae'r ffigurau CETV a manylion pensiwn eraill yn cynnwys gwerth unrhyw bensiwn mewn cynllun neu drefniant arall y mae'r unigolyn wedi'i drosglwyddo. Maent hefyd yn cynnwys unrhyw fudd-dal pensiwn ychwanegol a gronnwyd i'r aelod o ganlyniad i'w brynu blynyddoedd ychwanegol ar eu cost eu hunain. Cyfrifir CETVau o fewn y canllawiau a'r fframwaith a ragnodir gan Sefydliad a Chyfadran yr Actwariaid.

Mae'r cynnydd gwirioneddol yng ngwerth y CETV yn adlewyrchu'r cynnydd yn y CETV a ariennir yn effeithiol gan y cyflogwr. Mae'n ystyried y cynnydd mewn pensiwn cronedig oherwydd chwyddiant, cyfraniadau a delir gan y gweithiwr, gan gynnwys gwerth unrhyw fuddion a drosglwyddwyd o gynllun neu drefniant pensiwn arall, ac yn defnyddio ffactorau gwerthuso marchnad gyffredin o ddechrau a diwedd y cyfnod.

Adroddiad staff

Mae ein cyfradd trosiant staff ar gyfer 2024/2025 wedi gostwng, gan ddangos 14% o'i gymharu â 19.78% o staff gyda Llais yn 2023/2024. Mae'r ffigur hwn unwaith eto'n adlewyrchu blwyddyn lle gadawodd rhai staff drwy Gynllun Rhyddhau Cynnar Gwirfoddol.

Rydym yn parhau i fod wedi ymrwymo i recriwtio a chadw gweithlu o ansawdd uchel i ddarparu ein gwasanaethau. I wneud hyn, rydym yn cynnig cyflog teg i weithwyr newydd, sy'n parchu lefelau cyflog gweithwyr presennol ac yn cydymffurfio â deddfwriaeth gyflog gyfartal.

Mae'r holl staff islaw lefel y Prif Weithredwr yn cael eu cyflogi ar delerau ac amodau Agenda ar gyfer Newid y GIG.

Bydd pob penodiad newydd yn cael ei osod yn awtomatig ar y pwynt cyflog isaf a'r hawl i wyliau blynyddol ar gyfer y rôl y maent wedi'u penodi iddi. Ni all unrhyw reolwr sy'n penodi cytuno i unrhyw amrywiad i hyn, heb wneud cais â thystiolaeth lle gellir ystyried gwasanaeth cyfrifadwy blaenorol a sgiliau trosglwyddadwy, yn unol â'n polisi a'n gweithdrefn ar gyfer pennu cyflogau cychwynnol.

Mae ein holl swyddi wedi bod yn destun gwerthusiad swydd. Mae pob rôl islaw'r Prif Weithredwr wedi'i bandio trwy broses paru swyddi a gwerthuso swyddi'r GIG i sicrhau tegwch, cysondeb a chydaddoldeb i bob aelod o staff. Penderfynwyd ar gyflog y Prif Weithredwr drwy'r cynllun Gwerthuso Swyddi ar gyfer Swyddi Uwch (JESP).

Dim ond pan fydd cynnydd sylweddol a pharhaol mewn cyfrifoldebau swydd oherwydd cynnydd, arloesedd neu dechnoleg newydd y derbynnir newidiadau i rolau presennol. Nid yw newidiadau syml i dasgau neu ychwanegu mwy o waith ar yr un lefel yn gymwys. Diffinnir y rhain yn fanwl yn y polisi gwerthuso swyddi newydd ac ail-werthuso swyddi wedi'u newid.

Er bod pob rôl yn destun gwerthusiadau blynyddol, nid yw cyfarfodydd codiad cyflog (i gynyddu cynnydd cyflog) yn digwydd yn flynyddol mwyach ac maent yn digwydd bob 2, 3 neu 5 mlynedd yn dibynnu ar y band cyflog. Caiff dyfarniadau cyflog blynyddol i staff ar yr Agenda ar gyfer Newid eu pennu gan Weinidogion Cymru a'u gweithredu yn unol â chylchlythyrau cyflog Llywodraeth Cymru.

Nid yw rôl y Prif Weithredwr yn derbyn unrhyw godiad cyflog (cynyddiad) yn awtomatig ond mae'n ddarostyngedig i'r dyfarniad cyflog yn unol â threfniadau ar gyfer Rheolwyr Uchel lawn (VSM) mewn sefydliadau'r GIG, gan gynnwys penderfyniad terfynol gan y Pwyllgor Gweithlu, Tâl a Thelerau Gwasanaeth.

Costau staff a chostau cysylltiedig (yn amodol ar archwiliad)

	2024/2025		2023/2024	
	Staff Parhaol £'000	Staff Eraill* £'000	Cyfanswm costau staff £'000	Cyfanswm costau staff £'000
Cyfllogau	4,152	474	4,626	4,063
Costau Nawdd Cymdeithasol	456	0	456	364
Costau pensiwn (GIG)	541	0	541	446
Cyfanswm costau cyflog net	5,149	474	5,623	4,873
Cynllun Rhyddhau Cynnar Gwirfoddol a chytundebau setliad.	396	0	396	175
Ardoll Prentis	6	0	6	3
Cyfraniad Pensiwn Tybiannol o 9.4% (2023/2024; 6.3%)	353	0	353	195
Cyfanswm Costau Staff	5,904	474	6,678	5,246

*Mae staff eraill yn cynnwys staff asiantaeth a staff banc

Datgeliad cyflog teg (yn amodol ar archwiliad)

Mae'n ofynnol i gyrff sy'n adrodd datgelu'r berthynas rhwng cyflog y Cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf yn eu sefydliad a chyflog canolrifol gweithlu'r sefydliad. Dim ond cyflog sydd wedi'i gynnwys yn gyfanswm y tâl ac nid yw'n cynnwys taliadau diswyddo, cyfraniadau pensiwn cyflog a gwerth trosglwyddo cyfwerth ag arian parod pensiynau.

Cymarebau Cyflog

	2024/2025	2023/2024
Cyfanswm y Cyflogwr Uchaf (£'000)	125 – 130	115 – 120
Canran y newid mewn cyflog o'r flwyddyn ariannol flaenorol ar gyfer yr enillydd uchaf	5%	0
Canran y newid mewn cyflog cyfartalog o'r flwyddyn flaenorol	9%	0
Cyflog Canradd 25ain (£)	29,551	28,010
Cymhareb Gyflog y 25ain Ganradd	4:3:1	4.8:1
Cyflog Canradd Canolrifol (£)	37,898	35,922
Cymhareb Gyflog Canolrifol	3:4:1	3:4:1
Cyflog 75ain Ganradd (£)	46,840	43,257
Cymhareb Gyflog 75ain Ganradd	2:7:1	2:8:1

Ystod Cyflogau Staff

	2024/2025 (£'000)	2023/2024 £'000)
Gweithiwr â'r cyflog uchaf	125-130	115-120
Gweithiwr â'r cyflog isaf	20-25	20-25

Mae'r newid canrannol mewn cyflog cyfartalog o'r flwyddyn flaenorol wedi cael ei effeithio yn bennaf gan ddyfarniad cost byw o 5.5% a chyflwyno Cyfarwyddwr Gweithrediadau i'r strwythur sefydliadol. Mae'r gymhareb gyflog yn dangos bod cyflogau cyffredinol staff wedi gwella ychydig bach iawn, a allai fod oherwydd y ffaith bod staff wedi derbyn dyfarniad cost byw o 5.5%, a bod y Prif Weithredwr wedi derbyn dyfarniad cost byw o 5%.

Roedd tâl bandiog y Cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf (Prif Weithredwr) yn £125,000 – 130,000 yn 2024/2025 (2023/2024; £115,000 – £120,000). Yn unol â threfniadau cyflog y GIG ar gyfer gweithwyr sy'n dod o dan delerau ac amodau gwasanaeth cyflog swyddogion gweithredol ac uwch swyddogion, dyfarnwyd cynnydd cost byw o 5% i'r Prif Weithredwr yn 2024/2025.

Mae cyflog y Prif Weithredwr yn parhau i fod yn 3.4 gwaith (2023/2024; 3.4) cyflog canolrifol y gweithlu, a oedd yn £37,898 (2023/2024; £35,922).

Yn 2024/2025, ni dderbyniodd unrhyw weithiwr (2023/2024; dim) dâl yn fwy na rôl y Prif Weithredwr. Roedd y tâl yn amrywio o £20,000 – £25,000 i £125,000–£130,000 (2023/2024; £20,000 – £25,000 i £115,000 – £120,000).

Niferoedd staff

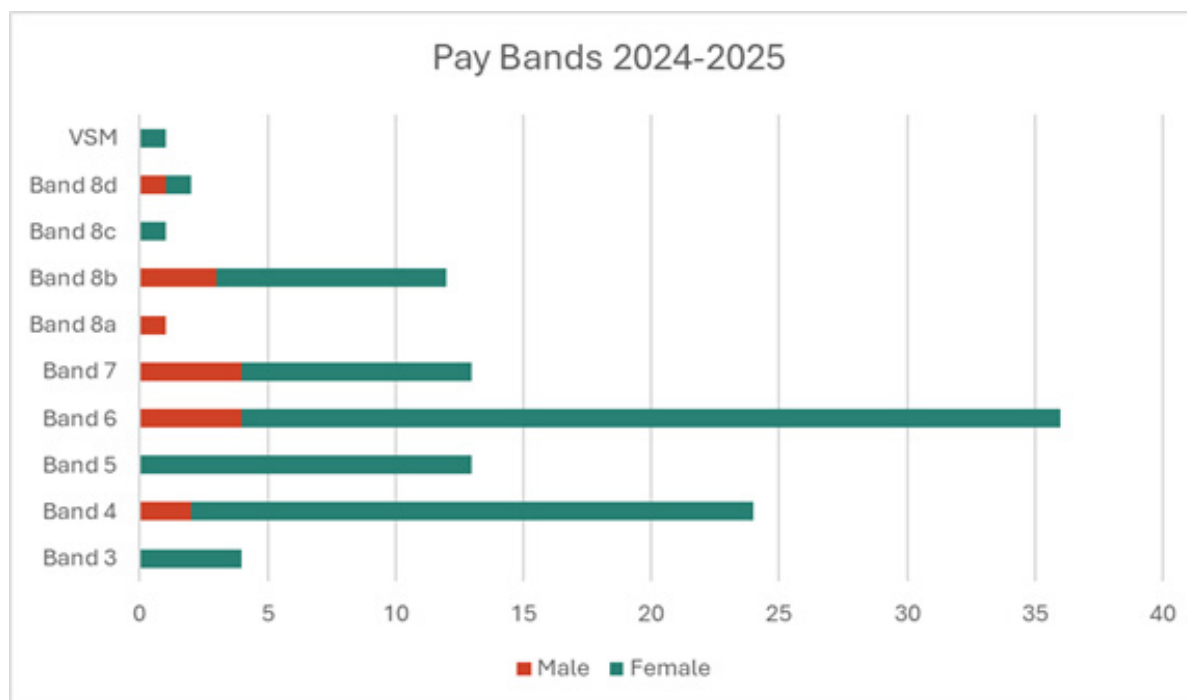
Ar ddiwedd mis Mawrth 2025 roedd Llais yn cyflogi 107 o staff. Mae 80 o'r staff hyn yn gweithio oriau llawn amser ac mae 27 aelod o staff yn gweithio oriau rhan-amser. Roedd y Cyfwerth Amser Cyflawn (WTE) ar gyfer y sefydliad yn 98.64.

O'r 107 o staff, mae 92 o fenywod a 15 o ddynion. Mae hyn yn golygu bod 6 menyw am bob aelod gwrywaidd o staff sy'n gweithio i Llais.

Canran y gwrywod a'r menywod mewn bandiau cyflog

Mae'r siartiau isod yn dangos y gwahanol fandiau cyflog a ddefnyddiwn yn ein sefydliad ynghyd â nifer y gwrywod a'r menywod sy'n gweithio yn y bandiau cyflog hynny.

Recriwtio

Rhwng 1 Ebrill 2024 a 31 Mawrth 2025, hysbysebodd Llais 13 swydd yn allanol. Llenwyd cyfanswm o 9 swydd yn ystod y cyfnod adrodd, 2 yn ddynion a 7 yn fenywod.

NB: Mae 3 o'r swyddi dan gynnig amodol ar hyn o bryd ac nid ydynt wedi dechrau gyda'r sefydliad eto ond mae 2 fenyw ac 1 gwryw ynddynt.

Bwlch cyflog rhwng y rhywiau (heb fod yn destun archwiliad)

Dyma'r ail flwyddyn i ni adrodd ar y bwlch cyflog rhwng y rhywiau ers i ni gael ein sefydlu ym mis Ebrill 2023.

Rydym yn cynhyrchu datganiad bwlch cyflog rhwng y rhywiau ar wahân bob blwyddyn a fydd yn cynnwys mwy o fanylion ynghylch yr hyn y mae ein data yn ei ddweud wrthym a pha gamau y byddwn yn eu cymryd i fynd i'r afael ag unrhyw wahaniaethau a ganfuwyd gennym. Gallwch ddod o hyd i'n hadroddiad 2023/2024 yma. Bydd ein hadroddiad 2024/2025 yn cael ei gyhoeddi erbyn mis Medi 2025.

Cyfraddau canolrifol a chymedrig fesul awr a bylchau cyflog (heb fod yn destun archwiliad)

Mae'r tabl isod yn dangos ein cyfraddau fesul awr canolrifol a chymedrig a'r bwlch canrannol ar gyfer y ddau.

Rhyw	Cyfradd Ganolrif Fesul Awr (£ yr awr)	Cyfradd Fesul Awr Gymedrig (£ yr awr)
Gwryw	24.02	25.82
Benyw	19.43	20.99
Gwahaniaeth	4.59	4.83
Bwlch Cyflog %	19.10%	18.70%

Polisi absenoldeb oherwydd salwch

Mae adrodd am absenoldeb drwy system Cofnodion Staff Electronig a weithredir ar ein rhan gan Partneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru.

Eleni, monitrodd Llais absenoldeb salwch staff yn erbyn lefel a osodwyd ar 3.30%. Mae hyn yn unol â'r lefelau a osodwyd ar gyfer ein sefydliadau rhagflaenol. Mae'r adroddiad hwn yn ystyried ein perfformiad yn erbyn y lefel hon, a sut y gallem wella lefelau absenoldeb wrth symud ymlaen.

Ers mis Ebrill 2024, mae lefelau absenoldeb wedi parhau i fod yn uwch na'r lefel 3.30%. Dros y 12 mis diwethaf, rydym wedi gweld cyfradd absenoldeb gyfartalog o 5.42%, gan gyrraedd uchafbwynt o 9.00% ym mis Chwefror 2025. Mae nifer o gyfrannodd absenoldebau hirdymor yn cyfrannu at y lefelau hyn, gyda 14 achos o absenoldeb salwch hirdymor yn digwydd rhwng y cyfnod Medi 2023 – Ebrill 2024 yn unig.

Mae 11 o'r achosion hynny bellach wedi dychwelyd i'r gwaith yn llawn ar ôl cael cefnogaeth ymyriadau fel dyletswyddau wedi'u haddasu, atgyfeiriadau at wasanaethau cymorth fel cwnsela arbenigol ac iechyd galwedigaethol. Mewn rhai achosion, mae offer swyddfa neu TGCh pwrpasol wedi'i gaffael i gynorthwyo'r gweithwyr gyda'r newidiadau gofynnol er mwyn gallu cyflawni eu dyletswyddau gyda'r ystyriaethau cysur a diogelwch gofynnol.

Ein hymrwymiad i'n pobl, amrywiaeth ac iaith

Gwranddo ar ein pobl

Ers i ni ddechrau ym mis Ebrill 2023, rydym wedi cynnal cyfarfodydd diweddarau staff rheolaidd, fel arfer dan arweiniad ein Prif Weithredwr neu uwch staff. Gwahoddir yr holl staff i ymuno â'r sesiynau rhithwir hyn, lle rydym yn rhannu'r wybodaeth ddiweddaraf am fentrau, gweithgareddau a datblygiadau cyfredol yn LlAIS. Mae'r cyfarfodydd hyn hefyd yn darparu fforwm agored i staff ofyn cwestiynau, rhannu syniadau, cynnig adborth, neu leisio unrhyw bryderon.

Rydym yn credu mewn cynnwys staff wrth lunio ein sefydliad. Mae hyn wedi cynnwys casglu mewnbyn drwy gynadleddau staff, sesiynau adborth, a chynnwys staff yn y broses o ddylunio, datblygu ac adolygu ein gweledigaeth, ein cenhadaeth, ein gwerthoedd, ein fframwaith ymddygiadau, ein strategaethau sefydliadol, ein polisiau, ein gweithdrefnau a'n ffyrdd o weithio.

Enghraifft o hyn oedd yr arolwg lles a gyhoeddwyd ym mis Hydref 2024 a welodd gyfradd ymateb yn fwy na 85%. Mae hyn wedi bod yn allweddol i ddeall y problemau sy'n effeithio ar staff a sut y gallwn gydweithio i fynd i'r afael â'r rhain. Sefydlwyd grŵp ffocws o blith gweithwyr ar draws y sefydliad i ganolbwyntio ar themâu allweddol, gyda'r pwyslais ar gyflawni gwelliant pendant.

Roedd yr ymatebion uniongyrchol yn cynnwys hyrwyddo seibiannau lles dyddiol, dathlu llwyddiant a sicrhau nad oedd staff yn gweithio oriau gormodol. Mae ymatebion mwy cymhleth yn cael eu hystyried a'u cynllunio fel rhan o'r atebion tymor canolig a hirdymor.

Mae gan staff lais ar ein Bwrdd drwy aelod cyswllt, gan sicrhau bod eu safbwyntiau'n cael eu hystyried wrth wneud penderfyniadau, yn ogystal â chynnwys timau rhanbarthol ym mhob cyfarfod o'r Bwrdd i glywed mwy am eu gwaith a'u cynnwys mewn gweithgareddau ar lefel y Bwrdd.

Rydym yn gweithio'n agos gyda'n cydweithwyr undebau llafur, gan werthfawrogi eu mewnwelediadau a'u hadborth ar faterion sy'n bwysig i'n gweithlu.

Mae'r dull cydweithredol hwn yn ein helpu i greu amgylchedd gwaith cadarnhaol a chynhwysol lle mae llais pawb yn cael ei glywed a'i barchu.

Rhaglen cymorth pobl

Rydym yn cynnig mynediad i'n pobl i'r ystod ganlynol o wasanaethau:

- Mynediad at gwrselwyr cymwysedig llawn ac arbenigwyr cymorth 24 awr y dydd, 365 diwrnod y flwyddyn. Mae hyn yn cynnig cyfle i drafod materion emosiynol, personol, neu faterion sy'n gysylltiedig â gwaith
- Sesiynau cwnsela wyneb yn wyneb a rhithwir
- Cymorth ar y pryd – sy'n cynnig cymorth cwnsela amser real ar yr union foment y mae angen i rywun siarad
- Mae llyfrau gwaith hunangymorth ar gael mewn fformat hawdd ei ddarllen ac fel llyfr sain ar ystod eang o bynciau yn amrywio o brofedigaeth, pryder a straen. Mae'r rhain yn caniatáu mewnwelediad ar y pwnc, cyngor a chefnogaeth
- Podlediadau a blogiau ar dros 60 o bynciau sy'n ymwneud ag iechyd a lles.
- Cyngor ar ddyledion yn cynnig cyngor ar atebion a chymorth sydd ar gael naill ai'n bersonol neu'n rhithiol ac yn benodol gyda biliau cyfleustodau cartref
- Cymorth cam-drin domestig i unrhyw un mewn perthynas gamdriniol neu i unrhyw un a allai fod yn bryderus am rywun y maent yn credu eu bod mewn un

Yn ogystal â'r darpariaethau lles a restrir uchod, rydym yn cynnig 'Arbedion Ffordd o Fyw' i'n pobl – mae hyn yn rhoi cyfle i arbed arian ar hanfodion bob dydd i gael gwared ar docynnau sinema, diwrnodau allan i'r teulu, disgowntiau manwerthu ac arbedion ar weithgareddau hamdden a bwyta allan.

Hyblygrwydd

Rydym yn cefnogi staff i weithio patrwm hybrid o leoliadau cartref a swyddfa a'r cyfle i weithio'n hyblyg yn amodol ar anghenion ein gwasanaethau.

Rydym hefyd yn cefnogi ac yn annog ein pobl i ddefnyddio Seibiannau Llesiant yn y Gwaith.

Roedd ychydig dros 25% o'n gweithlu yn gweithio oriau ansafonol (llai na 37.5 awr yr wythnos neu oriau cywasgedig) sy'n gynnydd bach o'i gymharu â ffigur y flwyddyn flaenorol o 22%.

Rydym yn cynnig ein rolau Cymru gyfan ar sail Cymru gyfan. Mae hyn yn golygu y gall staff ddewis y swyddfa Llais agosaf fel eu canolfan.

Gwariant ar ymgynghoriaeth

Nid oedd unrhyw wariant ar ymgynghoriaeth yn ystod 2024/2025. (2023/2024; £30,000).

Ymgysylltiadau oddi ar y gyflogres

Nid oedd unrhyw drefniadau oddi ar y gyflogres yn ystod 2024/2025. (2023/2024; £30,000).

Iawndal am golli swydd (yn amodol ar archwiliad)

Ni wnaed unrhyw daliadau iawndal yn 2024/2025. (2023/2024; £dim).

Pecynnau ymadael (yn amodol ar archwiliad)

Yn 2024/2025, cyflwynwyd Cynllun Rhyddhau Cynnar Gwirfoddol (VERS) i'n helpu i wella effeithlonrwydd a chyflawniad, gan ganiatáu i rolau gael eu hailgynllunio i ddiwallu anghenion Llais yn well fel sefydliad Cymru gyfan annibynnol.

Rhannwyd gwybodaeth am y cynllun gyda'r holl staff, gan gynnwys y rhai nad ydynt yn gweithio ar hyn o bryd. Yn unol â chylch gwaith a rheolau'r cynllun, roedd 10 unigolyn o fewn y sefydliad yn llwyddiannus yn eu ceisiadau a gadawsant ein sefydliad ar 31 Mawrth 2025. Yn ogystal â'r unigolion a grybwyllir uchod, gadawodd 1 aelod o staff drwy gynllun setliad.

Pecyn gadael	2024/2025		2023/2024	
	Rhyddhau Cynnar Gwirfoddol	Cytundeb Setliad	Rhyddhau Cynnar Gwirfoddol	Cytundeb Setliad
O dan £10,000	0	0	0	0
£10,000–£25,000	3	1	0	0
£25,001–£50,000	4	0	5	0
£50,001–£75,000	3	0	0	0
Cyfanswm	10	1	5	0
Cost adnoddau	£355,000	£18,000	£167,000*	£0

*Mae costau 2023,2024 wedi'u hail-ddatgan o £175,000 i gael gwared ar dreth incwm a chostau yswiriant gwladol cyflogwyr.

Ni chafwyd unrhyw ddiswyddiadau gorfodol yn 2024/2025 na 2023/2024. Mae costau diswyddo a chostau ymadael eraill wedi'u talu yn unol â darpariaethau Cynllun Rhyddhau Cynnar Gwirfoddol y GIG.

Dysgu a datblygu staff

Yn ogystal â bod yn ofyniad am e-ddysgu gorfodol, y prif gyfleoedd dysgu a datblygu a gynigiwyd i staff yn ystod y flwyddyn oedd:

Cwrs / canlyniadau	Cyfranogwyr
Siarad â defnyddwyr gwasanaeth sy'n atal dweud – cynhelir gan Stamma UK (Fideo a deunydd ar-lein i'r holl staff)	46
Rheoli arian cyhoeddus yn briodol	87
Gofal Cymdeithasol – Diogelu, gan gynnwys ymwybyddiaeth o hunanladdiad	94
Gofal Cymdeithasol – Sesiwn 3 – Cwynion gwasanaethau cymdeithasol, gan gynnwys cwynion iechyd a gwasanaethau cymdeithasol ar y cyd a chwynion GIG a gofal cymdeithasol ar y cyd	24
Gofal Cymdeithasol – Cymhwysedd Gillick, Canllawiau Fraser a Deddf Galluedd Meddyliol	20
Gofal Cymdeithasol – Deddf Iechyd Meddwl, Trefniadau Diogelu rhag Colli Rhyddid	19
Ein dull o newid gwasanaethau ym maes iechyd a gofal cymdeithasol	29
Tystysgrif mewn Ymarfer Eiriolaeth	5
Sesiynau Dysgu gan Gyfoedion – 12 Sesiwn (12 awr)	10 y sesiwn
Sefydliad Dysgu a Rheolaeth 5	3
Sefydliad Dysgu a Rheolaeth 4	1
Sefydliad Dysgu a Rheolaeth 3	1
Gweinyddiaeth Fusnes Lefel 4	1

Fe wnaethon ni hefyd ddarparu dysgu wedi'i deilwra i'n holl staff i weithredu systemau newydd fel ein System Rheoli Perthynas â Chwsmeriaid.

Ein gwirfoddolwyr

Mae ein rhwydwaith gwirfoddolwyr yn chwarae rhan hanfodol wrth ein helpu i gyrraedd mwy o bobl ac adeiladu cysylltiadau lleol dibynadwy. Mae gwirfoddolwyr yn dod â phrofiad byw a mewnwelediad lleol, gan ein helpu i ddeall beth sydd bwysicaf i gymunedau. Maent yn ysbrydoli eraill i gymryd rhan a chyfrannu at feddwl hirdymor drwy gynnal presenoldeb lleol cyson sy'n cadw gwasanaethau wedi'u seilio ar anghenion presennol a rhai'r dyfodol.

Ym mis Awst 2024, fe wnaethom lansio [Strategaeth Gwirfoddoli](#) newydd i gefnogi ein model gwirfoddoli hyblyg. Mae hyn yn galluogi pobl i gymryd rhan mewn ffyrdd sy'n addas iddyn nhw, boed hynny drwy gefnogi ymgysylltiad cymunedol, ymuno ag ymweliadau, cynrychioli Llais mewn cyfarfodydd a digwyddiadau, neu gyfrannu at brosiectau penodol.

Rydym yn parhau i ganolbwyntio ar ddenu gwirfoddolwyr newydd ac amrywiol drwy ymgyrchoedd wedi'u targedu. Ar draws Cymru mae gennym 164 o wirfoddolwyr, gan gynnwys 43 sy'n newydd i Llais. Rhoddodd gwirfoddolwyr dros 4,000 awr o'u hamser eleni.

Rydym wedi gweithio i wneud ein cynnig gwirfoddolwyr mor hyblyg â phosibl. Mae pobl yn dewis gwirfoddoli am amrywiaeth o resymau ac yn rhoi o'u hamser mewn sawl ffordd:

Casglwr adborth ar-lein

Casglu profiadau pobl o wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol drwy fforymau ar-lein, safleoedd adolygu, cyfryngau cymdeithasol ac ymgynghoriadau ffurfiol.

Gwirfoddolwr sy'n ymweld

Cwrdd â phobl neu eu teuluoedd/gofalwyr ar-lein neu wyneb yn wyneb mewn lleoliadau iechyd a gofal cymdeithasol ar ymweliadau wedi'u trefnu ymlaen llaw i ddeall beth maen nhw'n ei hoffi a beth allai fod yn well.

Gwirfoddolwr ymgysylltu cymunedol

Ymuno â thîm lleol Llais i gwrdd â phobl ar-lein ac wyneb yn wyneb allan yn y gymuned i gasglu eu barn a'u profiadau o wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol lleol.

Gwirfoddolwr Cynrychiolaeth

Mynychu cyfarfodydd a digwyddiadau ar ran Llais, cyflwyno ein safbwynt pan fo angen, gwneud nodiadau o'r cyfarfod a rhoi adborth ar wybodaeth berthnasol.

Mae'r fideos hyn sy'n cynnwys ein gwirfoddolwyr yn cynnig cipolwg ar sut beth yw bod yn rhan o Llais a'r gwahaniaeth y mae ein gwirfoddolwyr yn helpu i'w wneud:

[Sut beth yw gwirfoddoli gyda Llais](#)

[Fideo Gwirfoddoli Gwent](#)

Effaith gwirfoddolwyr

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, aethon ni i lawer o Ffeiriau glas fyfyrwyr mewn prifysgolion i annog pobl iau i wirfoddoli gyda ni.

Defnyddiodd 1 o'n gwirfoddolwyr, myfyrwraig ym Mhrifysgol Fetropolitan Caerdydd, ei sgiliau ymchwil drwy edrych ar safleoedd gofal cymdeithasol ledled Caerdydd a'r Fro. Fe wnaeth ei data a'i hymchwil ni helpu i lunio amserler i ni ymweld â'r safleoedd hyn a darganfod mwy am brofiadau pobl o dderbyn gofal cymdeithasol yn y rhanbarth.

Mentrau amrywiaeth a chynhwysiant

Mae'r 12 mis diwethaf wedi gweld llawer o adolygu a newid o ran ecwiti, amrywiaeth a chynhwysiant i sicrhau bod pwy ydym ni a'r ffordd rydym ni'n gweithio yn adlewyrchu ni fel sefydliad a phwy rydym ni eisiau bod.

Fe wnaethon ni recriwtio Pennaeth Ecwiti, Amrywiaeth, Cynhwysiant a Lles llawn amser ym mis Chwefror 2025 i arwain ein rhaglen waith.

Fe wnaethon ni greu 2 rwydwaith mewnol i helpu i gefnogi staff a gwirfoddolwyr sy'n darparu lleoedd i'n pobl siarad am yr hyn sy'n bwysig iddyn nhw a'u rhanbarthau o ran y Gymraeg ac ecwiti, hygyrchedd a chynhwysiant.

Ym mis Ebrill 2024 fe wnaethom lansio ein [Cynllun Cydraddoldeb Strategol](#) cyntaf. Mae yna lawer o bethau rydyn ni wedi bod yn gweithio tuag atyn nhw dros y flwyddyn ddiwethaf i gyflawni'r camau gweithredu a nodwyd gennym ni fel rhan o'n hamcanion cydraddoldeb. Gallwch ddod o hyd i ragor o wybodaeth am y rhain yn ein [Hadroddiad Cydraddoldeb Blynyddol 2024/2025](#).

Isod mae ychydig o ffyrdd yr ydym wedi gweithio gyda gwahanol gymunedau yng Nghymru eleni i sicrhau ein bod yn gwrando, yn deall ac yn cynrychioli lleisiau pobl yng Nghymru, yn enwedig y rhai sy'n llai tebygol o gael eu clywed:

Llais Lleol

Rydym wedi parhau â'n gweithgareddau ymgysylltu gwrando agored ledled Cymru, trwy ein dull Llais Lleol a fforymau cyhoeddus rhanbarthol.

Rydym wedi gweithio gyda nifer o sefydliadau cynrychioliadol i gefnogi ein hymgysylltiad â gwahanol gymunedau gan gynnwys EYST, Sign, Sight, Sound, Cymorth Cymru, Cymdeithas Tsieineaidd yng Nghymru, Race Equality First ac wedi mynychu amrywiol ddigwyddiadau fel Ffair Iechyd Cymunedau Ethnig Lleiafrifol, Cynhadledd Creu Cymru Wrth-hiliol, Balchder, yr Eisteddfod a llawer mwy.

Prosiectau rhanbarthol

Mae ein timau rhanbarthol ledled Cymru wedi ymgymryd â gwahanol brosiectau i ddeall profiadau pobl o iechyd a gofal cymdeithasol. Dyma rai o'r prosiectau a wnaethom eleni.

Caerdydd a Bro Morgannwg

Gwrandawom ar brofiadau cymunedau ethnig lleiafrifol o gael babi.

Clywsom themâu cyson gan fenywod beichiog a phobl sy'n rhoi genedigaeth gan gynnwys problemau cyfathrebu, mynediad at ofal yn heriol ac anghysondebau gydag empathi a chefnogaeth emosiynol gan ddarparwyr gofal.

Gwnaethom gynrychioliadau i'r bwrdd iechyd yn seiliedig ar yr hyn a glywsom yn ystod yr ymgysylltiad hwn, yn ymwneud â gwasanaethau cyfieithu, gwybodaeth gliriach ar gyfer gofal ôl-enedigol ac adeiladu ar y cynllun peilot presennol o gyflwyno clinigau cynenedigol lleiafrifoedd ethnig yn y rhanbarth.

Gwylwch fideo ein prosiect [yma](#).

Cwm Taf Morgannwg

Fe wnaethon ni weithio gyda'r elusen Behaviour Support Hub rhwng Rhagfyr 2024 ac Ionawr 2025 i gasglu adborth gan rieni am brofiadau eu plant o gael mynediad at gymorth gan Wasanaethau Iechyd Meddwl Plant a Phobl Ifanc (CAMHS) a'r Tîm Niwroddatblygiadol.

Gwnaethom gynrychioliadau brys i CAMHS ynglŷn â rhai o'r pethau yr oeddem yn eu clywed, gan gynnwys rhestrau aros, atgyfeiriadau dryslyd, a diffyg cefnogaeth i blant oedd yn hunan-niweidio neu'n cael meddyliau hunanladdol.

Rydym wrthi'n ysgrifennu adolygiad o'r canfyddiadau hynny ar hyn o bryd. Gan barhau â'n gwaith gyda'r Behaviour Support Hub, rydym yn gwahodd CAMHS a'r Tîm Niwroddatblygiadol i gyfarfod cyhoeddus a drefnir yr haf hwn i glywed profiadau rhieni'n uniongyrchol ac annog sgysiau ehangach.

Gorllewin Cymru

Gwrandawon ni ar bobl ag anableddau dysgu am eu gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol.

Clywsom gan amrywiaeth o bobl, o wahanol oedrannau ac a oedd yn byw mewn gwahanol leoliadau, rhai gyda'u teuluoedd ac eraill a oedd mewn llety â chymorth neu gartrefi gofal.

Clywsom am lawer o brofiadau gwahanol, cadarnhaol a negyddol, gan gynnwys genedigaeth, ysgol ac addysg, cefnogaeth i fynd i leoedd, seibiant a gofalwyr, gofal preswyl, gwasanaethau cymdeithasol, defnyddio gwasanaethau gofal iechyd a mwy.

Gwnaethom gynrychioliadau i'r bwrdd iechyd a'r awdurdod lleol ynghylch yr hyn a glywsom yn ystod yr ymgysylltiad hwn. Roedd yr rhain yn

- Gofyn i'r bwrdd iechyd ein helpu i ddeall mwy ynghylch lleoliadau preswyl tymor hir yn dilyn adborth negyddol ar ganfyddiad o'r prosesau sy'n ymwneud â lleoliadau preswyl tymor hir
- Gofyn i'r awdurdod lleol roi gwybodaeth inni am y prosesau sy'n ymwneud â threfnu gofal preswyl a gofal seibiant
- Gofyn i'r bwrdd iechyd a'r awdurdod lleol roi rhagor o wybodaeth inni am sut maen nhw'n defnyddio adborth cleifion a defnyddwyr gwasanaeth, ffrindiau a theuluoedd i lywio eu prosesau. Darllenwch ein hadroddiad llawn [yma](#).

Tîm Cymru Gyfan

Mae tîm Cymru Gyfan wedi bod yn arwain ein gwaith gyda phlant a phobl ifanc. Derbyniodd ein staff hyfforddiant ar sut i ymgysylltu â phlant a phobl ifanc, gan gynnwys dylunio ein gweithgareddau ymgysylltu.

Defnyddiodd ein rhanbarth Castell-nedd, Port Talbot ac Abertawe'r hyfforddiant hwn, gan gyd-gynhyrchu prosiect ymgysylltu gyda phlant a phobl ifanc yn eu rhanbarth.

Fe wnaethon ni ymgysylltu â dros 800 o bobl ynghylch eu hiechyd meddwl, gan ddod â phobl â phrofiadau bywyd a'r gweithwyr proffesiynol sy'n darparu'r gwasanaethau hyn ynghyd i annog dealltwriaeth, gwranddo a dysgu. Arweiniodd hyn at gyflwyno cynrychioliadau i Gyfarwyddwyr Addysg a Gwasanaethau Cymdeithasol a digwyddiad arddangos i dynnu sylw at arfer da.

[Gwylwch fideo ein prosiect yma.](#)

Rydym yn gweithio gydag arbenigwyr i ddatblygu canllaw hwylusydd i ymgysylltu â phlant a phobl ifanc, a bydd y ffrwd waith hon yn parhau i 2025/2026 wrth i ni dyfu ein dealltwriaeth sefydliadol.

Tystysgrif ac adroddiad yr archwilydd annibynnol

Trosolwg ariannol

Datganiadau Ariannol Llais 2024/2025

Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2025

	Nodyn	2024/2025 £'000	2023/2024 £'000
Gwariant Gweithredu			
Costau staff	2	6,378	5,246
Gwariant Gweithredu Arall	3	1,627	1,591
Dibrisiant / Amorteiddiad	3	368	196
Colled ar waredu PPE	3	6	0
Darpariaeth wedi ei darparu a'i rhyddhau	3	(3)	129
		8,376	7,162
Gweithgareddau Cyllid			
Llog Taladwy - Ased Hawl i Ddefnyddio	4	10	8
Llog yn Daladwy - Darpariaeth Anaf Parhaol	11	2	0
		8,388	7,170

Mae'r holl incwm a gwariant yn deillio o weithrediadau parhaus.

Nid oes unrhyw enillion na cholledion cydnabyddedig yn 2024/2025 na 2023/2024.

Mae'r nodiadau sy'n dilyn ar dudalennau 134 i 153 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad o Sefyllfa Ariannol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024

		31/03/2025		31/03/2024		
	Nodyn	£'000	£'000	£'000	£'000	
Asedau anghyfredol:						
Asedau hawl i ddefnyddio	4	158		353		
Eiddo, Offer a Chyfarpar	6	26		8		
Asedau anniriaethol	7	498		622		
Cyfanswm asedau anghyfredol			682		983	
Asedau Cyfredol:						
Masnach a symiau derbyniadwy eraill	8	201		155		Mae Nodyn 1.2, o fewn polisiau cyfrifyddu Llais, yn darparu rhagor o wybodaeth am rwymedigaethau net a adroddwyd gan Llais a'r ddarpariaeth barhaus o Grant Cymorth gan Lywodraeth Cymru.
Arian parod a chyfwerth ag arian parod	10	93		72		
Cyfanswm asedau cyfredol			294		227	
Cyfanswm asedau			976		1,210	
Rhwymedigaethau cyfredol:						
Masnach a symiau taladwy eraill	9	(669)		(731)		Alyson Thomas Dyddiad: 5ed Tachwedd 2025
IFRS16 Prydles ariannol o fewn 1 flwyddyn	4	(132)		(218)		
Darpariaethau	11	(75)		(73)		
Cyfanswm y rhwymedigaethau cyfredol			(876)		(1,022)	
Cyfanswm asedau llai rhwymedigaethau cyfredol			100		188	
Rhwymedigaethau anghyfredol						
IFRS16 Prydles Ariannol	4	(28)		(136)		Alyson Thomas Dyddiad: 5ed Tachwedd 2025
Darpariaethau	11	(127)		(195)		
Cyfanswm y rhwymedigaethau anghyfredol			(155)		(331)	
Cyfanswm yr asedau llai cyfanswm y rhwymedigaethau			(55)		(143)	
Ecwiti trethdalwyr (SOCTE)			(55)		(143)	
Cronfeydd Cyffredinol			(55)		(143)	131

Datganiad Llif Arian ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2025

		31/03/2025	31/03/2024
	Nodyn	£'000	£'000
Llif arian o weithgareddau gweithredu			
Gwariant net		(8,388)	(7,170)
Addasiadau ar gyfer trafodion nad ydynt yn arian parod	3	371	325
Addasiad ar gyfer Cyfraniad Pensiwn Tybiannol o 9.4% (Cynnydd)/gostyngiad mewn masnach a derbyniadau eraill	2	353	195
Cynnydd/(gostyngiad) mewn masnach a thaliadau eraill	8	(46)	(155)
Cynnydd/(gostyngiad) yn y ddarpariaeth	9	(62)	583
Cynnydd/(gostyngiad) yn y ddarpariaeth	11	(66)	(15)
All-lif arian parod net o weithgareddau gweithredu		(7,838)	(6,237)
Llif arian o weithgareddau buddsoddi			
Prynu eiddo, peiriannau ac offer	6	26	0
Prynu asedau anniriaethol	7	0	(622)
All-lif arian parod net o sgiliau dysgu		(26)	(622)
Llif arian o weithgareddau ariannu			
Cyllid gan Lywodraeth Cymru		8,123	6,849
Arian i gyfateb Asedau a Rhwymedigaethau sy'n trosglwyddo o Bla Powys		0	269
Talu rhwymedigaethau prydles	4	(250)	(195)
Hawl Defnyddio Asedau; llog	4	10	8
Darpariaeth anaf parhaol; llog	11	2	0
Ariannu net		7,885	6,931
Cynnydd/(gostyngiad) net mewn cyfwerthoedd arian parod yn y cyfnod		21	72
Arian parod ac arian cyfatebol ar ddechrau'r cyfnod	10	72	0
Arian parod ac arian cyfatebol ar ddiwedd y cyfnod	10	93	72

Datganiad o Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 March 2025

	Cronfa wrth gefn cyffredinol 1 Ebrill 2024 – 31 Mawrth 2025	Cronfa wrth gefn cyffredinol 1 Ebrill 2023 – 31 Mawrth 2024
	£'000	£'000
Balans ar 1 Ebrill	(143)	(21)
Addasiad Prydles Hawl Defnydd	0	4
Gwariant net	(8,388)	(7,170)
Cyfanswm yr incwm a'r gwariant cydnabyddedig	(8,531)	(7,187)
Cyllid gan Lywodraeth Cymru	8,123	6,849
Cyllid Tybiannol Llywodraeth Cymru (Cyfraniad Pensiwn) ¹	353	195
Balans ar 31 Mawrth	(55)	(143)

¹ Gweler nodyn 1.5 Pensiynau, am wybodaeth ar gyllid tybiannol Llywodraeth Cymru.

Nodiadau i'r Cyfrifon ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2025

1. Datganiad o Bolisiau Cyfrifyddu

Mae'r datganiadau ariannol hyn wedi'u paratoi yn unol â Chyfarwyddyd Cyfrifon Llywodraeth Cymru a Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth (FReM) 2024/2025.

Mae'r polisiau cyfrifyddu sydd wedi'u cynnwys yn y FReM yn cymhwyso Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) fel y'u haddaswyd neu y'u dehonglwyd ar gyfer cyd-destun y sector cyhoeddus.

Lle mae'r FReM yn caniatáu dewis polisi cyfrifyddu, dewiswyd y polisi cyfrifyddu a farnwyd fel yr un mwyaf priodol i amgylchiadau Llais at ddiben rhoi darlun gwir a theg. Disgrifir y polisiau a fabwysiadwyd gan Llais isod. Fe'u cymhwyswyd yn gyson wrth ymdrin ag eitemau a ystyrir yn berthnasol i'r cyfrifon.

1.1 Confensiwn Cyfrifyddu

Mae'r datganiadau ariannol hyn wedi'u paratoi yn unol â Chyfarwyddyd Cyfrifon Llywodraeth Cymru a Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth (FReM) 2024/2025.

1.2 Busnes Byw

Nid oes unrhyw fwriad i roi'r gorau i'r gwasanaeth a ddarperir gan Llais ar gyfer y sector cyhoeddus fel y dangosir gan y cyllid a ddyfarnwyd gan Lywodraeth Cymru ar gyfer 2025/2026 a/neu'r diffyg rheoliadau/deddfwriaeth sy'n angenrheidiol i ddirwyn Llais i ben.

Mae Datganiad o Sefyllfa Ariannol Llais ar 31 Mawrth 2025 yn dangos rhwymedigaethau net o £55,000. Mae hyn yn adlewyrchu cynnwys rhwymedigaethau sy'n dod yn ddyledus yn 2025/2026 a fyddai'n rhaid eu talu gan Gymorth Grant gan Lywodraeth Cymru. O dan y confensiynau arferol sy'n berthnasol i reoli incwm a gwariant, fel y manylir yn Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru, ni chaniateir rhoi Cymorth Grant cyn bod ei angen. Fodd bynnag, nid oes unrhyw reswm i gredu, pe bai angen, na fyddai Cymorth Grant a chymeradwyaeth y Senedd ar gyfer unrhyw gyllideb adnoddau gysylltiedig yn dod.

Felly, ystyriwyd ei bod yn briodol mabwysiadu sail busnes gweithredol ar gyfer y datganiadau ariannol hyn.

1.3 Sefydlu Llais 1 Ebrill 2023

Trosglwyddwyd yr Asedau a'r Rhwymedigaethau Cyfredol ac Annhyfodol a drosglwyddwyd i Llais o Fwrdd Iechyd Powys yn unol â chanllawiau a datganiadau a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru. Mae'r Asedau a'r Rhwymedigaethau hyn wedi'u cofnodi yng nghyfrifon Llais fel rhai a drosglwyddwyd ar 1 Ebrill 2023, ac maent wedi'u cynnwys yn ffigurau cymharol 2023/2024.

1.4 Incwm, Cyllid a Gwariant

Prif ffynhonnell cyllid Llais yw Llywodraeth Cymru drwy ddyraniad cyllid blynyddol.

Mae sail croniadau cyfrifyddu yn golygu bod incwm a gwariant a ddatgelir yn y cyfrifon yn cael eu cyfrif yn y flwyddyn y maent yn digwydd, nid pan wneir neu pan dderbynnir taliadau arian parod.

Gwariant yw'r hyn sy'n ymwneud yn uniongyrchol â gweithgareddau Llais.

Cyflawnodd Llais ei rwymedigaethau ariannol drwy sicrhau nad oedd y gwariant net yn fwy na'r dyraniad adnoddau refeniw net.

1.5 Pensiynau

Mae Prif Weithredwr a staff Llais yn gymwys ar gyfer Cynllun Pensiwn y GIG, cynllun buddion diffiniedig sy'n cael ei gyfrif fel cynllun cyfraniadau diffiniedig oherwydd ei strwythur. O 1 Ebrill 2024 ymlaen, cynyddodd cyfraniadau cyflogwyr o 20.68% i 23.7%. O dan drefniant trosiannol ers 2019/2020, mae Llais yn parhau i dalu 14.38% yn uniongyrchol, tra bod y 9.4% ychwanegol yn cael ei ariannu gan Lywodraeth Cymru a'i dalu i Awdurdod Gwasanaethau Busnes y GIG. Er bod Llais yn cyllidebu ar gyfer y 14.38%, mae cost dybiannol y 9.4% ychwanegol (£353,000) wedi'i hadlewyrchu yn ei gyfrifon blynyddol.

Darperir rhagor o wybodaeth yn yr Adroddiad Taliadau ar dudalen 109.

1.6 Buddion i Weithwyr

Mae cyflogau a chyfraniadau yswiriant gwladol ar gyfer gweithwyr presennol yn cael eu cydnabod yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr wrth i wasanaethau'r gweithwyr gael eu darparu.

Mae Llais yn cyfrif am wyliau blynyddol â thâl fel rhwymedigaeth lle mae'r iawndal am absenoldeb i'w setlo o fewn deuddeg mis ar ôl diwedd y cyfnod y mae'r gweithwyr yn darparu'r gwasanaeth.

1.7 Eiddo, Peiriannau ac Offer

Y lefel isaf ar gyfer cyfalafu ar gyfer Eiddo, Peiriannau ac Offer yw £5,000 gan gynnwys TAW na ellir ei adennill.

Darperir dibrisiant ar gyfradd a gyfrifir i ddileu'r asedau mewn rhandaliadau cyfartal dros eu hoes ddefnyddiol amcangyfrifedig. Darperir dibrisiant o'r dyddiad y mae'r ased yn dechrau ei oes ddefnyddiol.

Mae oes asedau fel arfer fel a ganlyn:

Ased	Oes Ased
Offer swyddfa	5 mlynedd
Offer sy'n gysylltiedig â TG	5 mlynedd
Gwelliannau i lesddalwyr	Cyfnod y brydles neu gymal torri hyd at uchafswm o 5 mlynedd
Hawliau Defnyddio Asedau	Cyfnod y brydles neu gymal torri hyd at uchafswm o 5 mlynedd

Mae eiddo, peiriannau ac offer wedi'u cynnwys ar gostau gan na fyddai unrhyw addasiadau sy'n deillio o ailbriso yn berthnasol. Caiff asedau eu hasesu bob blwyddyn am unrhyw arwyddion o nam ar eu gwerth. Lle mae arwyddion yn bodoli a bod unrhyw wahaniaethau posibl yn cael eu hamcangyfrif yn berthnasol, byddai swm adferadwy'r ased yn cael ei amcangyfrif a, lle mae hyn yn llai na swm cario'r ased, byddai colled nam yn cael ei chydnabod am y diffyg. Hyd yn hyn, nid yw wedi bod yn angenrheidiol cydnabod unrhyw nam ar asedau. Mae'r holl eiddo a feddiannir gan Llais wedi'i brydlesu.

1.8 Asedau Anhygyrch

Y lefel isaf ar gyfer cyfalafu ar gyfer ased anniriaethol yw £5,000 gan gynnwys TAW na ellir ei adennill.

Mae meddalwedd technoleg gwybodaeth wedi'i gyfalafu fel asedau anniriaethol ac wedi'i amorteiddio ar sail llinell syth dros eu hoes ddefnyddiol ddisgwyliedig (fel arfer pum mlynec Cyfrifir amorteiddio o'r dyddiad y mae'r ased yn dechrau ei oes ddefnyddiol.

1.9 Hawliau Defnyddio Asedau

Mae IFRS 16 wedi disodli'r safon lesioedd gyfredol IAS 17 ac mae'n ei gwneud yn ofynnol i gontractau gael eu hasesu i gadarnhau a ydynt yn cyfleu'r hawl i ddefnyddio ased yn gyfnewid am gydnabyddiaeth. Os ydynt, cânt eu cyfrif yn unol ag IFRS16 gydag ased hawl i ddefnyddio a rhwymedigaeth les yn cael eu cydnabod ar y dyddiad cychwyn. Caiff yr ased hawl i ddefnyddio ei fesur yn wreiddiol ar gost, sy'n cynnwys swm cychwynnol rhwymedigaeth y brydles wedi'i addasu ar gyfer costau uniongyrchol cychwynnol, rhagdaliadau a chymhellion.

Caiff yr ased hawl i ddefnyddio ei ddibrisio gan ddefnyddio'r dull llinell syth o'r dyddiad cychwyn hyd at y cynharaf o ddiwedd oes ddefnyddiol yr ased hawl i ddefnyddio neu ddiwedd tymor y brydles. Pennir oes ddefnyddiol amcangyfrifedig asedau hawl i ddefnyddio ar yr un sail â rhai asedau eiddo, peiriannau ac offer.

Mesurir rhwymedigaeth y brydles i ddechrau ar werth presennol y taliadau prydles nas telir ar y dyddiad cychwyn, wedi'u disgowntio gan ddefnyddio'r gyfradd llog sy'n ymhlyg yn y brydles neu, os na ellir pennu'r gyfradd honno'n rhwydd, gan ddefnyddio'r gyfradd fenthycyca gynyddrannol a gyhoeddwyd gan HMT. Gan nad yw prydlesau Llais ar gyfer y swyddfeydd yn cynnwys cyfradd llog ymhlyg, defnyddiwyd cyfradd ddisgownt HMT.

Yn unol ag IFRS 16 – Prydlesau, fel y'i dehonglir a'i gymhwyso gan Lawlyfr Adrodd Ariannol Trysorlys EM (FReM), mae Llais yn cydnabod ased hawl i ddefnyddio a rhwymedigaeth les gyfatebol ar gyfer y rhan fwyaf o brydlesau asedau.

Fodd bynnag, yn unol â'r eithriadau cydnabod dewisol a ganiateir o dan IFRS 16 paragraff 5(a) ac a fabwysiadwyd gan y FReM, mae Llais wedi dewis peidio â chydabod prydlesau lle:

- Mae cyfnod y brydles yn 12 mis neu lai, a
- Nid yw'r brydles yn cynnwys opsiwn prynu neu
- Mae'r ased Hawl Defnyddio sylfaenol yn amherthnasol.

1.10 TAW

Nid yw Llais wedi'i gofrestru ar gyfer TAW. Adroddir ar bob gwariant gan gynnwys TAW lle bo'n berthnasol, gan nad oes modd adennill TAW.

1.11 Arian Parod a Chyfwertth

Mae arian parod a chyfwertth yn cynnwys yr holl gronfeydd a ddelir mewn cyfrifon y mae gan Llais fynediad iddynt ar unwaith. Tynnir arian i lawr i gyfrif banc i dalu rhwymedigaethau wrth iddynt ddod yn ddyledus.

1.12 Rhagdaliadau

Rhagdaliad yw swm a delir ymlaen llaw, fel arfer ar gyfer eitemau fel rhent neu drethi. Fe'i cydnabyddir i ddechrau fel ased ac fe'i telir fel treuliau yn y cyfnod pan dderbynnir y budd.

1.13 Taliadau masnach

Mae'r symiau hyn yn cynrychioli rhwymedigaethau am nwyddau a gwasanaethau a ddarparwyd cyn diwedd y flwyddyn ariannol ac sydd heb eu talu. Oherwydd eu natur tymor byr, cânt eu mesur ar gost wedi'i amorteiddio ac ni chânt eu disgowntio. Mae'r symiau heb eu sicrhau.

1.14 Gwyliau Cronedig

Cyfrifir am groniad gwyliau blynyddol staff o fewn costau staff a Nodyn 9. Mae'r croniad yn gyfrifiad i adlewyrchu'r gwyliau blynyddol net sy'n ddyledus gan staff neu i staff ar ddiwedd y flwyddyn. Codir unrhyw symudiad yn ystod y flwyddyn fel croniad o fewn cyflogau.

1.15 Darpariaethau

Mae darpariaethau wedi'u cynnwys yn y cyfrifon ar gyfer rhwymedigaethau sy'n debygol neu'n sicr o godi ond sy'n ansicr ynghylch y swm neu'r dyddiadau y byddant yn codi. Crëir neu cynyddir darpariaethau drwy godi tâl ar wariant refeniw yn y flwyddyn y cânt eu creu. Pan fydd y gwariant yn cael ei ysgwyddo mewn gwirionedd, caiff y gwariant ei godi'n uniongyrchol ar y ddarpariaeth. Ystyrir bod y ddarpariaeth sydd wedi'i chynnwys yn y cyfrifon hyn yn un tymor byr, o fewn blwyddyn, ac yn un tymor canolig, rhwng dwy a phum mlynedd. Mae'r holl ddarpariaethau'n destun adolygiad blynyddol, er mwyn sicrhau eu bod yn dal yn berthnasol ac yn ddigonol i ariannu'r rhwymedigaeth benodol yn y dyfodol.

Mae'r ddarpariaeth yn y cyfrifon yn cynnwys y gwaith sydd ei angen i adfer yr eiddo i'w gyflwr gwreiddiol cyn y denantiaeth. Mae hwn yn ofyniad mewn cytundebau prydlles, ac mae'r cymal yn cael ei weithredu pan fydd Llais yn gadael swyddfeydd.

Mae darpariaeth hefyd wedi'i gwneud ar gyfer ad-daliadau yn y dyfodol ar gyfer hawliad hanesyddol am Fudd-dal Anaf Parhaol.

1.16 Safonau Cyfrifo sydd wedi'u cyhoeddi ond heb eu mabwysiadu eto

Mae IAS 8 yn ei gwneud yn ofynnol i ddatgelu safonau cyfrifyddu newydd, diwygiadau a dehongliadau sydd, neu a fydd, yn gymwys ar ôl y cyfnod cyfrifyddu.

Gwneir newidiadau i FReM 2025/2026 mewn perthynas â gwerthuso asedau nad ydynt yn fuddsoddiad a darperir canllawiau ar gyfrifyddu ar gyfer buddion cymdeithasol.

Nid yw effaith ariannol y newidiadau hyn yn hysbys eto.

IFRS 17: Mae Contractau Yswiriant yn disodli IFRS 4: Contractau Yswiriant ac mae i'w gynnwys yn y FReM ar gyfer gweithrediad gorfodol o 2025/2026. Mae'n sefydlu'r egwyddorion ar gyfer cydnabod, mesur, cyflwyno a datgelu contractau yswiriant o fewn cwmpas y Safon hon.

Ni ragwelir y bydd gweithredu'r safon hon yn effeithio ar Llais.

2. Costau staff

2.1 Costau gweithwyr

		2024/2025		2023/2024
	Staff parhaol	Staff eraill	Cyfanswm costau staff	Cyfanswm costau staff
	£'000	£'000	£'000	£'000
Cyflogau	4,152	474	4,626	4,063
Costau Nawdd Cymdeithasol	456	0	456	364
Cyfraniadau cyflogwr i Gynllun Pensiwn y GIG	541	0	541	446
Cyfanswm costau cyflog net	5,149	474	5,623	4,873
Cynllun rhyddhau cynnar gwirfoddol	396	0	396	175
Ardoll Prentisiaid	6	0	6	3
Cyfraniad Pensiwn Tybiannol o 9.4% (2023/2024; 6.3%)	353	0	353	195
Cyfanswm Costau Staff	5,904	474	6,378	5,246

Mae rhagor o wybodaeth am gostau staff wedi'i chynnwys yn yr Adroddiad ar Tâl a Staff.

Mae costau staff eraill yn cynnwys staff asiantaeth a staff banc.

3. Gwariant Gweithredu Arall

Mae gwariant gweithredu arall yn cynnwys:

		2024/2025	2023/2024
Gwariant Gweithredu	Nodyn	£'000	£'000
Rhenti o dan brydlesi gweithredol		224	254
Costau llety eraill		250	219
Trwyddedau Meddalwedd		309	94
Technoleg gwybodaeth		80	207
Ffioedd proffesiynol		44	86
Hyfforddiant a datblygiad		35	88
Teithio a chynhaliaeth		55	41
Ffioedd archwilio – Archwiliad mewnol		18	19
Ffioedd archwilio – Archwiliad allanol		43*	30
Rhaglenni Penodol		240	252
Cytundebau Lefel Gwasanaeth		149	147
Costau eraill sy'n gysylltiedig â staff		33	18
Treuliau gweinyddol eraill		147	136
		1,627	1,591
Eitemau nad ydynt yn arian parod			
Direbrisiad ar ased hawl defnydd	4	242	192
Dibrisiad PPE	6	2	4
Colled ar warediadau PPE	6	6	0
Amorteiddio	7	124	0
Darpariaeth	11	(3)	129
		371	325
Cyfanswm		1,998	1,916

Mae llinell technoleg gwybodaeth o 2023/2024 wedi'i dadgyfuno i ddangos costau meddalwedd a chostau technoleg gwybodaeth. *Yn cynnwys cronïad o'r flwyddyn flaenorol am £6,000, nad oedd wedi'i addasu o'r blaen.

4. Asedau Hawliau Defnyddio

	Digidol	Adeiladau	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000
Cost neu brisiad			
Ar 1 Ebrill 2024	454	91	545
Ychwanegiadau	0	47	47
Gwaredu	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2025	454	138	592
Dirwasgiad			
Ar 1 Ebrill 2024	162	30	192
Wedi'i godi yn ystod y flwyddyn	195	47	242
Gwaredu	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2025	357	77	434
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2025	97	61	158
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2024	292	61	353

Yn unol ag IFRS 16 – Lesddaliadau, fel y'i dehonglir a'i gymhwyso gan Lawlyfr Adrodd Ariannol Trysorlys EM (FReM), mae Llais yn cydnabod ased hawl-i-ddefnyddio a rhwymedigaeth les gyfatebol ar gyfer y rhan fwyaf o lesdaliadau asedau.

Dadansoddiad Aeddfedrwydd

	2025		2025	2024
	Digidol	Adeiladau	Cyfanswm	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000
Llifau arian parod cytundebol heb eu disgowntio sy'n ymwneud â rhwymedigaethau prydles				
O fewn blwyddyn	100	36	136	0
Rhwng un a phum mlynedd	0	30	30	366
Ar ôl pum mlynedd	0	0	0	0
Swm	100	66	166	366
Llai o ffioedd y dyfodol a neilltuwyd i gyfnodau y dyfodol	(1)	(5)	(6)	(12)
Taliadau prydles gofynnol	99	61	160	354
Wedi'i gynnwys yn Rhwymedigaethau masnach cyfredol	90	33	132	218
Rhwymedigaethau masnach anghyfredol	0	28	28	136
Swm a gydnabyddir yn y SoCNE				
Dibrisiant	195	47	242	192
Llog ar rwymedigaethau prydles	5	5	10	8
Swm a gydnabyddir yn y Datganiad Llif Arian (net o TAW na ellir ei adennill)				
Treuliau llog	5	5	10	8
Ad-daliadau prifswm ar brydlesi	(200)	(50)	(250)	(195)
Cyfanswm llif arian	(195)	(45)	(240)	(187)

5. Ymrwymïadau eraill o dan brydlesi

	31 Mawrth 2025	31 Mawrth 2024
	£'000	£'000
Rhwymedigaethau o dan brydlesi		
Tir ac adeiladau	-	-
Yn dod i ben o fewn 1 flwyddyn	16	-
Yn dod i ben ar ôl 1 flwyddyn ond dim mwy na 5 mlynedd	11	-
	27	-

Yn unol â'r eithriadau cydnabod dewisol a ganiateir o dan IFRS 16 paragraff 5(a) ac a fabwysiadwyd gan y FReM, ac IAS 1, mae Llais wedi dewis peidio â chydabod lesddaliadau lle:

- Nid oedd unrhyw dderbyniadau yn ddyledus ar ôl mwy nag 1 flwyddyn
- Mae tymor y les yn 12 mis neu lai, neu
- Nid yw'r les yn cynnwys opsiwn prynu, a
- Nid yw'r les yn berthnasol i'r datganiadau ariannol.

Yn ystod y cyfnod adrodd, gwnaeth Llais 2 drwydded tymor byr yn dechrau ym mis Mawrth 2025 ar gyfer swyddfeydd. Mae 1 ohonynt ar gyfer Adeiladau Llywodraeth Cymru yng Nghaerfyrddin, sydd â thymor trwydded o 12 mis ac ymrwymiad les o £4,700. Mae'r llall yn cyfateb i drwydded 24 mis (gyda chyfnod rhybudd o 3 mis) gyda Choleg Castell-nedd Port Talbot Aberhonddu am ymrwymiad blynyddol o £10,700.

Yn unol â'r eithriad uchod:

- Nid yw'r lesddaliadau'n cael eu cydnabod ar y Datganiad o Sefyllfa Ariannol. Fodd bynnag, bydd y taliadau prydles
- yn cael eu costio i'r Datganiad o Wariant Net ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles.

6. Eiddo, Peiriannau ac Offer

	Offer Swyddfa	Gwelliannau Prydlesol	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000
Cost neu werthusiad			
Ar 1 Ebrill 2024	20	0	20
Ychwanegiadau	0	26	26
Gwarediadau	(20)	0	(20)
Ar 31 Mawrth 2025	0	26	26
Dibrisiant ac amhariad			
Ar 1 Ebrill 2024	12	0	12
Wedi'i godi yn ystod y flwyddyn	2	0	2
Gwarediadau	(14)	0	(14)
Ar 31 Mawrth 2024	0	0	0
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2025	0	26	26
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2024	8	0	8

Yn ystod 2024/2025, gwardodd Llais ei system ffôn a throsglwyddodd i Microsoft Teams ar gyfer gwasanaethau teleffoni. Gwnaed y gwaith trosglwyddo yn fewnol gan ddefnyddio trwyddedau Microsoft presennol, heb unrhyw gostau allanol ychwanegol. Mae gwerth llyfr net y system ffôn a waredir wedi'i ddileu yn unol â hynny.

Cyn dechrau prydles Llais ym mis Ebrill 2025 ym Mharc Cathays, Caerdydd, ac ar gais Llais, ymgwymerodd Llywodraeth Cymru ag amryw o waith adeiladu ar yr ardal brydles ddynodedig. Yn unol ag IAS 16 Eiddo, Peiriannau ac Offer, mae'r ased cysylltiedig wedi'i gydnabod cyn dyddiad cychwyn y brydles, gan fod Llais yn atebol yn gytundebol i dalu am y gwelliannau.

Nid oes unrhyw nam ar unrhyw asedau ac fe'u dangosir ar gost a ystyrir yn 'werth teg'.

7. Asedau Anhygyrch

	Technoleg Gwybodaeth	Cyfanswm
	£'000	£'000
Cost neu brisiad		
Ar 1 Ebrill 2024	622	622
Ychwanegiadau	0	0
Gwaredu	0	0
Ar 31 Mawrth 2025	622	622
Amorteiddio		
Ar 1 Ebrill 2024	0	0
Wedi'i godi yn ystod y flwyddyn	124	124
Gwaredu	0	0
Ar 31 Mawrth 2025	124	124
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2025	498	498
Gwerth llyfr net ar 31 Mawrth 2024	622	622

Nid oes unrhyw nam ar unrhyw asedau ac fe'u dangosir ar gost a ystyrir yn 'werth teg'.

Mae Llais wedi prynu'r holl asedau anniriaethol.

8. Derbyniadau masnach a derbyniadau eraill

	31 Mawrth 2025	31 Mawrth 2024
	£'000	£'000
Asedau Cyfredol:		
Derbyniadau masnach a derbyniadau eraill	0	0
Rhagdaliadau ac incwm cronedig	201	155
Cyfanswm y taliadau masnach a thaliadau eraill	201	155

Nid oedd unrhyw ddyledion yn dod yn ddyledus ar ôl mwy nag 1 flwyddyn.

9. Taliadau masnach a rhwymedigaethau cyfredol eraill

	31 Mawrth 2025	31 Mawrth 2024
	£'000	£'000
Rhwymedigaethau cyfredol:		
Symiau masnach taladwy	46	25
Symiau taladwy a chroniadau eraill	164	448
Croniadau cyflog	404	215
Trethiant a chostau nawdd cymdeithasol	22	15
Croniad ar gyfer hawl gwyliau heb ei gymryd eto	33	28
Cyfanswm y symiau masnach taladwy a symiau taladwy eraill	669	731

Mae'r llinell croniantau cyflog wedi'i dadgyfuno i ddangos costau trethiant a nawdd cymdeithasol a'r croniant ar gyfer hawl i wyliau heb eu cymryd.

10. Arian Parod ac Arian Cyfwerth

	2024/2025	2023/2024
	£'000	£'000
Balans ar 1 Ebrill	72	0
Newid net mewn balansau arian parod ac arian cyfatebol	21	72
Balans ar 31 Mawrth	93	72
Cadwyd y balansau canlynol ar 31 Mawrth yn:		
Banciau masnachol ac arian parod mewn llaw	93	72
Balans ar 31 Mawrth	93	72

11. Darpariaeth ar gyfer Rhwymedigaethau a Thaliadau

	31 Mawrth 2025		31 Mawrth 2024	
	£'000	£'000	£'000	£'000
	Anaf Parhaol	Dadfeiliadau	Cyfanswm	Cyfanswm
Balans ar 1 Ebrill	86	182	268	154
Darparwyd yn ystod y flwyddyn	5	7	12	129
Darpariaeth a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	(16)	(48)	(15)	(2)
Dad-ddirwyn y Gostyngiad	2	(6)	(65)	(15)
Darpariaeth a ryddhawyd	0	0	2	2
Balans ar 31 Mawrth	77	125	202	268
Yn dod i ben:				
O fewn 1 flwyddyn	16	59	75	73
Rhwng 2 a 5 mlynedd	61	66	127	182
Yn hwyrach na 5 mlynedd	0	0	0	13
Cyfanswm	77	125	202	268

Mae'r ddarpariaeth Anaf Parhaol yn ymwneud â budd-dal anaf cyn-weithiwr Bwrdd y Cyngorau Iechyd Cymuned, trosglwyddwyd y rhwymedigaeth hon o Fwrdd Iechyd Powys i Llais ar 1af Ebrill 2023.

Yn ystod 2024/2025, rhoddodd Llais y gorau i 4 les a chododd rhwymedigaeth adfeiliad ar 3 o'r lesdaliadau hynny. Yn seiliedig ar y costau adfeiliad a gafwyd, mae'r ddarpariaeth ar draws gweddill ystâd Llais wedi'i hadolygu am gywirdeb ac wedi'i haddasu.

12. Offerynnau Ariannol

Mae gofynion arian parod Llais yn cael eu diwallu drwy gyllid a ddarperir gan Lywodraeth Cymru. Felly, nid yw Llais yn agored i risgiau hylifedd sylweddol.

Mae mwyafrif yr offerynnau ariannol yn ymwneud â chontractau i brynu eitemau anariannol yn unol â gofynion prynu a defnyddio disgwylidiedig Llais ac felly mae'r Comisiynydd yn agored i ychydig iawn o risg credyd, hylifedd, cyfradd llog neu arian cyfred tramor.

Nid oes unrhyw wahaniaeth materol rhwng gwerthoedd llyfr asedau a rhwymedigaethau ariannol y sefydliad ar 31 Mawrth 2025 (31 Mawrth 2024; £dim).

13. Ymrwymiadau Cyfalaf

Nid oedd unrhyw ymrwymiadau cyfalaf wedi'u contractio ar 31 Mawrth 2025 (31 Mawrth 2024; £dim)

14. Trafodion Partïon Cysylltiedig

Yn 2024/2025, derbyniodd Llais gyllid arian parod o £8.123m (2023/2024; £6.849m) gan Lywodraeth Cymru, yn erbyn cyllid Cymorth Grant wedi'i gadarnhau o £8.123m (2023/2024; £7.744m).

Ystyrir Llywodraeth Cymru yn barti cysylltiedig. Yn ogystal â'r cyllid Cymorth Grant uchod, trafodion perthnasol gyda Llywodraeth Cymru yn ystod 2024/2025 oedd:

- cyllid tybiannol o £0.353m (2023/2024; £0.195m) gan Lywodraeth Cymru i dalu Cyfraniad Pensiwn Tybiannol o 9.4%
- Ad-daliad o £0 i Lywodraeth Cymru am gyflogau staff a didyniadau cyfatebol a dalwyd ar ein rhan (2023/2024; £0.104m)
- Nid oedd gan Llais unrhyw groniadau gyda Llywodraeth Cymru (2023/2024; £0.017m) mewn perthynas â chostau staff

Ni fu unrhyw weithwyr, gan gynnwys personél rheoli allweddol nac aelodau'r bwrdd, na'u partion cysylltiedig, yn rhan yn uniongyrchol nac yn anuniongyrchol o unrhyw drafodion gyda Llais yn ystod y flwyddyn, ar wahân i hawliadau treuliau arferol, taliadau cyflog ac ati.

Mae gwybodaeth am bersonél rheoli allweddol wedi'i chynnwys yn yr Adroddiad Taliadau. Fodd bynnag, er mwyn tryloywder, rydym yn datgelu trafodion gyda sefydliadau lle'r oedd gan uwch staff neu aelodau neu unrhyw un o'u teulu swyddi dylanwadol yn ystod y flwyddyn.

Yn ystod 2024/2025, gwnaeth Llais, yng nghwrs arferol ei fusnes, drafodion gyda'r sefydliad canlynol lle'r oedd gan Aelodau'r Bwrdd neu'r Aelodau Gweithredol neu bartion cysylltiedig eraill fuddiant ynddo.

Enw	Perthynas â'r parti cysylltiedig
Bamidele Adenipekun	Cyswllt – Practice Solutions Limited
Alyson Thomas	Yn briod â chydymaith i Practice Solutions Limited

Talwyd £3,240 i Practice Solutions Limited yn ystod 2024/2025 (2023/2024; £29,400), mae'r costau hyn wedi'u cynnwys yn nodyn 3.

Nid oedd y naill barti na'r llall yn rhan o gomisiynu'r gwaith.

15. Digwyddiadau Ar ôl y Cyfnod Adrodd

Ni ddigwyddodd unrhyw ddigwyddiadau arwyddocaol rhwng diwedd y flwyddyn a chymeradwyaeth y cyfrifon hyn.

Awdurdodwyd y datganiadau ariannol hyn i'w cyhoeddi ar 5 Tachwedd 2025 gan Alyson Thomas.

Geirfa termau

Agenda ar gyfer Newid – Dyma'r fframwaith tâl ac amodau a ddefnyddir yn Llais. Mae'n darparu system deg a thryloyw o gyflog, gwerthuso swyddi, amodau a dilyniant cyflog.

Cyfalaf – Gwariant ar dir ac eiddo a darparu, addasu, adnewyddu, amnewid neu ddymchwel adeiladau, offer a cherbydau.

Gofal cymunedol – Ffordd o ddarparu gwasanaethau i bobl i'w helpu i aros yn eu cartrefi eu hunain cyhyd ag y gallant, neu mewn lleoliadau eraill yn y gymuned megis cartrefi preswyl.

Eiriolaeth cwynion – Mae eiriolaeth cwynion yn wasanaeth arbenigol sy'n cefnogi pobl sy'n ystyried, neu'n dymuno gwneud cwyn am y gwasanaethau iechyd a chymdeithasol y maent yn eu derbyn.

Ymgynghori – Y weithred neu'r broses o ymgynghori neu drafod yn ffurfiol.

Cyd-gynhyrchu – Cyd-gynhyrchu yw pan fydd gweithwyr proffesiynol yn gweithio mewn partneriaeth â phobl sydd â phrofiad byw, i ddatblygu atebion i heriau mewn gwasanaethau cyhoeddus a chymunedau.

Llywodraethu corfforaethol – System o atebolrwydd i ddinasyddion, defnyddwyr gwasanaeth, rhanddeiliaid a'r gymuned ehangach y mae sefydliadau iechyd a gofal cymdeithasol yn gweithio o'i mewn, yn gwneud penderfyniadau ac yn arwain eu pobl i gyflawni eu hamcanion.

Wedi'i allgáu'n ddigidol – Ddim yn gallu defnyddio dyfeisiau digidol (fel cyfrifiaduron neu ffonau clyfar a'r rhyngwrdd).

Ymgysylltu – Proses weithredol a chyfranogol y gall pobl ei defnyddio i ddylanwadu ar bolisiau a gwasanaethau a'u llywio gan gynnwys ystod eang o ddulliau a thechnegau fel yr eglurir yn Egwyddorion Cenedlaethol ar gyfer Ymgysylltu â'r Cyhoedd Cymru.

Ecwiti – Gan gydnabod nad ydym i gyd yn dechrau yn yr un lle, ac efallai y bydd yn rhaid inni newid i wneud pethau'n fwy cytbwys i bawb.

Ymarfer cyffredinol – Yn cyfeirio at y gwasanaethau a ddarperir gan feddygon teulu, a elwir hefyd yn feddygon teulu.

Mewnwelediadau – Mae mewnwelediadau yn ddarnau gwerthfawr o wybodaeth neu ddealltwriaeth a geir o ddadansoddi data neu arsylwadau o'n gwaith ymgysylltu. Maent yn darparu dealltwriaeth ddyfnach o sefyllfa neu fater a gallant helpu wrth wneud penderfyniadau gwybodus.

Cymedr – Yw cyfartaledd set o rifau. I gyfrifo'r cymedr, rydych chi'n adio'r holl rifau yn y set ac yna'n rhannu'r swm hwnnw â chyfanswm y rhifau. Er enghraifft, os oes gennych y rhifau 2, 4, a 6, y cymedr fyddai (2 + 4 + 6) wedi'i rannu â 3, sy'n hafal i 4. Mae'r cymedr yn rhoi syniad i chi o werth "canolog" y rhifau yn y set.

Canolrif – Y gwerth canol mewn set o rifau pan gânt eu trefnu mewn trefn o'r lleiaf i'r mwyaf. Os oes odrif o werthoedd, y canolrif yw'r rhif yn union yn y canol. Os oes eilrif o werthoedd, y canolrif yw cyfartaledd y ddau rif canol. Mae'r canolrif yn rhoi syniad da i chi o "ganol" y data, yn enwedig pan fo gwerthoedd eithafol a allai ystumio'r 'cymedr'.

Claf allanol – Darperir ar sail apwyntiad heb fod angen derbyn neu aros yn yr ysbyty, e.e. asesu'r angen am driniaeth bellach, apwyntiad dilynol ar ôl cyfnod o driniaeth.

Gofal sylfaenol – Mae gofal sylfaenol yn cyfeirio at wasanaethau a ddarperir gan ddarparwyr sy'n gweithredu fel y prif bwynt ymgynghori e.e. Meddygfeydd, practisau deintyddol, fferyllfeydd cymunedol ac optometryddion y stryd fawr.

Cynrychiolaeth – Cynrychioliadau a wneir gan Llais i gyrff y GIG ac awdurdodau lleol, a'r rhai sy'n gweithredu ar eu rhan neu'n gweithio ar y cyd e.e. Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol ynghylch darparu gwasanaethau iechyd neu gymdeithasol.

Gofal eilaidd – Gelwir hyn hefyd yn ofal aciwt, ac mae hyn yn cyfeirio at ofal meddygol arbenigol neu lawdriniaeth a ddarperir mewn ysbyty naill ai fel gwasanaeth claf mewnol neu allanol. Yn gyffredinol, mae cleifion a welir mewn ysbytai dan ofal ymgynghorydd, nid meddyg teulu.

Newid gwasanaeth – Gall newid gwasanaeth gynnwys ad-drefnu gwasanaethau, ad-drefnu, ailgynllunio gwasanaethau, amrywio gwasanaethau, gwella gwasanaethau, neu ehangu gwasanaethau.

Rhanddeiliad – Unigolyn neu sefydliad sydd â diddordeb mewn mentrau iechyd a/neu gofal cymdeithasol. Gall rhanddeiliaid fod yn sefydliadau fel awdurdodau lleol neu unigolion fel trigolion.

Telerau ac amodau – Manylion penodol cytundeb swydd rhwng cyflogwr a gweithiwr. Mae'r termau hyn yn amlinellu agweddau pwysig ar y berthynas gyflogaeth, megis cyflog, budd-daliadau, hawliau gwyliau ac oriau gwaith.

Trydydd sector – Y rhan o economi neu gymdeithas sy'n cynnwys sefydliadau neu gymdeithasau anllywodraethol a dielw, gan gynnwys elusennau, grwpiau gwirfoddol a chymunedol, cwmnïau cydweithredol, ac ati.

Grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol – Mae hyn yn cyfeirio at grwpiau o bobl sydd wedi'u hymyleiddio'n gymdeithasol neu nad ydynt yn cael eu cydnabod yn ddigonol. Gall hyn gynnwys pobl o gymunedau lleiafrifoedd ethnig, pobl ag anableddau, pobl sy'n niwroddargyfeiriol, pobl o gefndir economaidd-gymdeithasol is, pobl LGBTQIA+ a phobl o gefndiroedd crefyddol gwahanol.

Gwybodaeth cyswllt

Llais

Adeiladau'r Goron
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ

02920 235 558
ymholiadau@llaiscymru.org
www.llaiscymru.org

Eich tîm Llais lleol

Caerdydd a Bro Morgannwg

Yn cwmpasu Caerdydd a Bro Morgannwg.

Ffon: 029 2075 0112

Ebost: cardiffandvaleenquiries@llaiscymru.org

Cwm Taf Morgannwg

Yn cwmpasu Pen-y-bont ar Ogwr, Rhondda Cynon
Taf a Merthyr Tudful.

Ffon: 01443 405830

Ebost: cwmtafmorgannwgenquiries@llaiscymru.org

Gwent

Yn cwmpasu Casnewydd, Caerffili, Blaenau Gwent,
Sir Fynwy a Thorfaen.

Ffon: 01633 838516

Ebost: gwentenquiries@llaiscymru.org

Castell Nedd Port Talbot ac Abertawe

Yn cwmpasu Castell-nedd Port Talbot ac
Abertawe.

Ffon: 01639 683490

Ebost: nptandswansea.enquiries@llaiscymru.org

Gogledd Cymru

Yn cwmpasu Sir y Fflint, Sir Ddinbych, Wrecsam,
Conwy, Ynys Môn a Gwynedd.

Ffon: 01978 356178 / 01248 679284

Ebost: northwalesenquiries@llaiscymru.org

Powys

Yn cwmpasu Sir Drefaldwyn, Sir Frycheiniog a Sir
Faesyfed.

Ffon: 01874 624206/01686 627632

Ebost: powysenquiries@llaiscymru.org

Gorllewin Cymru

Yn cwmpasu Sir Benfro, Sir Gaerfyrddin a Cheredigion.

Ffon: 01646 697610

Ebost: westwalesenquiries@llaiscymru.org

Os hoffech gael y cyhoeddiad hwn mewn Braille, Hawdd ei Ddarllen neu mewn iaith arall, cysylltwch â'ch tîm Llais Lleol.

